

בעזרת השם יתברך

מי שלומד בכל יום ארנ שלשת
הלמודים האלו, בונה לעצמו

בי"ת נצחי

זוה מרה שהו'ף לפניו ק'עו'מי
עולמים ולנצח נצחים (אשר בחל).

למוד יומי

ב'בלי י'רושלמי ת'וספתא
בעריכה מפארת מונקדת ומפסקת

פרשת קרח תשפ"ד

היכל הקודש ברסלב

181 Huschke Road, Liberty NY 12747

היכל הקודש

כארא פארק

4801 11th Ave,
Brooklyn NY 11219
347.760.5924

היכל הקודש

קרית יואל

8 Premishlan Way.
Monroe NY 10950
845.243.0563

היכל הקודש

מאנסי

34 Union Rd.
Spring Valley, NY 10977
845.445.9314

היכל הקודש

בני ברק

רחוב ירושלים 2
052.760.5715

היכל הקודש

וויליאמסבורג

27 Skillman Street
Brooklyn NY 11205
718.384.1652

היכל הקודש

קרית יואל

8 Hayes Ct.
Monroe NY 10950
845.467.5299

היכל הקודש

בלומינגטאון

24 Merriewold LN S
Monroe NY 10950
845.238.0804

היכל הקודש

ירושלים

רחוב רבי נחמן מברסלב 15
054.845.6150

צו הערן די

הערליכע שיעורים

פונעם ראש ישיבה שליט"א
רופט:

קול ברסלב

212.444.9191

חיזוק פאר די אידישע שטוב

212.444.9169

ג'דפס ע"י

**קרן הדפסה
היכל הקודש**

2623 State Route 52
Liberty, NY 12754

718.387.2691

www.BreslevCenter.com

בבא בתרא. השותפין – פרק ראשון דף ה עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזליץ)"
 רנה תוספות

1 יבורה זה שיקן לעמוד אקופה ורבי יוסי סבר - דוקא גדרה ניקף דגלי דעתיה. אבל
 2 יבורה מיקף - לא. לוינא אקופה רבינא - ארבעה גדות היו לרבינא סביבות ארבעה
 3 מצויה של רוינא, ונדרן. הב לי כמה תרדי - כרב הווא אליבא דרבי יוסי, דאמה הכל
 4 לפי מה שגדר. הדבי קינורא לן, כרוביבא לקמן. וימא חזי תוד גרד - רוינא היה גדר
 5 המרים מדקל שבשדה. קינורא דאויני -
 6 אשכלו בין המרים משל רוינא. ובמני. רמא
 7 בית קלא - גער בו רוינא באריסה דרבינא.
 8 אמר לי עין, רבינא גילת ארעתיך שחיבאי
 9 הדקדוק עליון, ונחא קלן כשפירתי, לא יתי אלא
 10 עיין בעלפא מי לא בעית בו - כלומר, אפילו
 11 אינך ידא מן הנגבים - עריך אתה לשמורן מן
 12 העוים. ולא נברא בעית לאכלוי - לחזיק
 13 ולגבור עיך, וירעם מתרומנין; אבל (התלים
 14 ה) וכן כל לשון הכרזה בתרגום יתונק, פייסה
 15 במה האפיסי - טוב קלן הפייסיס באגר טירא
 16 האזילו ותרעהו לך. הנדחה; ואי לא ספק
 17 קלן כרבי יוסי - מבכל דהבי הלחאת. וכן ספק
 18 רבינא ובגלל. תוספת מרומ שמואל. ארבעה
 19 לצלא ארבעה לצלא - אני שמעתי עלא -
 20 רצען עני, וצלא - רצען עשיר. וכך אמר לה
 21 ארבע כבודת צריכין לרצען עני למאכלות ביתו
 22 ליום, כמו שצריכין לעשיר. והו עני הוא. וצריך
 23 לו השדה לפרנסה. וכעס שאתה אמר לה
 24 הסתלק מעלי לבינא רב מריא, משום "ועשית
 25 הישר הטוב", כך אני אמר לך. עשה ישר וטוב
 26 לעני זה, ואל הסלקה. ויש לגמגם. דהערור קוד
 27 צלא ואל היקע, כדארמיין בעלפא נהדיס
 28 ב) מאי דרגש - ערסא דצלא. ואומר אני: רוינא
 29 רצען היה, ותתן שרות לעבדין לעשות מתן
 30 מעללין בעבורן בשוק, וכך אמר לו רב ספרא
 31 לרבינא: אמר לו שברו מנעם, שהיו עריך ליתן
 32 שבר הרבה לעבדין, דאמר אינשה ארבעה וזו
 33 לצורך מקח עשיר, וארבעה וזו לשבת הבעדין,
 34 והיני צלא. ואמר חצי רבינא שברו. ותהי לו
 35 שדו זה לפרנסת ביתו. וזו נראה: ארבעה לצלא
 36 - ארבעה כבודת צריך לבעדן עני, וארבעה
 37 לצלא - כמו כן ארבעה לצורך עבדן עשיר.
 38 ומשל הוא בגד רוינא שהיה לו שפך אחת
 39 בתוך שדות של רבינא, כדאמר לעיל דרבינא אקפה מארבע רוחותיו, ועכשיו קנה לו
 40 שדה אצל רבינא, ומפסיק שדה רבינא בין שדותיו. ואמר ליה רב ספרא לרבינא
 41 שיעשה הינה חצי הריצאה. וזה אמרו: "נתתי חלקי" - נאמן. עך סביבא חושבה
 42 לשני שדות [וצריך גם כן לאחד, וממנה הברים יציאת האחד מרובה ביציאת שנים,
 43 ונמצא רוינא משתבר. **משנה** מתיבין אותו לבנות עד ארבע אמות - דבחיבי טני לחזיק
 44 ראייה. בחוקת שנתן - אם אמר האחד לאחד שבנאה: "אני עשיתיך משלי, שלא רצה זה
 45 לסייעיך", ותובע חצי הריצאה. וזה אמרו: "נתתי חלקי" - נאמן. עך סביבא חושב -
 46 עדים שתבעו ולא נתן לו. ודיןן דרובהו עליו לסייעי, ומשפט זה לכל גלוי - אל היה בונה
 47 משלו, אלא היה צועק עליו בעל ביתו. ספק לו כותל אחד - לאחר שבנאה האחד למעלה
 48 מארבע אמות הרבה, וזה רצה האחד לסייעי בהגבהה. ספק השני כותל אחד כנגד
 49 כותל זה כדי לסיכן לכותל עליו תקרה כמותל כמותל, אף על פי שלא נתן עליו עמיל
 50 התקרה. מנלנין עליו את הכל - דגלי דעתיה ונדחא ליה בהגבהה הדיקא. בחוקת שלא
 51 נתן - אם בא הדיאשן ותבעו לדין לאחד שמסך את כותלו לכותל ארבעים, ואומר לו: "הן
 52 לי חלקך במנה שנתבנתה", אזי אמרו: "נתתי חלקי" - אינו נאמן אלא בשנים. אשוי משפט
 53 זה גלוי לכל, ועד שחיובוהו בדין עץ - אינו עשוי ליתן. **גמרא** חקבע ומן לחבירו -
 54 במלוא שהלוחו.

ורנאה לי שיש עדים שחיוב זה וקבע לו מן. דאי לא הובי נדבנהה שפרעו תוך זמן, במינא דלא בעי אמר "לא הלית לי כלום", או "לא קבעת לי שום זמן". ולקמן מיבעי ליה

1 **רוינא, אקפיה רבינא מארבע רוחותיו. אמר ליה:**
 2 **"הב לי פמה דגדרך", לא יהיב ליה. "הב לי**
 3 **לפי קנים בוזל", לא יהיב ליה. "הב לי אגר**
 4 **גמירומא", לא יהיב ליה. וימא חד יהו קא גרד**
 5 **דיקל, אמר ליה לאריסות: זיל שקול מניה קינורא**
 6 **דאויני. אזל לאתווי רמא ביה קלא. אמר ליה:**
 7 **גלית דעתך מיניה נחא לך, לא יהא אלא עינא**
 8 **פעלמא, מי לא בעי גמירומא? אמר ליה: עינא**
 9 **פעלמא לאו לאכלוי בעיא? אמר ליה: גברא**
 10 **בעית דמדיכלי בה? אתא לקמיה דרבא, אמר ליה:**
 11 **זיל פייסיה במאי דאיפייס, ואי לא - דאיננא לך**
 12 **דינא קרב הונא אליבא דרבי יוסי. רוינא וכן**
 13 **ארעא אמיצרא דרבינא, סבר רבינא לסלוקי משום**
 14 **דינא דבר מצרא; אמר ליה רב ספרא בריה דרב**
 15 **ויבא לרבינא, אמר אינשי: ארבעה לצלא, ארבעה**
 16 **לצלא. משנתה פותל חצר שפפל - מתיבין אותו**
 17 **לבנות עד ארבע אמות; בחוקת שנתן, עד שביאי**
 18 **רהיה שלא נתן. מארבע אמות ולמעלין - אין מתיבין**
 19 **אותו. ספק לו פותל אחר, אף על פי שלא נתן**
 20 **עליו את התקרה - מנלנין עליו את הכל; בחוקת**
 21 **שלא נתן, עד שביאי ראה שנתן. גמרא אמר ריש**
 22 **לקיש: חקבע ומן לחבירו, ואמר לו "פרעיתוך ביתך**
 23 **וכו'ני" - אינו נאמן, ולחוי שפירעו במומו. אביי ורבא**
 24 **דאמיין תרוויהו: עבד איניש דפרעו בגו זימניה,**
 25 **זימנין דמתרמו ליה זיוו, אמר: איזיל איפרעיה,**

1 **הנה"ח** כתב בספרים: אבל מקיף לא יחיד ליה אלא רמי רביעית - וקשה: במלך ריהב
 2 ליה אפילו רמי רביעית; ודלמא לא יחיד ליה כלל וכן משמע בפרק "כיצד
 3 הרגיל" (בבא קמא ב.ב.) דקאמר: טעמא דניקף, הא מקיף - פטור. שמע מינה: זה נהנה
 4 והו לא חסר פטור. ודחי: שאני הנה. דאמר ריה: לריד סגי לי בגטריא רב הוא, מיהו,
 5 יש לדחות דהכי קאמר: לריד סגי לי בגטריא רב
 6 הוא, הלכך פטור מליסיע מארבע רוחות. אבל
 7 רביעית יסייע, דאין קל אדם שלא יסייע לרביעית
 8 שיהיה גזר מארבע רוחותיו. ו**ואי** לא דאיננא
 9 כך רבא הונא אליבא דרבי יוסי - קעת תיה ראה
 10 שלא להפחידו היה אומר, כן מולא קאמר: זאי
 11 לא - מנבינא לאפראנ מיקר, אה: מנחנא לך
 12 בסילואה דלא מבע דמא. ואף על גב דבילבול
 13 הגול" (סוכה ל.ה.) אמר שמואל לחתו דמנבי
 14 אסא: "אשור ובעיבוי, ואי לא - דרשינן לבו כרבי
 15 טרפין, ובעי למינר ביתא ולתפחידו היה אומר
 16 כן, הבא נראה הדבי כמיהו ליה, כדריש רשי.
 17 ועוד, דמקאמר ליה: "זיל פייסיה במאי דאיפייס"
 18 - משמע דמן הדין היה לו יותר, אם לא בשביל
 19 שכבר נתפסי. **ארבעה** לצלא בר - לפורש
 20 הקונטרס מקשה רבינא עיב: וזתא אין מרומים
 21 בדין ועד, דקאמר "סבר רבינא לסלוקי" - משמע
 22 ששהה רבינא. ועוד: מה שיקן באן האי משנה; אי
 23 משום דאיירי רבינא רחויא - ליתני נמי מעשה
 24 ד"רמקול" (בבא מציעא קט.א.) רוינא שתלא
 25 דרבינא הוה. וזהו חרי עובדי דשמעתין ליתני נמי
 26 הנה ועד: דצלא הוא עור, כדארמיין (מערך קטן
 27 ב.מ.) מאי דרגש - ערסא דצלא. ואומר רבינא
 28 הנה: דובן ארעא אמיצרא דרבינא - היינו אמיצר
 29 אתכם שדות דאקפה רבינא מארבע רוחות, והיה
 30 רבינא מערן משלש רוחות ורוניא מרחא אותה. ואף
 31 על גב דאמר ב"רמקול" (בבא מציעא קט.ב.) אי
 32 ארבע בני מצרא דקדיס חד מנייהו וכו' - מאי
 33 דובן וכו', מכל מקום סבר רבינא לסלוקי משום
 34 הדה חמי משלשתי ערידן, ורוניא ארבעה כרות אחת.
 35 אמר ליה רב ספרא: אמרי איניש ארבעה לצלא -
 36 פירוש: לעור גדול, ערף ליתן לעבדן ארבעה וזו,
 37 וארבעה לצלא - עור קטן, כלומר צריך ליתן מן
 38 הקטן כמו מן הגדול, שיש טורח בקטן כמו בגדול.
 39 הבא נמי, מאי טעמא דינא דבר מצרא - משום שיהיו כל שדותיו סמוכין, שיכול לחרשן
 40 בבת אחת. ולכך הוא מרצה אותה כמו אתה משלש רוחות. ודבר זה אומר ברמס פירש
 41 דרך ארעא אבן רוינא אמיצרא דרבינא - הויה אמצרא דאזון חרות שהיה רבינא אריס
 42 בהן, כדארמיין: רוינא שתלא דרבינא הוה. והכי קאמר ליה רב ספרא לרבינא: אף על פי
 43 שאין לרוניא בגוף הקרקע כלום, מכל מקום האומר שהוא עובדן חרי הוא מצרף, כמו דאמר
 44 אינשה: ארבעה לצלא - נתתינן ארבעה וזו על שפך לו, וכמו כן צריך ליתן לצלא - לאומן
 45 תועבת את העור.
 46 **מארבע** אמות ולמעלה אין מתיבין אותו כו' בחוקת שלא נתן - איירי בנן דיריעין
 47 דקדם חד ואריצה לחריזה, והיה מסרדה, כדמשמע לישנא "אין מתיבין אותו". וכך הוי
 48 בחוקת שלא נתן, ואין צריך להעמיד בשעשה חיות. **אף על פי** שלא נתן תקרה
 49 מנלנין עליו את הכל - אף על גב דהו נתתו חל לאר פטור. מכל מקום אין
 50 דגלי דעתיה ונדחא ליה בהגבהה - וזכיר. כן משמע נמי ביביעו הרגיל" (בבא קמא ב.ב.)
 51 דקאמר: טעמא - ודיקאף, הא מקיף - פטור. שמע מינה: זה נהנה חל חסר פטור.
 52 ואפילו הכי, כשבעמד ניקף חייב. כן רנאה לי. אי נמי הבא חל חסר פטור, שגורם לו
 53 שהגבהה הכוללת למעלה מארבע אמות, כדי שלא יהיה לו חזק ראייה בשום ענין ממנו.
 54 **חקבע** ומן לחבירו - אומר רבינא יתקח דוקא קובע זמן, אבל בסתם הלואה - לא
 55 חשיב ליה תוך שלשים תוך זמנו. **בבא** כמננו ואמר פירעתיך תוך זמני אינו נאמן -
 56 ורנאה לי שיש עדים שחיוב זה וקבע לו מן. דאי לא הובי נדבנהה שפרעו תוך זמן, במינא דלא בעי אמר "לא הלית לי כלום", או "לא קבעת לי שום זמן". ולקמן מיבעי ליה
 א

בבא בתרא. השותפין - פרק ראשון דף ה עמוד ב - מתוך מהדורת "אבן ישראל - (שטיינזליץ)"
תוספת

אי אמרין מינו במיסק חוקה. ומכל מקום, אין להוכיח מכאן דקסבר רש לקיש ממולה את
 בחירו בעדים אין צריך לפרוע בעדים. באפשר דמיירי שא שהולחו שלש בעדים, אלא
 דודו לו בפני עדים. אפילו לאמון דאמר ר' פרעור בעדים - וני מילי היבא דלדלוה בפני
 עדים מעיקרא, דלא הימניה אלא בפני עדים. ואם תאמר: מכל מקום נפישוט מהבא דלא
 אמרין מינו דאי אבי אמר "פרעתין עתה ואומר
 רבינו יצחק, דהא לא חביב מינו, כיון דמסרין
 דקמיני ביום אחרון של זמן. ואף על גב דמסרין
 בשלהו דהשואל" (בבא מציעא קכב.) דעביד
 איניש פרע בימא דמישלם וימניה - ממל מקום
 אין זה מינו, דלא חתף איניש לממרי "פרעתין
 הוסי', אבל רגיל הוא לומר "פרעתין אתמול"
 שבתה.

כ' היכי דלא ליטרודן. תנן: בהזקת שנתן, עד שניבא
ר'איה שלא נתן? היכי דמי? אילימא דאמר ליה:
"פרעתיה בומיני" - פשיטא בהזקת שנתן אלא לאו
דאמר ליה: "פרעתיה בתוך זמני? אלא עביד איניש
דפרעיה בתוך זמניה - שאני הכא, דכל שאפ ואשפא
וימניה הוא. תא שמע: בהזקת שלא נתן, עד שניבא
ר'איה שנתן? היכי דמי? אילימא דאמר ליה: "פרעתיה
בומיני", אמאי לא? אלא לאו דאמר ליה: "פרעתיה
בתוך זמני? אלא לאו דאמר ליה: "פרעתיה בתוך זמני? אלא לאו
דפרע בגו זמניה, שאני הכא, דאמר: מי יזמר דמחייבו לי רבנן, רב פפא ורב הונא
פריה דרב יהושע עבדי פאפי ורבאי. מר בר רב אשי עבד פריש לקיש והלכתא פריש
לקיש והוא מתימי, ואף על גב דאמר מר: תהא איבער מנכסי לתוים לא יפרע אלא
בשעתה, חזקה אלא עבדי דפרע בגו זמניה. איבער לתוים: תבעו לאחור זמן, ואמר
לו "פרעתיה בתוך זמני", מיניש מי אמרין? במקום חזקה אחר? נן "מה לי לשקר",

איהו וטענת ממנה לי בידך, וכלי אמר "אין לך בידך כלום". אלא לא שאמר ליה
 פרעתין בתוך זמני - קודם שהשלמת לארבע אמות. ואם שמען - מספיק בחוקת שלא
 נתן. כן. אילימא דאמר ליה פרעתין בומיני כשעמרתו את כותלי, ודעתו כמה תחייבתי
 לסייע בהגבולותי. מי יזמר דמחייבו לי רבנן -
 הילכתי, אפילו אמר "פרעתין בומיני" - אלא
 מהדימן. ואפילו סיפיה - אם את מלה בתוך
 זמני - גובה דכחו מן הדומינס בלא שבועה, ולא
 חיישין דילמא פרעיה. מה לי לשקר - אי בעי
 אמר ליה "פרעתין בומיני", הילכתי, כי אמר ליה
 נמי "פרעתין בתוך זמני" - נאמן בשבועה.
 א

דברנו נמי איכא סתירה דומיה. שצריך ליתן, ודיווחן מקדימין. ומפרש רבינו יצחק טעם אחר. דהבא. כיון דחייב לו ואיתרמי ליה וזו - פורע לו תוך הזמן. דלא ליטרודן. אבל גבי כבוד,
 דאבתי לא אחייב כלל עד לאחר שלשים יום - ושמא מות בתוך שלשים יופטר. וכן שובר - שמא יפול ביתו של משכיר, ויצטרך שובר לצאת, דלא עדיף מיניה. ומיהו, קשיא: הוא דפרך
 שלש לקיש מכולל חצר שנפל, וליק מיניה דעביד איניש פרע בגו זמניה - לאבי רבא נמי חקשי. וטודו הוה דלא עביד דפרע, דשמא לא יבנה או ת החכותל ומיהו, בכמה מקומות כול
 לומר "ולישבעתי, ולא קאמר. אילימא דאמר ליה פרעתין בומיני פשיטא - ואם תאמר: ואמאי פשיטא? הא כיון דאם ארס פורע תוך זמנו, ואנן סהדי שיה עשה כוחה - לא ציטרך לאשבעתי
 דאין צריך לפרוע בעדים וכו'. ואפילו נאון דאמר גב מלה חבירו בעדים עריך לפרוע בעדים - והם משום הלא הימניה מעיקרא. אבל הכא איכא טעם בחובת ר'א הימניה. הילכתי,
 פשיטא דאין צריך לפרוע בעדים. ואפילו מימני ואף על גב דאמר רבנן הבא ליפרע כו' - נראה דרבינו יצחק נדלוס מיירי, אבל בטענים - לא גבי אפילו תוך זמנו, לרב פפא ומפרש טעמא
 דאין נוקטין משום פרעתי עד חוב זמני, וימני לאו גבי מעיבר מעשה יבנה. ואפילו לרב הונא בריה דרב יהושע דמפרש טעמא משום צרי - לא גבי יומימי קטנים אפילו תוך זמנו, דאין
 מקבילים עדים שלא בפני בעל דין, וקטנים חטוב שלא בפניו. כדמוכח בתרי פרק "ותתיל ברחאי" (בבא קטן קצב.) אפילו נתקבלה עדות ביום אחד - מצית לממרי דחיישין לצערי אמר,
 תוך הזמן קטנים, כדאשכחן גבי אלמנה בפרק "השולח" (גיטין לדב.) דתנן: אין האלמנה נפרעת מנכסי יתומים אלא בשבועה. וטעמא - משום שמא התפיסה הבעל צרי, אף על פי שהוא
 תוך הזמן. ומיהו, נאלמנה אין ראיה, דהתם חיישין לצערי אפילו בגדולים. משום דאית לה בתנאי בית דין, כדאמרין ב"השואל" (בבא קטן קצב.) דחיישין ספ לרצרי בנתיבוי מבטא אשתה,
 משום כיון דאיתנהו בתנאי בית דין, אימור צרי אחסיהו. והא ליכא ראיה מולא קאמר הבא: אף על גב דאמר רבנן אין נוקטין לנכסי יתומים קטנים אלא אם כן רבית אוכלת כון כו'
 - דלא מיירי בקטנים אלא דוקא ברבנן. וברשי "וחללין" (בבא קטן קצב.) אף על גב דרבא דאית פליג אריש לקיש בשמעתי, מכל מקום ים לדידן מוכח דלא
 דמכילתן (קערה.) דקאמר: מאי בעייהו דרב פפא רב הונא בריה דרב יהושע, ולא קאמר. איכא בעייהו כגון דמית לוח תוך הזמן, דלרב הונא גבי, דהא רב הונא רב פפא אמר בשמעתי
 דלית לוח חוקה דרש לקיש. ועוד, דבבמה קאמר ביבול למנאס אמר בעייהו טובא, ואינו חושש לומר אלא רבד אחד או שנים. כדאמרין ב"השואל" (בבא קטן קצב.) גבי פלוגתא דרישם
 השור". מיהו, רש תליבא ראיא דאפילו רב הונא ומפרש טעמא משום צרי - לא גבי יומימי קטנים אפילו תוך זמנו. דפרך דלרב הונא כתיב בפרק "השואל" (שבתין בבבא.) דהוה
 לשניי בעלל חוב שקיבל עליו לו לא לזו, ולא משני: האבא יעסקין - בשלא הגיע הזמן בדיי האב. ואין לומר דהדייא סויגא כטעמא דרב פפא - דהא במקטא משני: כשדביב
 מודה, והיא שניתיא ליתא אליבא דטעמא דרב פפא. וכן ש' להוכיח נהפיה דמילתא דרב אסי, דקאמר: אלא אם כן רבית אוכלת כון, ורבי יוחנן אינו מוסיק פי אם כותבת אשה משום חומי
 41 - משני: בעל חוב לא משתבח בענין דנפרעין. ומסתמא דא, אפי רבי יוחנן אינו לוח חוקה דריש לקיש, דהכי הלכתא, כדפיסק בשמעתי. ועוד: אי לית לוח חוקה דריש לקיש - אם כן
 42 - קיימא לן כריש לקיש בארבעה רבויים. וברשי "וחללין" (בבא קטן קצב.) אף על גב דרבא דאית פליג אריש לקיש בשמעתי, מכל מקום ים לדידן מוכח דלא
 43 - קיימא לן כריש לקיש אלא בתלת. ובפרק "ארבעה חומשי" (בבא קטן קצב.) דפרך לרבי יוחנן דאמר מעליית יתומים: והאמר רבי יוחנן אין נוקטין לנכסי יתומים אלא לכותבת אשה, אף
 44 על גב דקטנים היו משום צרי, והתם בשר שנתן לאל שני צרי - מכל מקום פרך שפיר. דרבי יוחנן אית ליה אין נוקטין כון, אפילו במולה היא מחמת עממו עצמו שייך
 45 צרי, ומשמע דאין נוקטין עדות שלא בפני בעל דין. ומה על גב דאמר ר'איה נכסי יתומים כו'. ותנאי נמי בפרק "הכותב" (בבא קטן קצב.) אפילו בלא אעשה, שדריי אמור הבנים
 46 הבא ליפרע: כו' ממשעט אשתה משתה ביום מקום. ומה אמר הבנים ואלמנה ליכא למילך, ושאני אלמנה דאית לה בתנאי בית דין, ודחיישין לצערי פי ואמר רבי יצחק מרתן
 47 בפרק "הכותב" (שם פד.) גבי מי שמת והניח אשה ובעל דהוה. והיה לו מלה ופקדון בידי אחרים כו' - ותנו להירשם. כשולכו צריכים שבועה ואין הירושין צריכין שבועה, ועד תן בשבועת
 48 (מא.ה.) וכו' הדומינס מן היתומים - לא יפרעו אלא בשבועה וכו' שלא מעינין כן שטרותיה של אבא ששטר הוה פורע. אלמא, גם הוא הבא נשבע שאינו פורע. מכאן משמע שאם החציא שטר
 49 חוב על כותבי, ואם מן "אשכנחתי לו לא פרעתין בן זמני וימניה" - אין צריך לשעות שבועה ב'. אמרין: תבעו חובתו לי לשקר לא - אפילו הירב רבינו יצחק בן כדריכא: הוא דין חוקה
 50 עדיפא משטר, דרשטו אינו גובה אלא בשבועה, ובוך חוקה גובה בלא שבועה. ואם כן מאי קא מיבעיא ליה? הא פשיטא דמינו במקום עדים לא אמרין, כל שכן במקום חוקה. דעדיפא טפי
 51 ואומר רבינו יצחק. קשה ליה, דהאי עדים עדיפי מחוקה, דאי אמר שפרע אפילו בתוך הזמן - פטור. ואי אמר אפילו אחר זמן ידענו שלא פרע - היה גובה מן הדומינס בלא שבועה.
 52 ומה שצריך שבעתי ביש על שטר - וזהו פלו שאינו מוכיח מתוך השטר אם פרע ואם לאו, דימנין דרייר ליה אפשרי דסריא, כדאמרין בפרק קמא דבבא מציעא (מא.ה.) אף הוה דמכל מקום
 53 תפישו ליה מינו בשטר חובת חוקה מרמידי בן זמני. דאמר ר'איה (בשבעות מה.ה.) ומקדיף אפילו בצרי בשטר - צריך לחזויה לו (בבסטר) וצריך לחזויה בעדים, ולא מתימן
 54 לומר "הדחיתו לך" במינו דאי בעי אמר דנאנסה, משום דמיני אמר ליה: "ישטרך ביד מיני בעי" - וכל שכן דלא אמר מינו במקום חוקה, דהוה עדיפא, דאין צריך שבועה, ועממא ד"שטרך ביד
 55 מאי בעי? אלא מינו לפטורח משבועתו ושמא סווגא דהוא לא בחרה כמיני בן זמני. ולא דמי בכל מלה דאמר דפרק "האומר" (קטן ד.) דאמר: היבא ממחוק לן ראייתו חיים. ואמר "ש
 56 לי בעיני" - לא תנין פטר לה בינא. וכן אמר ר'איה (בבא קטן קצב.) דבעי: החזקה היא מלחמה בעדים, וקטנים מן צרי בלא אמרה "שטרך בעלתי", וא' אלמא כיון
 57 דחזקהיא היא ואמרה בדרמי - לא אתי? מה לי לשקר" ומרע לחוקה. ומייתי התם מן העין אפילו - לא דמי בכל לוך דהבא. ומיהו, קשה: מרתנן ביבמות בפרק "בית שמאי" (קא.ב.) יבמה
 58 שאמרה תוך שלשים יום לא בעלתה" - כופין אתה, אחר שלשים - מבקשים הימנו. ומפרש התם דער שלשים יום מקי איניש אנפשה, ספ ל אמוק, ולכן, לאחר שלשים יום אין כופין,
 59 דלא מדחמנא, אף על גב דראית לה מינו, דאי בעי אמרה "אינו יכול לבא עלי דנאמנתי, כדמוכח בסוף נדרים (א.א.).

בבא בתרא. השותפין – פרק ראשון דף עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזולץ)"
 תוספות

1 **א** וילמא כיון דמוחזק לן דאין אדם פורע בתוך זמנו, לא אמרינן במקום דאיכא
 2 חוקה לומרעיה דבוריה ימה לי לשקא, וליהמנדה. אמר לו חין – ובפני עדים. אין
 3 לך ביי – מפרש ואזיל מאי ליה. לא חוי דברים מכולם – הלכך חיבי שלשם. שרדי
 4 יש עדים שחרדה לו בפניהם. וכיון דאמר ילא ליתיה – מודה הוא שלא פורע, שכל
 5 מי שאינו לוח – אינו פורע. הלכך באומר לו, נאמן,
 6 פרתיה דמי. אדילום אמר "פרעתה?"
 7 אפילו לוח דמי בפני עדים, קדימא לן בשבועתא
 8 (נאמן, גא): המזוהא את חבירו בעדים – אין צריך
 9 לפורעו בעדים. סמך לפלגא – שלא היה כותל
 10 חרש ארוך ככותל הראשון אלא בחצויה, או
 11 בגובהו לא הגיע לגובהו של ראשון. סמך
 12 כאלו סמך כותל שני כנגד כל הראשון. דכין
 13 דהתחיל – שפוי לגמור. חוי חקיה. ותנן: אין
 14 על פי שלא נתן עליו את התקרה – נתון מיד.
 15 תוספת ויעשה עליות על גבי תקרה, ויצטרך
 16 לו כותל שהגביה חכירה. עד כאן. ומודה רב
 17 הונא בקרא ולופתא – בחבור שבקרו וזית.
 18 ולופתא – חיבור. היה שיהיה סוף ביתו של
 19 ארובן דבוק לכותל זה שבין שתי חצרות,
 20 ולאחר זמן נמלך ארובן זה וחיבר בינו מועט
 21 בקרו וזית של סוף ביתו, ובלעתה הבנין משוכה
 22 כנגד מקצת ארוך הכותל המובדל בין החצרות
 23 – מודה רב הונא ולמטה לא סמך לא סמך.
 24 שאין בנין כזה עשוי למשך. ומודה רב נחמן
 25 ב**באפריזא** ובאביבועי בשו"י – לענין גובה,
 26 דקאמר רב נחמן דלמא לא סמך לא סמך, לא
 27 מודה הוא ששה כותל שסמך מקום
 28 הנחת ראש קורות עליה על פני כולה – שופ
 29 להחבירו וכל כשעור גובה עליה, כולל גובה
 30 בגובה כותל הראשון. ונתן חלק בכל גובה.
 31 **אפריזא** – עץ ארוך ועב שנתון על פני כל אורך
 32 הכותל להניח עליו ראש קורות. ומנין לעדים
 33 שלא ירקבו מחמת ליחלוח הכותל. ובלשון
 34 משנה קרוי מלטיס, ומי שאין לו עץ עב עושה
 35 חורים בכותל ונתון טרשים קטנים למעלה
 36 ולמטה ולצדדי, ומניח בתוכו ראש קורות,
 37 והינין אקבעתא כבוריה. לא חוי חוקה
 38 – שמעון שהגביה כותל החולק בחצר למעלה
 39 מארבע אמות. ועשה בו חלונות לצד ארובן
 40 לחצות ראש קורות, כמו שפירשתי – לא היא
 41 חוקה לגבי ארובן, לאמרי: אני סיעתיך
 42 להגביהו, שאלולי שסיעתיך לא היית עושה לי
 43 הנחת קורות. שאם אבא לסמוך לו כותל אחר
 44 לאחר זמן שאתן עליה תקרה. ואף על גב
 45 דמונחתי בה ליפני ושוקן – הם נטרסם ביים
 46 שנתנים בנידי החורים להנין על ראש
 47 הקורות. ולא מצי למימר ארובן אי לאו ידועי
 48 בתוך – לא מצי להאוי טרסא. דאמי ליה
 49 שהגבתי – לא אצטרך לקלקל כותלי לנקוב בו חורים להנחת ראש קורותיך. תוספת: אחוזה לחורדי – כל חוקות הללו דשמעתין אינן חוקות של שנים, ולא שייך שלש שנים
 50 אלא בני חוקת קרקע, שמוחזק בשדה חבירו ואומר: "לקחותי נמך". אבל הבא – בחוקת המשמישין בעלמא מיירי, משמשמש בשל חבירו, ובישעת אחת משמשמש בפניו ושוקן –
 51 הוא חוקה, בדומה לקרקע, דאמרנן: ואי חבירי בטויא – לאלתר היא חוקה. ועממא – משום דאמרנן: לא שביק איניש לאישתמושי בתוך שלו תשימש של קביעתא בלא רשותו.
 52 וכיון דמשמשמש לו לפניו ושוקן – יש לומר דנטל רשות ממנו, או נתן לו ממון ומכר לו תשמישו. והני מילי דהויא חוקה – כגון שנתען: "הוא מוכר לי", או "נתן לי במונח".
 53 אבל אם טען: "שמשמתי בפניו ושוקן" – אינה חוקה. כדנתן לקמן "בחותק הבתיים" (מא.א.) כל חוקה שאין עמה טענה – אינה חוקה. כיצד? אמר לו: "מה אתה עושה בתוך שלי?"
 54 והוא אמר לו: "שלא אמר לי אדם דבר ממנו". אינה חוקה בו, ובכל חוקות מיירי, לא שנת חוקת של שנים. לא שנת חוקת זמן אחד כי הוי. עד כאן. אחוזה לחורדי – להניח
 55 על חוקה ודמייהו סדיק על כותל חבירו. לא אחוזה לבשווי – דנתיב עליו קורות בידות חותל אלו. וכן נרשקן אחוזה לנפשי אחוזה לנפשי לא אחוזה לנפשי – דהתה
 56 על חוקה בחציה חבירו שטפתו גגו מי גשמים לחוכו על פני כל אורך גגו, בלא מרוכ. אחוזה לשפכי – אם רצה עושה מרוכ ויקחל כל מי הגג במקום אחד, והוי עדיף ליה
 57 לבעל החצר. איכא דאמרי אמר רב נחמן בו, אבל לצריפא דאורינא לא – גא של צריך שרדילי בלעג, שנסכסך אותו בענפו ערבה, והינין אורינא. ומתוך שדחפתי סמוכין מאד
 58 אין בעל החצר יכול להשתמש החתימה.

1 **ואמר** לו פרתיה בומני אמאי לא בו – היה מצי לשנויי: הא דקנתי בחוקת שלא נתך –
 2 היינו בתוך זמנו או בזמנו, ואמר "פרעתיה בתוך חוקך", דליכא מינך, כפרשישית
 3 לעיל. אבל לאחר זמנו – הוי בחוקת שנתן, דבמקום חוקה אמרינן: ימה לי לשקא. אין נתיא
 4 ליה לשנויי: התימ מימר אמר "מי ימר דמחייבי לי רבנך", דלא תקיש נמי לאביי ולרבא.
 5 **בבבא** לאמור לא ליתיה באומר בו – תקשה דרב
 6 רביעי יתקא: ממי צריך כתיבא כתיבא לענפם כל
 7 האומר: "בין את וריאי, בין את וריאי, בין את וריאי", דליכא מיהו, דהוי חוקה – ות לא
 8 מדמינן למרש לא היה בדלשטא בשבועתו (מא.א.)
 9 צריך להאי טעמא, שאמרו לו "ימה לי בידך"
 10 והלה אומר: "לא הוי דברים מעולם", ואתו עדים
 11 ואמרי: "דאינו שלוח ופרעי", השתא הא דקאמרי
 12 חסדי שלוח – מדמינן, חסדי דקאמרי פריע – לא
 13 דמי, אבל הבא לא צריך לכל ואומר טיבני יתקא;
 14 דאמרי: "דאינו שלוח ופרעי", השתא הא דקאמרי
 15 חסדי שלוח – מדמינן, חסדי דקאמרי פריע – לא
 16 דמי, אבל הבא לא צריך לכל ואומר טיבני יתקא;
 17 דאמרי: "דאינו שלוח ופרעי", השתא הא דקאמרי
 18 חסדי שלוח – מדמינן, חסדי דקאמרי פריע – לא
 19 דמי, אבל הבא לא צריך לכל ואומר טיבני יתקא;
 20 דאמרי: "דאינו שלוח ופרעי", השתא הא דקאמרי
 21 חסדי שלוח – מדמינן, חסדי דקאמרי פריע – לא
 22 דמי, אבל הבא לא צריך לכל ואומר טיבני יתקא;
 23 דאמרי: "דאינו שלוח ופרעי", השתא הא דקאמרי
 24 חסדי שלוח – מדמינן, חסדי דקאמרי פריע – לא
 25 דמי, אבל הבא לא צריך לכל ואומר טיבני יתקא;
 26 דאמרי: "דאינו שלוח ופרעי", השתא הא דקאמרי
 27 חסדי שלוח – מדמינן, חסדי דקאמרי פריע – לא
 28 דמי, אבל הבא לא צריך לכל ואומר טיבני יתקא;
 29 דאמרי: "דאינו שלוח ופרעי", השתא הא דקאמרי
 30 חסדי שלוח – מדמינן, חסדי דקאמרי פריע – לא
 31 דמי, אבל הבא לא צריך לכל ואומר טיבני יתקא;
 32 דאמרי: "דאינו שלוח ופרעי", השתא הא דקאמרי
 33 חסדי שלוח – מדמינן, חסדי דקאמרי פריע – לא
 34 דמי, אבל הבא לא צריך לכל ואומר טיבני יתקא;
 35 דאמרי: "דאינו שלוח ופרעי", השתא הא דקאמרי
 36 חסדי שלוח – מדמינן, חסדי דקאמרי פריע – לא
 37 דמי, אבל הבא לא צריך לכל ואומר טיבני יתקא;
 38 דאמרי: "דאינו שלוח ופרעי", השתא הא דקאמרי
 39 חסדי שלוח – מדמינן, חסדי דקאמרי פריע – לא
 40 דמי, אבל הבא לא צריך לכל ואומר טיבני יתקא;
 41 דאמרי: "דאינו שלוח ופרעי", השתא הא דקאמרי
 42 חסדי שלוח – מדמינן, חסדי דקאמרי פריע – לא
 43 דמי, אבל הבא לא צריך לכל ואומר טיבני יתקא;
 44 דאמרי: "דאינו שלוח ופרעי", השתא הא דקאמרי
 45 חסדי שלוח – מדמינן, חסדי דקאמרי פריע – לא
 46 דמי, אבל הבא לא צריך לכל ואומר טיבני יתקא;
 47 דאמרי: "דאינו שלוח ופרעי", השתא הא דקאמרי
 48 חסדי שלוח – מדמינן, חסדי דקאמרי פריע – לא
 49 דמי, אבל הבא לא צריך לכל ואומר טיבני יתקא;
 50 דאמרי: "דאינו שלוח ופרעי", השתא הא דקאמרי
 51 חסדי שלוח – מדמינן, חסדי דקאמרי פריע – לא
 52 דמי, אבל הבא לא צריך לכל ואומר טיבני יתקא;
 53 דאמרי: "דאינו שלוח ופרעי", השתא הא דקאמרי
 54 חסדי שלוח – מדמינן, חסדי דקאמרי פריע – לא
 55 דמי, אבל הבא לא צריך לכל ואומר טיבני יתקא;
 56 דאמרי: "דאינו שלוח ופרעי", השתא הא דקאמרי
 57 חסדי שלוח – מדמינן, חסדי דקאמרי פריע – לא
 58 דמי, אבל הבא לא צריך לכל ואומר טיבני יתקא;
 59 דאמרי: "דאינו שלוח ופרעי", השתא הא דקאמרי
 60 חסדי שלוח – מדמינן, חסדי דקאמרי פריע – לא
 61 דמי, אבל הבא לא צריך לכל ואומר טיבני יתקא;

האי

1 **ואמר** לו פרתיה בומני אמאי לא בו – היה מצי לשנויי: הא דקנתי בחוקת שלא נתך –
 2 היינו בתוך זמנו או בזמנו, ואמר "פרעתיה בתוך חוקך", דליכא מינך, כפרשישית
 3 לעיל. אבל לאחר זמנו – הוי בחוקת שנתן, דבמקום חוקה אמרינן: ימה לי לשקא. אין נתיא
 4 ליה לשנויי: התימ מימר אמר "מי ימר דמחייבי לי רבנך", דלא תקיש נמי לאביי ולרבא.
 5 **בבבא** לאמור לא ליתיה באומר בו – תקשה דרב
 6 רביעי יתקא: ממי צריך כתיבא כתיבא לענפם כל
 7 האומר: "בין את וריאי, בין את וריאי, בין את וריאי", דליכא מיהו, דהוי חוקה – ות לא
 8 מדמינן למרש לא היה בדלשטא בשבועתו (מא.א.)
 9 צריך להאי טעמא, שאמרו לו "ימה לי בידך"
 10 והלה אומר: "לא הוי דברים מעולם", ואתו עדים
 11 ואמרי: "דאינו שלוח ופרעי", השתא הא דקאמרי
 12 חסדי שלוח – מדמינן, חסדי דקאמרי פריע – לא
 13 דמי, אבל הבא לא צריך לכל ואומר טיבני יתקא;
 14 דאמרי: "דאינו שלוח ופרעי", השתא הא דקאמרי
 15 חסדי שלוח – מדמינן, חסדי דקאמרי פריע – לא
 16 דמי, אבל הבא לא צריך לכל ואומר טיבני יתקא;
 17 דאמרי: "דאינו שלוח ופרעי", השתא הא דקאמרי
 18 חסדי שלוח – מדמינן, חסדי דקאמרי פריע – לא
 19 דמי, אבל הבא לא צריך לכל ואומר טיבני יתקא;
 20 דאמרי: "דאינו שלוח ופרעי", השתא הא דקאמרי
 21 חסדי שלוח – מדמינן, חסדי דקאמרי פריע – לא
 22 דמי, אבל הבא לא צריך לכל ואומר טיבני יתקא;
 23 דאמרי: "דאינו שלוח ופרעי", השתא הא דקאמרי
 24 חסדי שלוח – מדמינן, חסדי דקאמרי פריע – לא
 25 דמי, אבל הבא לא צריך לכל ואומר טיבני יתקא;
 26 דאמרי: "דאינו שלוח ופרעי", השתא הא דקאמרי
 27 חסדי שלוח – מדמינן, חסדי דקאמרי פריע – לא
 28 דמי, אבל הבא לא צריך לכל ואומר טיבני יתקא;
 29 דאמרי: "דאינו שלוח ופרעי", השתא הא דקאמרי
 30 חסדי שלוח – מדמינן, חסדי דקאמרי פריע – לא
 31 דמי, אבל הבא לא צריך לכל ואומר טיבני יתקא;
 32 דאמרי: "דאינו שלוח ופרעי", השתא הא דקאמרי
 33 חסדי שלוח – מדמינן, חסדי דקאמרי פריע – לא
 34 דמי, אבל הבא לא צריך לכל ואומר טיבני יתקא;
 35 דאמרי: "דאינו שלוח ופרעי", השתא הא דקאמרי
 36 חסדי שלוח – מדמינן, חסדי דקאמרי פריע – לא
 37 דמי, אבל הבא לא צריך לכל ואומר טיבני יתקא;
 38 דאמרי: "דאינו שלוח ופרעי", השתא הא דקאמרי
 39 חסדי שלוח – מדמינן, חסדי דקאמרי פריע – לא
 40 דמי, אבל הבא לא צריך לכל ואומר טיבני יתקא;
 41 דאמרי: "דאינו שלוח ופרעי", השתא הא דקאמרי
 42 חסדי שלוח – מדמינן, חסדי דקאמרי פריע – לא
 43 דמי, אבל הבא לא צריך לכל ואומר טיבני יתקא;
 44 דאמרי: "דאינו שלוח ופרעי", השתא הא דקאמרי
 45 חסדי שלוח – מדמינן, חסדי דקאמרי פריע – לא
 46 דמי, אבל הבא לא צריך לכל ואומר טיבני יתקא;
 47 דאמרי: "דאינו שלוח ופרעי", השתא הא דקאמרי
 48 חסדי שלוח – מדמינן, חסדי דקאמרי פריע – לא
 49 דמי, אבל הבא לא צריך לכל ואומר טיבני יתקא;
 50 דאמרי: "דאינו שלוח ופרעי", השתא הא דקאמרי
 51 חסדי שלוח – מדמינן, חסדי דקאמרי פריע – לא
 52 דמי, אבל הבא לא צריך לכל ואומר טיבני יתקא;
 53 דאמרי: "דאינו שלוח ופרעי", השתא הא דקאמרי
 54 חסדי שלוח – מדמינן, חסדי דקאמרי פריע – לא
 55 דמי, אבל הבא לא צריך לכל ואומר טיבני יתקא;
 56 דאמרי: "דאינו שלוח ופרעי", השתא הא דקאמרי
 57 חסדי שלוח – מדמינן, חסדי דקאמרי פריע – לא
 58 דמי, אבל הבא לא צריך לכל ואומר טיבני יתקא;
 59 דאמרי: "דאינו שלוח ופרעי", השתא הא דקאמרי
 60 חסדי שלוח – מדמינן, חסדי דקאמרי פריע – לא
 61 דמי, אבל הבא לא צריך לכל ואומר טיבני יתקא;

האי

1 **ואמר** לו פרתיה בומני אמאי לא בו – היה מצי לשנויי: הא דקנתי בחוקת שלא נתך –
 2 היינו בתוך זמנו או בזמנו, ואמר "פרעתיה בתוך חוקך", דליכא מינך, כפרשישית
 3 לעיל. אבל לאחר זמנו – הוי בחוקת שנתן, דבמקום חוקה אמרינן: ימה לי לשקא. אין נתיא
 4 ליה לשנויי: התימ מימר אמר "מי ימר דמחייבי לי רבנך", דלא תקיש נמי לאביי ולרבא.
 5 **בבבא** לאמור לא ליתיה באומר בו – תקשה דרב
 6 רביעי יתקא: ממי צריך כתיבא כתיבא לענפם כל
 7 האומר: "בין את וריאי, בין את וריאי, בין את וריאי", דליכא מיהו, דהוי חוקה – ות לא
 8 מדמינן למרש לא היה בדלשטא בשבועתו (מא.א.)
 9 צריך להאי טעמא, שאמרו לו "ימה לי בידך"
 10 והלה אומר: "לא הוי דברים מעולם", ואתו עדים
 11 ואמרי: "דאינו שלוח ופרעי", השתא הא דקאמרי
 12 חסדי שלוח – מדמינן, חסדי דקאמרי פריע – לא
 13 דמי, אבל הבא לא צריך לכל ואומר טיבני יתקא;
 14 דאמרי: "דאינו שלוח ופרעי", השתא הא דקאמרי
 15 חסדי שלוח – מדמינן, חסדי דקאמרי פריע – לא
 16 דמי, אבל הבא לא צריך לכל ואומר טיבני יתקא;
 17 דאמרי: "דאינו שלוח ופרעי", השתא הא דקאמרי
 18 חסדי שלוח – מדמינן, חסדי דקאמרי פריע – לא
 19 דמי, אבל הבא לא צריך לכל ואומר טיבני יתקא;
 20 דאמרי: "דאינו שלוח ופרעי", השתא הא דקאמרי
 21 חסדי שלוח – מדמינן, חסדי דקאמרי פריע – לא
 22 דמי, אבל הבא לא צריך לכל ואומר טיבני יתקא;
 23 דאמרי: "דאינו שלוח ופרעי", השתא הא דקאמרי
 24 חסדי שלוח – מדמינן, חסדי דקאמרי פריע – לא
 25 דמי, אבל הבא לא צריך לכל ואומר טיבני יתקא;
 26 דאמרי: "דאינו שלוח ופרעי", השתא הא דקאמרי
 27 חסדי שלוח – מדמינן, חסדי דקאמרי פריע – לא
 28 דמי, אבל הבא לא צריך לכל ואומר טיבני יתקא;
 29 דאמרי: "דאינו שלוח ופרעי", השתא הא דקאמרי
 30 חסדי שלוח – מדמינן, חסדי דקאמרי פריע – לא
 31 דמי, אבל הבא לא צריך לכל ואומר טיבני יתקא;
 32 דאמרי: "דאינו שלוח ופרעי", השתא הא דקאמרי
 33 חסדי שלוח – מדמינן, חסדי דקאמרי פריע – לא
 34 דמי, אבל הבא לא צריך לכל ואומר טיבני יתקא;
 35 דאמרי: "דאינו שלוח ופרעי", השתא הא דקאמרי
 36 חסדי שלוח – מדמינן, חסדי דקאמרי פריע – לא
 37 דמי, אבל הבא לא צריך לכל ואומר טיבני יתקא;
 38 דאמרי: "דאינו שלוח ופרעי", השתא הא דקאמרי
 39 חסדי שלוח – מדמינן, חסדי דקאמרי פריע – לא
 40 דמי, אבל הבא לא צריך לכל ואומר טיבני יתקא;
 41 דאמרי: "דאינו שלוח ופרעי", השתא הא דקאמרי
 42 חסדי שלוח – מדמינן, חסדי דקאמרי פריע – לא
 43 דמי, אבל הבא לא צריך לכל ואומר טיבני יתקא;
 44 דאמרי: "דאינו שלוח ופרעי", השתא הא דקאמרי
 45 חסדי שלוח – מדמינן, חסדי דקאמרי פריע – לא
 46 דמי, אבל הבא לא צריך לכל ואומר טיבני יתקא;
 47 דאמרי: "דאינו שלוח ופרעי", השתא הא דקאמרי
 48 חסדי שלוח – מדמינן, חסדי דקאמרי פריע – לא
 49 דמי, אבל הבא לא צריך לכל ואומר טיבני יתקא;
 50 דאמרי: "דאינו שלוח ופרעי", השתא הא דקאמרי
 51 חסדי שלוח – מדמינן, חסדי דקאמרי פריע – לא
 52 דמי, אבל הבא לא צריך לכל ואומר טיבני יתקא;
 53 דאמרי: "דאינו שלוח ופרעי", השתא הא דקאמרי
 54 חסדי שלוח – מדמינן, חסדי דקאמרי פריע – לא
 55 דמי, אבל הבא לא צריך לכל ואומר טיבני יתקא;
 56 דאמרי: "דאינו שלוח ופרעי", השתא הא דקאמרי
 57 חסדי שלוח – מדמינן, חסדי דקאמרי פריע – לא
 58 דמי, אבל הבא לא צריך לכל ואומר טיבני יתקא;
 59 דאמרי: "דאינו שלוח ופרעי", השתא הא דקאמרי
 60 חסדי שלוח – מדמינן, חסדי דקאמרי פריע – לא
 61 דמי, אבל הבא לא צריך לכל ואומר טיבני יתקא;

האי

בבא בתרא. השותפין - פרק ראשון דף עמוד א - מתוך מהדורת "אבן ישראל - (שטיינזלץ)"
 רלז תוספות

1 שוף אברייך - שהה קומתך עד כרישך. כבודי - קורות העלייה. אבל אתנו אהדי -
 2 כשחלקך, אם תשפל עלייה יסרתוהו הבית וכוונתו. עד כמת - תשפיל העלייה ויכופ את
 3 העליין לסתור ולבנות. כמותה ששנינו - ב'המוכר פירות' המקבל עליו מחבירו לבנות
 4 לו בית - עשה רומז כתיב ארוב וחיצי רחבו. בבנין ההיכל, שהיה ארוב ארבעים רחבו
 5 עשרים וברזו שלשים. אשוריהא - חבילות.
 6 כניס ארובין. וחדר - חמור עימו כל צדדיו.
 7 כביתא לך הכא - אסתם לך הלוחותין באבנים
 8 וטיט, ואפחך לך למעלה ממנחיל גובה חמיר
 9 הלוחות אחרים שנתקן בביתך. קביעת
 10 לאשתיא - כשתפתח בה הלוחות תנוע הוחמה
 11 מוחמת המכה. סתירא לך - הבחול מראש
 12 גבוה עד שיגיע למקום הלוחות שאעשה לך.
 13 לא קיימא - שאין טיט החדש נדבק יפה בטיט
 14 הישן שיבש כבר. דאף על גב דקא שמתמש בה
 15 מצביי ותיבני - ואין הוא צמוד לו בחוכמו, מצד
 16 אמר ליה לא מצינא אדעמור להודיעא העצים
 17 והתבן. אספלידא - סרקולין יפה. תריבציא -
 18 גינה שבצד הסרקולין. שהיתה מאירה לתוכו.
 19 בתרשימא אמי בנינא - בשלל אני בונה, ואתה
 20 אן לך עליו חזקת אורה של שלש שבנים,
 21 והשאתה הוא דפלגיתוהו. איבע אמות לעבודת
 22 הדיים - שהיו חוששין אותה בשוורים. דעלו
 23 אהדי - שנתן בעל הדיים לכלל השרה לבן
 24 דמיס של עליו הדיים. היחבך כרם בדי משלמל
 25 עם עבודתה. בשופטין עסקין - וכי שוטף היה,
 26 שנטל גינה חלקה כנגד בית בניו ולא נטל עילוי
 27 דמיס? והשתא אידרונא - חדר אפיל, ואני על
 28 מנת אספלידא נהתי עילוי דמיס. שמא בעלמא
 29 - אם אספלידא שנתא, ואף על פי שאינו כשאר
 30 אספלידא - לא בטיל שמו. לית כור - לפי
 31 שחבון סאתים כוזב המאכיל.
 נהרדעי

אמר ליה: איסתריה אמי ואבנייה, אמר: לית לי
דוקתא למיוד בה. אמר ליה: אמי אונר לך דוקתא,
אמר ליה: לא מרתנא. לא קא מתנדד לי. - שוף
אברייך ועיל, ושוף אברייך ופוק. אמר רב הקא:
בדינא קא מעעב, והני מיילי דלא ממו בשורי למיפה
מעשרה, אבל ממו בשורי למיפה מעשרה, מצי אמר
ליה: למיפה מעשרה רשותא דדיי הוא ולא משעבד
לך. והני מיילי דלא אתגו גבי הדי, אבל אתגו גבי
הדי - סתרי ובגו. וכי אתגו בהדי הדידי עד פקוה?
אמרו רבנן קמיה דרבה משמיה דמר זוטרא בריה
דרב נחמן, דאמר משמיה דרב נחמן: באותה ששנינו
רובו מצי ארבו וכוזי רחבו. אמר להו רבה, לאו
אמינא לכי: לא תיתלו ביה בוקי סריקי ברב נחמן?
הכי אמר רב נחמן: פי דדיורי אינשי. וכפיה? אמר רב
הנא בריה דרב יהושע: פי היכי דעילוי אשוריהא
דמחוזא וחדר. ההוא גברא דהות בני אשתיא אחורי
כווי דתבריה, אמר ליה: קא מאפלת עלי, אמר ליה:
סכנא לך הקא ועבדינא לך פווי לעיל מאשתיא.
אמר ליה: קא מרעת ליה לאשתיא, אמר ליה:
סכנא לך לאשתיך עד דוקתא דכווי, ובנינא לה
ועבדינא לך פווי בבנינא לעיל מאשתיא. אמר ליה:
אשתיא מתמחה עתיקא ומלעיל תתא פי קיימא.

1 שוף אברייך - פירש הקונטרס: שהה קומתך. ולרבינו יצחק גרא: שוף - לישון שפוטק
 2 שותחך בארץ. ברוך סריק - "אינש ריקס" מותרנישן; גבריאל סריק (שופטים
 3 א). היינו דך - ואם תאמר: הוא אשמעין באי עובדא דחרתא אעתיקא לא קאי, ולא
 4 שמעין מהדיא דלעיל. ולעיל איצטרך, כדאמרינן: והני מיילי דלא ממו בשורי למיפה
 5 מעשרה וכו' רבי לומר: תמלאת דרפשיטא היא
 6 דהיא חרזת וכולה נתיקא לא קאי, ומשום הא
 7 כי הוה צריך לאתויי היא עובדא. **אספלידא**
 8 - פירש"י: סרקולין יפה. וביחור פירש מהרה
 9 כדבריהם (תהלים ג) "זמפי שאלא מבערה" -
 10 באספלידא. ואומר רבינו יצחק: דאספלידא דהבא
 11 אי אפשר להיות מטה, מרקמא נמי דעלו
 12 להדיד בכשווי הודרי, ובמטה ליכא כשורי
 13 הודרי. ועוד, מרקמא: מעיקרא אספלידא
 14 והשתא אידרונא, ובמטה ליכא אורה כלל
 15 ומרש שבו יצחק: דאספלידא דהבא הוי
 16 באסכרה שבו בה אור גדולה, שפרתה רוח
 17 אור, דאמרינן ב"לא חפור" (בבא בתרא כ"א):
 18 עלם זומה לאסכרה וכו'. וכן מוכח בהיקמין
 19 רבד (מנחות לגב) דאמר אביי: חיינא לזו
 20 לאספלידא רבז רבי מר דאית להו צממי ולית לזו
 21 מוזה. ומרין, מיתבי: בית שער ואבסדרה
 22 ומרפסת ויחיבן מיוחד.
אמר ליה בדיד קבנינא - פירש הקונטרס: אתה
 23 **אין לך עליו חזקת אורה של שלש שבנים.**
 24 ותבנה שהיה יכול להאפילו עליו שלא אדא לו
 25 סרקולין אורה כלל ועוד. דמאי קאמר באיורא
 26 לא עלו אהדי - משיטא דעלו נמי באיורא, ובית
 27 בלא אורה אינו שיה כלום ומרש רבינו תם:
 28 שנסאפלידא היה יכול לראות לשדותיו דרך
 29 החרובינא, ודקאמר: מנאפלת עליו - היינו שהיה
 30 מעבבו שלא היה יכול לראות שדותיו. וכדי לה
 31 נמי אידרונא - שלא היה יכול להביט למרדוך.
 32 זה, ומרש ההוא ולקמן אין להם הלוחות ה' על
 33 ה' גובה, קשיא לרבינו יצחק: דמאי קשרין נמי
 34 שנא מנדא דתניא כוז' הים ודאי יש לו ארבע
 35 אמות - לפי שיש צורך לעבודת הדיים, אבל הכא
 36 זה לא היה צורך לאספלידא, משום הכי בדין
 37 קאמר ליה ומרש לרבינו יצחק: דאספלידא, אבל הכא
 38 עליו האורה, שלא היה בו אורה גדולה כאשר
 39 צריך לאסכרה, אבל עדיין היה בו אור גדול.
 40 אמר דאמר: ומבנינן מרפסא אמתא שאלא
 41 יאפיל - היינו שלא אפיל למיוד, ועד שלא היה
 42 ראוי להשתמש בו יפה. ומשום הכי קרי ליה
 43 אידרונא, משום דלמידי אבסדרה אשתיא היא.
 44 והשתא נמי אחי שפיר דלא עלו להדידא באיורא
 45 שהיא עוור האבסדרה.
הוא דקרי ליה בית כור - ובגו שולוקח יודע
 46 **שלו קרקע שקרי בית כור, דאם לא**
 47 **כן - הרי תעשה, ואפילו אם רואה בשעת מכירה**
 48 **שאין שם בית כור - יכול לומר: סבור הייתי**
 49 **שהיית משלים לי בית כור, ואם תאמר: תימא**
 50 **דדמיס ומדיעמי, ואם לאו דמידי בית כור - אפילו**
 51 **קרי ליה בית כור ישלם לו בית כור שלם ויש**
 52 **לומר: דמידי בגו דאדול גביה, ואני נתון לו**
 53 **אפילו דמי לך, ואי קרי ליה בית כור, אפילו אין**
 54 **בו אלא לתך - ואני, ואם לא קרי ליה בית כור -**
 55 **חייב לתת לו בית כור שלם, אי נמי, דלא אויל**
 56 **גביה, דנתן לו דמי לתך. והשתא, אי לא קרי**
 57 **ליה בית כור - היה יכול לומר לוקח את הריצה**
 58 **מר**

לחת לי בית כור שלם, ולעמוד במקרך - עמוד, ואם לאו - חלודי חיי משה. אבל אי קרי ליה בית כור - הגיעו, אף על פי שאין בו אלא לתך.

1 מר - יונקא - הוא הגדול, ועל שם שנועד לביקוּת של רב חסדא קרי ליה מר יונקא. ומר
 2 קשישא הוא הצעיר. ונדר לטעמייהו של רב חסדא. **נדרדעי** לטעמייהו, רב חסדא
 3 נדרדעי הוא. בדאמרין בפרק קמא דסנהדרין (י"ב.) זאמראי דנדרדעי - רב חסדא.
 4 השואל למה נדרדעי הוא. בדאמר שפאלא (בכרית נ"ג.) נדרדעי ליה שבילי דרקיע בשבילי
 5 דנדרדעי. איני לדרך זה על זה - ע"ה - בטמא,

6 משום דפסיק שפאלא בפרק 'המומר את הבית' -
 7 (בבא בתרא ס"ד.) כרבי עקיבא, דאמר: מוכר
 8 בעיה פיר מוכר, ולפיכך אין חכם דרך זה על זה,
 9 שלא שכי ליעצמו כלום כל אחד חלק בחלק
 10 הבית, והיה לו כמורה. ואף על גב דאמרת
 11 המוכר בית ושיר חצר - מכר לו עם הדרך, לנאן
 12 דאמר מוכר בעין יפה מוכר - לא רמי, הדבא
 13 כולם מוכרין, וכל אחד מכר ולא שכי ליעצמו
 14 כלום בחלק הבית, והיה ליה כמוכר חצר ושיר
 15 בית. דגרידך ליקח לו חצר וכל מעלה החצר.
 16 **ולא** - כלומת זה על זה - פירש בנרסות: אם
 17 נגל לא חצר בני חצרו זה נגל לעלוי - אין
 18 לקבוע סולם בחצרו של זה לעלות לעליותיו.
 19 וקשה לרבינו יצחק: ואלא דרך זה על זה?
 20 ונראה לרבינו יצחק: כגון שקלח זה בית זה עליות
 21 חצרו - אין לו לשמוך הסולם בביתו של זה
 22 ולעלות בעליותיו.

23 ואי בעית אימא לא הוא אמר - ולא גרסינן 'הא
 24 הוא מנוא' - דמנואי אין שייך לחלק בן אית
 25 ליה דלת ללית ליה, ובין אית ליה פותחת לית
 26 ליה דבלב עתו אית רע, כיון שאר סבול לבא אל
 27 עד פתח החצר. ולא חלש 'הא דאית ליה דלת'
 28 כו - אחרת קאי, דהא במתניתין בהדיא קתני:
 29 כופין אותו לבנות דלת לחצר. ולמאי דגרסינן
 30 'מבראי' קצת קשה. דלא הוי כשאר שנייה, דקטן
 31 צד דלא מעלי - ואז הוא דאית ליה דלת, והא
 32 הוא דאית ליה פותחת, והקטן נבא הוא דמעלי.
 33 **לפי** - שכן ממון חן גובין - כיון דאין סבול
 34 נפשות - לא אוליקן אלא בחר ממון. והא
 35 נמי אמר 'היהגדול בתרא' (בבא קטב"ב):
 36 משחית הולכת במבור ועמל עליה יטיב -
 37 מחשבה לפי ממון, דליכא סבת נפשות. כיון דאין
 38 הטיב את הכול בשביל ממון, ואף על גב דאמר בפרק
 39 'בן סור' (סנהדרין ע"ב.) דהבא במחזרת נידון
 40 על עם סופו, ומפרש אבי טעמא מבראי משום
 41 חוקה דאית אדם מעביד עצמו על ממון כו -
 42 ואפילו הכי אין מחשבין אלא לפי ממון, כיון
 43 הדמיים בריצונו אין בא על דגפשות, דאם לא
 44 יעמוד גנדא אל זיוק לנפש - הילכך לא חשיב
 45 סבת דגפשות, לפיכך, אם יעמוד לעיתים לטיס
 46 ותנפשו עמוה - גובין כל ממון. אבל הכי דרע
 47 במבור, אמר החם דמחשבין אף לפי דגפשות,
 48 משום חן דרעו איכא סבת נפשות.

49 **לפי** - קירוב בתין חן גובין - פירש רבנן תב:
 50 ותנחין עינים קרובים יותר מרחקים, ובן
 51 עשירים קרובים יותר משעירים חרקים. אבל
 52 עשירים חרקים נתונין יותר מעניים קרובים, ולפי
 53 שבח ממון נחן גובין. **אילימא** לצדיקים כו -
 54 דהבחי מיידי קרא, דלעיל מנייה כתיב: 'זלו מה
 55 יקרו רעך אל מה עצמו ראשיהם', ובתיב בתריה:
 56 'אספרם לחול דרבין'.
 57 **לא**

1 נדרדעי לטעמייהו - רב חסדא נדרדעי הוא, דלא סבירא ליה דהו דאידרו
 2 אבדתו, ולשם כך חילקנו - אולל לטעמייהו הנדרדעי, דאמר שפאלא הוא מנדרדעי
 3 האחין שחלקו - ונטל זה שדה לצפון וזה לדרום, והיה אביו רגיל להיות לו ליכנס דרך
 4 זו לתוך זו - איני יכול לדמר 'דרך זה עליו', ולא חלונות - לערעה על תחמת אורו. ולא
 5 סולמות - אם נטל זה בית וחצר, והו נטל עליה
 6 - אין לו לקבוע סולם בחצרו של זה לעלות
 7 לעליותיו. ולא אפת המים - להביאמן כן הנדר
 8 דרך שדרו של זה לתוך שלו. תבא - שובר
 9 שדך פרוע לאבדו. ומיעי ליה - לשובר, שזן
 10 עדי שקר. **משנה** כופין אותו - את בן החצר
 11 שאינו רוצה לטעין את בני החצר, לבנות ליה
 12 בית שער להוות שומר הפתח יושב שם בעל
 13 ומרדכי את בני רשות הרבים מלהצין בחצר.
 14 וזלת - לשער החצר לתעלה. לא כל החצירות
 15 ראיות לביית עקר - במגזא מפרש איוו היא
 16 הדראיה. ויא באנשי העיר - דאמרי עמוהם
 17 בעל. **גמרא** ויא אישתיי בחותיה - לפי
 18 שפוסק בנינים הצדקין, ואין קולם נשמע
 19 מנואי - לחצר - גירעוואת הוא, לפי שדלת
 20 החצר נעלה והנעי עונק, ובית שער שבנינים
 21 מפסיק הקול. מבראי - אינו מפקיכ בנינו, שהרי
 22 נכנס לתוכו, ובשאן לו דלת עסקין. פותחת
 23 דכיה מאבראי - הנעי פותחה ונכנס, ופוחת -
 24 שירודך בליעו. והוא של ענין ופוחת המפתח
 25 לתוכו. שאינה טובים - משוככה לחלן בקצת
 26 דרביים. כשהם גובין - לחומת העיר. כשהם
 27 משפטים - הודרו לרין בן, ולא נתון מנצח
 28 קירוב בתים - בית הקרוב לחומה צריך לחומת
 29 העיר יותר מן הרחוק. רבא דרשוא אודרנן -
 30 הטייל הציל חומת העיר על החכמים, כמו על
 31 שאר בני אדם. חול - שהוא מוטע ממעשיתם
 32 של צדיקים. מנין על הים - הוא לו לחומה,
 33 כדכתיב 'אשר שמויה חול גבול לים' (ירמיהו
 34 ח).

35 **אי**
 36 **היא?** והא ההוא חסידא דהוה רגיל אליהו דהוה משתעי בהדיה, עבר בית שער ותו
 37 **לא משתעי בהדיה** - לא קשיא: הא מנואי, הא מבראי. ואי בעית אימא: הא והא
 38 מבראי, ולא קשיא: הא דאית ליה דלת, הא דאית ליה דלת. אי בעית אימא: הא והא
 39 דאית ליה דלת, ולא קשיא: הא דאית ליה פותחת, הא דאית ליה פותחת. אי בעית
 40 אימא: הא והא דאית ליה פותחת, ולא קשיא: הא דפותחת דידיה מנואי, הא דפותחת
 41 דידיה מבראי. 'כופין אותו לבנות בית שער ודלת לחצר'. תנאי, רבן שמעון בן גמליאל
 42 אומר: לא כל חצרות ראיות לבית שער, אלא, חצר הסמוכה לרשות הרבים - ראיה
 43 לבית שער, ושאינה סמוכה לרשות הרבים - אינה ראיה לבית שער. ורבנן? וימנין
 44 דרדיק בני רשות הרבים ועיילו ואחו. 'כופין אותו לבנות לעיר' כו. תנו רבנן: כופין
 45 אותו לעשות לעיר דלתים ובריח. ורבן שמעון בן גמליאל אומר: לא כל העירות
 46 ראיות לחומה, אלא, עיר הסמוכה לפסר - ראיה לחומה, ושאינה סמוכה לפסר -
 47 אינה ראיה לחומה. ורבנן? וימנין דמקרו ואתי גיפא. בעא מיניה רבי אלעזר מרבי
 48 ויחנן: כשתה גובין, לפי נפשות גובין, או דילמא לפי שבח ממון גובין? אמר ליה: לפי
 49 ממון גובין, ואלעזר בני, קבע בה מסמרות. איכא דאמר, בעא מיניה רבי אלעזר מרבי
 50 ויחנן: כשתה גובין, לפי קירוב בתים חן גובין, או דילמא לפי ממון גובין? אמר ליה: לפי
 51 קירוב בתים חן גובין, ואלעזר בני, קבע בה מסמרות. רבי יהודה נשיאה רמא דשרא
 52 אדרבנן, אמר ריש לקיש: רבנן לא צריכי נטירותא, דכתיב: 'אספרם מחול ורבין',
 53 אספרם למאן? אילמא לצדיקים דנפשי מחלא, השתא פוליהו ישראל פתיב בהו: 'כחול

43 **אשר על שפת הים**, צדיקים עצמם מחול ורבין? אלא הכי קאמר: אספרם למעשיהם של צדיקים - מחול ורבין, וקל וחומר,
 44 **מה חול שמעונו** - מגין על הים, מעשיהם של צדיקים שהם מרובים - לא כל שכן שמענים עליהם. כי אהא לקמיה דרבי
 45 ויחנן, אמר ליה, מאי טעמא ליה מהאי: 'אני חומה וישירי במגולות', 'אני חומה' - זו תורה, 'ישירי במגולות'
 46 אלו

בבא בתרא. השותפין - פרק ראשון דף ט עמוד א - מתוך מהדורת "אבן ישראל - (שטיינזלץ)" תוספות

ואתני - מתנה עם הזכור להלכת כל הבא. וכל דאמי - לתת מעות לקופה. עניינא - תנאי. למשיכה - עור הבתמה. לאו כל כמיניהו דמתנו - אלא בפניו. אין משתבין - לומר: הדין נתתם מעות שגביהם. שאין ראיה לדבר - ולא נבבאי צדקה כתיב. אלא גיבורי הקדש הוגינים לכס לעשיה המלאכה, שהפעלים מרובין למלאכות הרבה. גלודרין, והחוצבי הנתנים לפניהם, והתומרים, ולקטני עצים, ואבני מחצב. ואי אפשר לעמוד על החשבון, כדאמר ר' עקיבא בשמירת המא, אלא בעל הבית שרובו בפועליו הוא, ואינש. יוצר וימנה - הכסף שהוא מוסר בידו. ואף על פי שאינו בא עמו לחשבון לאחר מכן - יתור וימנה. שנאמר "ויצורו וימנהו וגו' והדר ינתנו" את הכסף לתומכין" - ומתנו - "על ידי עשתו המלאכה" וגו'. בודקין לפימות - אם בא עני ואמר "פרסוני" - בודקין על ידו רומאי. ואין בודקין לפימות - כל שרום ואמר "כסותי" - בודקין כסות מות. פירש - ודרש חוקר תהלה. למשיכה דף - שאנו רואים. כסבך בפנינו - ככר הלקוח בפנינו. כשלווקחן ארבע סאין חטין בסלע. ומניע ומניע חותם קב, שהשלע ארבעים ושמונה פונדיון, וארבע סאין ארבעים ושמונה חצאי קב. והתנני שיהו חטון וארבע ומכר בשוק בשבת. מחצה. היה שנותן ככר של ארבע הקב בפנינו. לו - בלילה. פירשת לינה - עובד לניה. כי דרסא - כר לתת מראשותיו. אין נוקטין לו - לתת מעות מן הקופה. אחרי שלמד לחדר על הפתחים - דין דבכר. ולא אודקין ליה - אפילו לפרנסה. משהה הצדקה - טורח המעשים את חבריהם, מריל כתיב "יהיה הצדקה שלום" - וכן - למוול טוב. עניינ מרודים - שזו ממילת רומי, שערקת מנהי: הוב הוב. הוא עריכין. מירודים - קונפליינ'ט בלעז, כמו "אירוד בשדי" (תהלים נח). עולא שמש ארבתה. דאמייה - לרב ששת קור ליה היה. עולל המשגש דרכי אמו. שרום להוטה מדרך שאר נשים, כדלוקטן.

משגש

ואתני עולה, איהו נמי עבד חד פיסא ואתני עולה. רב איש אמר: אָנא אתנינני נמי לא ציבוקא, דקא דקא אתי אדעתא דידו אתי, ולמאן דבעיא הדיבא ליה. הנהו בי תרי סבבתי דעבדי עניינא פתרי תדרי, דכל מאן דעביד ביזמא דחבריה נקרויה למשיכה. אול לכת מנייהו עבד ביזמא דחבריה, קרויה למשיכה; אתו לקמיה דרבא, תייבניהו רבא לשלמי. איתיביה רב יימר בר שלמאי לרבא: ולתפיעי על קיצצתם לא אהדר ליה רבא. אמר רב פפא: שפיר עבד דקא אהדר ליה מידי, הני מילי היבא דליבא אדם חשוב, אכל היבא דאיבא אדם חשוב - לאו פל כמיניהו דמתנו. תנו רבנן: אין מחשבין בצדקה עם גבאי צדקה, ולא במקדש עם הגבורין, ואף על פי שאין ראיה לדבר - וכן לדבר, שצאמכר: "ולא יהשבו את האנשים אשר יתנו את הכסף על דם לת לעשי המלאכה פי באמנה הם עשים." אמר רבי אילעון: אף על פי שיש לו לאדם גובר ואנמן בתוך ביתו - יצור וימנה, שצאמכר: "ויצרו וימנו." אמר רב הונא: בודקין למונות ואין בודקין לכסות; לא בעית אימא קרא, ואי בעית אימא סברא; אי בעית אימא סברא: האי קא מפזי והאי לא קא מפזי; אי בעית אימא קרא: "הלא פרש לרעב לחמך" בש"ן; פתיב - פרש והדר הב ליה, והתם פתיב: "כי תראה ערם וכסיתו", "כי תראה" - לא תראה; ורב יהודה אמר: בודקין לכסות ואין בודקין למונות; אי בעית אימא קרא; אי בעית אימא סברא: האי קמזערא ליה ותאי לא קמזערא ליה; אי בעית אימא קרא: "הלא פרש לרעב לחמך" פרום ליהודה; ודוקרנין, והתם פתיב: "כי תראה ערם וכסיתו" - כפישארה לך. תניא ג'ותיה דרב יהודה: אמר "כסותי" - בודקין אחריו, "פרסוני" - אין בודקין. תנן התם: אין בוחנין לעני העובר במקום כסבך בפנינו, מארבע סאין בסלע, לו - ונתנין לו פרסת ליה. מאי פרסת ליה? אמר רב פפא: פוראי ובי סברא; שבת - בודקין מוון שלש סעויות. תנא: אם היה מחזור על הפתחים - אין נוקטין לו. יהוא ענייא דיהוה מחזור על הפתחים דאתא לקמיה דרב פפא, לא מנדוקס ליה. אמר ליה רב סמא בריה דרב יבא לרב פפא: אי מר לא מנדוקס ליה, אינש אחרינא לא מנדוקס ליה, למוות ליה? - והא תניא: אם היה עני המחזור על הפתחים - אין נוקטין לו - אמר ליה: אין נוקטין לו למתנה מרובה, אכל נוקטין לו למתנה מעומת. אמר רב אסי: לעולם אל ימנע אדם עצמו [מלתת] שלישית השקל בשנה, שצאמכר: "העמנונו עלינו מצות לתת עלינו שלישית השקל בשנה לעבדת בית אלהינו." ואמר רב אסי: שקולא צדקה פגנר כל המצות, שצאמכר: "העמנונו עלינו מצות" וגו', "מצוה" אין פתיב פאן, אלא "מצוה". (סמן: גדול מקדש משה) אמר רבי אילעון: גדול המעשה יותר מן העושה, שצאמכר: "יהיה מעשה הצדקה שלום ועבדת הצדקה השקט וכטח ער לים" - וכן - "הלא פרש לרעב לחמך" - וכן - "ועניינ מרודים פתיב בית". אמר ליה רבא לכני מחוזא: כממונתא מנייב, עושו פתרי תדרי, בי היכי דליתו לכו שלמא כמלוכתא. ואמר רבי אילעון: בזמן שפית המקדש קיים, אדם שוקל שקלו ומתכפר לו, עכשו שאין בית המקדש קיים, אם עושיין צדקה - מוטב, ואם לאו - באין אומות העולם ונטולין בורעו, ואף על פי כן חשבב לתן לצדקה, שצאמכר: "ונשדך צדקה". אמר רבא: האי מילתא אישתיעי לי עולא

משגש

ואתני עולה, איהו נמי עבד חד פיסא ואתני עולה. רב איש אמר: אָנא אתנינני נמי לא ציבוקא, דקא דקא אתי אדעתא דידו אתי, ולמאן דבעיא הדיבא ליה. הנהו בי תרי סבבתי דעבדי עניינא פתרי תדרי, דכל מאן דעביד ביזמא דחבריה נקרויה למשיכה. אול לכת מנייהו עבד ביזמא דחבריה, קרויה למשיכה; אתו לקמיה דרבא, תייבניהו רבא לשלמי. איתיביה רב יימר בר שלמאי לרבא: ולתפיעי על קיצצתם לא אהדר ליה רבא. אמר רב פפא: שפיר עבד דקא אהדר ליה מידי, הני מילי היבא דליבא אדם חשוב, אכל היבא דאיבא אדם חשוב - לאו פל כמיניהו דמתנו. תנו רבנן: אין מחשבין בצדקה עם גבאי צדקה, ולא במקדש עם הגבורין, ואף על פי שאין ראיה לדבר - וכן לדבר, שצאמכר: "ולא יהשבו את האנשים אשר יתנו את הכסף על דם לת לעשי המלאכה פי באמנה הם עשים." אמר רבי אילעון: אף על פי שיש לו לאדם גובר ואנמן בתוך ביתו - יצור וימנה, שצאמכר: "ויצרו וימנו." אמר רב הונא: בודקין למונות ואין בודקין לכסות; לא בעית אימא קרא, ואי בעית אימא סברא; אי בעית אימא סברא: האי קא מפזי והאי לא קא מפזי; אי בעית אימא קרא: "הלא פרש לרעב לחמך" בש"ן; פתיב - פרש והדר הב ליה, והתם פתיב: "כי תראה ערם וכסיתו", "כי תראה" - לא תראה; ורב יהודה אמר: בודקין לכסות ואין בודקין למונות; אי בעית אימא קרא; אי בעית אימא סברא: האי קמזערא ליה ותאי לא קמזערא ליה; אי בעית אימא קרא: "הלא פרש לרעב לחמך" פרום ליהודה; ודוקרנין, והתם פתיב: "כי תראה ערם וכסיתו" - כפישארה לך. תניא ג'ותיה דרב יהודה: אמר "כסותי" - בודקין אחריו, "פרסוני" - אין בוחנין לעני העובר במקום כסבך בפנינו, מארבע סאין בסלע, לו - ונתנין לו פרסת ליה. מאי פרסת ליה? אמר רב פפא: פוראי ובי סברא; שבת - בודקין מוון שלש סעויות. תנא: אם היה מחזור על הפתחים - אין נוקטין לו. יהוא ענייא דיהוה מחזור על הפתחים דאתא לקמיה דרב פפא, לא מנדוקס ליה. אמר ליה רב סמא בריה דרב יבא לרב פפא: אי מר לא מנדוקס ליה, אינש אחרינא לא מנדוקס ליה, למוות ליה? - והא תניא: אם היה עני המחזור על הפתחים - אין נוקטין לו - אמר ליה: אין נוקטין לו למתנה מרובה, אכל נוקטין לו למתנה מעומת. אמר רב אסי: לעולם אל ימנע אדם עצמו [מלתת] שלישית השקל בשנה, שצאמכר: "העמנונו עלינו מצות לתת עלינו שלישית השקל בשנה לעבדת בית אלהינו." ואמר רב אסי: שקולא צדקה פגנר כל המצות, שצאמכר: "העמנונו עלינו מצות" וגו', "מצוה" אין פתיב פאן, אלא "מצוה". (סמן: גדול מקדש משה) אמר רבי אילעון: גדול המעשה יותר מן העושה, שצאמכר: "יהיה מעשה הצדקה שלום ועבדת הצדקה השקט וכטח ער לים" - וכן - "הלא פרש לרעב לחמך" - וכן - "ועניינ מרודים פתיב בית". אמר ליה רבא לכני מחוזא: כממונתא מנייב, עושו פתרי תדרי, בי היכי דליתו לכו שלמא כמלוכתא. ואמר רבי אילעון: בזמן שפית המקדש קיים, אדם שוקל שקלו ומתכפר לו, עכשו שאין בית המקדש קיים, אם עושיין צדקה - מוטב, ואם לאו - באין אומות העולם ונטולין בורעו, ואף על פי כן חשבב לתן לצדקה, שצאמכר: "ונשדך צדקה". אמר רבא: האי מילתא אישתיעי לי עולא

צדקה.

מנצורע בימי ספורו שמטא אדם - פשיטא לן דמטנא. כדורן ברש משכח כלים
 (פרק ראשון משנה א.) אבות והטאות, חרץ, ושבת וזרע, ובלה, ומטא מת,
 ומצוער בימי ספורו בו - הרי אלו מטנאין אדם וכלים במגע, וכלי חרס באויר. ולכן בני
 מנצורע גריד אחיבי "רוחץ בגדים וטור" - משמע בדואתה נבילה טור. **דחא** היסט
 נבלה מטנא בגדים ואינו מטנא אדם - לא משום

דטומא בחבורן שאני? פירש הקונטרס: דאינו
 מטנא אלא בגדים שזדא לברש. ושקא לרבינו
 יצחק בן מרדכי: בדורות אבותי פרשת "יחדי ביום
 השמיני" גרסם שמטנא מטנא כלים (בחבורים)
 אף על גב דלא שרי בחי לבישה, ואינו מנעט
 מ"ביגדו" אלא אדם וכלי שטונע בוק. אלא
 דיא מטנא בגדים בשבת שמיטא, אפילו אף
 לברש בחי. וכן משמע, מקראים: אלא מעתה
 שריץ ומטנא אדם מנצורע, לאו משום דמטנא
 בגדים מטנא אדם מ"ב? ואי רחי חבורים בגדים
 שהיו מטנא - אמר שמריץ דלא שריץ ביח
 לבישה? ההם ראי יליפנין אדם מנגדים וראה
 לרבינו יצחק בן מרדכי: דלא גרס "בחבורים", אלא
 הכי גרס. ודילמא טומאת בגדים שאני, תרע דהא
 מיטט נבלה דרמטנא בגדים ואינו מטנא אדם. ולא
 גרסינן "מאי עמנא לאו משום דטומאה בחבורים"
 שאני, דלא מודד אלא שני חילוק בין טומאת
 בגדים לטומאת אדם. וכן משמע. דאדו נפיה ליה
 קא מיבעיא ליה אם מטנא בגדים וכלים במגע,
 אלא אדום בעי.

אחיא אימיה וקא בביא קמא - פירש רבינו
 גונאל: דהיא אימיה רב אחא. ואחובי,
 ולדידה קרי "עולא משגשג ארחא דאימיה,
 שריש דלאמו לחתבות לפני רב ששת. ודיא הייא
 מניקול פו בר ששת. לכך אמר ר' יוחי דהיי
 דמצית מנייהו. **מה** כיסוב בגדים האמור בימי
 הלכות בו" - בכמה דברים חמור ימי הלכות מימי
 ספורו. ולא גמר להקטנא. ודיעו טעמא, משום
 דלמבר לא מצי לממנר - דהא בתב טעמא,
 דמשעט דנטור מכמו שדיה מתחלה. אלא דוקא
 לרין מילתא גמרי, פיש שרין דאין אדם וכלים
 מקבלין טומאה אלא טמא הטומאה.
גדול משא עזקה חרסו כסתר חורז משה רבינו -
 פירושו: חורז משכך כמה מנשה רבינו
 בתפלתו. ואף על גב דמשה נמי עשה עזקה כסתר
 - מנא תושה טעם כבר פסק אוחא זכות.
חמה אינו כופה - תימה; דברק "ארבעה
 זכר" (ברכים יג.) אמרין דחמה
 משה רבינו.
והמפייסו בדברים מתוך באתה עשרה -
 שני מניקה; ודחון פרישה לעני
 והמפייסו, משום דמשעט לזו דקראי איירי בנות
 עזקה. דכתיב: "וחפץ לרעב נפשו ותרעב נפשו
 תשביע". ולא מילתא דהיא, דרנפש נענה תשביע"
 - דינו תשביע בדברים, שתפייסו בדברים. ועל
 כרוח לא גרסינן ליה, דלחיהא גרסא הוה ליה
 למינור מתוך באתה עשרה, וקח שרילעל חני
 אחת עשרה.

ואיזו

**משגשג ארחיה דאימיה, משגשה דרבי אלעזר, מאי
 דכתיב: "ולבש צדקה פשוטה?"** לומר לה, מה שריון
 זה - כל קליפה וקליפה מצטרפת לשיון גדול, אף
 צדקה - כל פרוטה ופרוטה מצטרפת לחשבון גדול.
**רבי חנינא אמר, מהקא: "וכבדו ערים כל צדקתיו",
 מה בגד זה - כל נימא ונימא מצטרפת לגד גדול,
 אף צדקה - כל פרוטה ופרוטה מצטרפת לחשבון
 גדול.** צדקה קרו ליה עולא משגשג ארחיה דאימיה?
 דכנעא מנייה רב אחובי בר אמר מרב ששת: מנין
 למצוער בימי ספורו שפטימא אדם? אמר לו: הואיל
 ומטנא בגדים מטנא אדם. אמר ליה: דילמא טומאה
 בחבורים שאני, דהא הפיט נבילה דמטנא בגדים
 ואינו מטנא אדם אמר ליה: ואלא שריץ דמטנא
 אדם מנצורע, לאו משום דמטנא בגדים? אמר ליה:
 שריץ בהדיא כתיב בית: "או איש אשר יגע בכל
 שריץ" - אילא שכבת וזרע דמטנא אדם מנצורע, לאו
 משום דהואיל ומטנא בגדים מטנא אדם? אמר
 ליה: שכבת וזרע נמי בהדיא כתיב בית: "או איש"
 - לרבות אף הנוגע, אחרך ליה בכדוהוא. הלש
 דעתיה דרב ששת, אישתיק רב אחובי בר אמר
 ואתיקר תלמודא. אחיא אימיה וקא בכיא קמיה,
 צוניה צוניה ולא אשגח בה. אמרה ליה: חו'
 להני רחי דמצית מנייהו בעא רחמי עליה ואתיסי.
 ודאתאן עליה, מאנ לזי? כדתניא, רבי שמעון בן יוחי
 אמרו: נאמר פסום בגדים בימי ספורו, ונאמר פסום
 בגדים בימי הלכות - מה לחלו מטנא אדם, אף אן
 מטנא אדם. אמר רבי אלעזר: גדול העושה צדקה
 כסתר יותר ממושה רבינו, דאילו במשה רבינו כתיב:
 "כי ירתיה מפני האף והחמה", ואילו העושה צדקה
 כתיב: "מתן פניו האף והחמה", ואילו העושה צדקה
 עזרה". ופליגא דרבי יצחק, דאמר רבי יצחק: אף
 כופה, חמה אינו כופה, שצאמר: "ולחוד כחך חמה
 עזרה", אף על פי ששוחד כחיק - חמה עזרה. איכא
 דאמר, אמר רבי יצחק: כל דיון שגוטל שחד - מביא חמה עזרה לעולם, לשצאמר: "ולחוד
 כחך" וגו'. ואמר רבי יצחק: כל הנותן פרוטה לעני מתפרך בשש פרכות, והמפייסו בפרכים
 מתפרך באחת עשרה פרכות. הנותן פרוטה לעני מתפרך בשש פרכות, דכתיב: "ולא
 פרש וגו' ועניים מרודים קבאי בית (וגו') כי תראה ערם" וגו'; והמפייסו בפרכים מתפרך
 באחת עשרה פרכות, שצאמר: "וחפץ לרעב נפשו ונפש נענה תשביע וזרע בהשף אורך
 ופאלתך בפצתים. ונחך ה' תמיד והשביע בצדקות נפשך וגו', ובנו מנחך חרות עולם

משגשג - לשון מוהמה ושוען. קליפה - מיליא כלבעו. וכבדו ערים כל צדקותיו
 - כלומר, אף כל צדקותינו נמאסו מחמת רשענו כבדו מאוס שהאדם מסירו מעליו.
 ערים - כדומרגמין "יסור" - ואערו, וכן 'מעדה בגד ביום קרה' (משלי כה). מכל
 מקום מוקש צדקה לבגד, צדקה צדקתיים לבגד חנון. כמי ספור - בשבעת ימים
 שבין טהרת הצפדים להכאת קרבנותיה.
 בשלמא בימי הלכות איקש למה, לטמא אף
 באוהל. הואיל ומפטיט בגדים - דהא ביום
 השביעי כתיב "וכבס בגדיך". ומטנא בחבורין
 חבורים בגדים - הרי הן מנודה. אבל
 שאר בגדים, הנוגע בהן, וכן אם יגע באדם -
 לא מטנא. תרע, שרדי המיטט נבילה כתיב
 ביה "ולחשאת את לבבך בגדיך" (ויקרא
 יא) ולא אשכחו בלילה כה טומאה לטמא
 אדם ושאר בגדים. שכבת וזרע מטנא בגדים
 - וכל בגד וזרע על שרדי יחיה עליו שכבת
 וזרע וגו'. כדתיב כתיב ביה כ"ז - הוא חרוץ
 נמי דהיה מצי למיפרך דהא טומאת בגדים
 לא דמיא למנייה דיבמי ספורו. דהא בגדים
 הדבא לאו בגדי לברש שריץ, וטומאת מנע
 דהא אלא דתיפא מניה קא מותבי ליה. או
 לרבות הנוגע - דכתיב תניא במסכת נדה גמג,
 ב: מנין לרבות הנוגע בשכבת וזרע - תלמוד
 לומר "או איש". הוה תלמוד ליה - דהא חרוץ
 אחרובי לרב ששת בבדיהוא, לפי שדיה רב
 ששת נבשל בשבועותיה. אשתתק רב אחובי
 דנעשה אלמ. אחיא אימיה - דרב ששת.
 צוניה קמיה - שתיפאלל עליו. להני חיי -
 הדדים הללו, חיי - תרגום של "חיה".
 דמצית מנייהו - שנתק מחוץ. דאתאן עלה
 ואחרן שבא לריתו שאלהו זו לוקבעה
 בגמרא, מנצורע דמטנא אדם? נאמר כיבוס
 בגדים בימי ספורו - ויהיה ביום השביעי ויגלה
 את כל שערך וגו'. ונאמר כיבוס בגדים
 בלילה - ביום טהרת הצפדים. כשירצא
 מטומאת החלט "וכבס המטהר את בגדיך". אף
 יחימה - שני למונות שריס, הם, לפרע כן
 הדומאים. אף על פי ששוחד כחיק - שהוא
 עשה עזקה כסתר. חימה עזר - ערין היא
 בתרופה. ורבי אלעזר סבר דראי "ששוחד כחיק"
 ארשא קאי, "ושוחד כחיק יכפה חימה עזר".
 ותפס לרעב נפשו - הוא פוסט דרבי נחמיס.
 ימנא צדקה - משמע, יבא לדי ענוה, וימנא
 בני אדם שיעשו לו צדקה. ויהיו מוכפלים
 לפיך - את אנשי ענתות היה מקלל, שדוד
 מבקשין נפשו.

ימנא

מוקדשי דור (דור תקומם) וגו'. ואמר רבי יצחק, מאי דכתיב: "ורוף צדקה והסדר ימצא חיים צדקה וקבדו"? משום דרווף צדקה
 ימצא צדקה? אלא לומר לה: כל הרווף אחר צדקה - לקדוש ברוך הוא מציא לו מעות ועושה בהן צדקה. רב נחמן בר יצחק
 אמר: תקדוש ברוך הוא מציא לו בני אדם המהוונים לעשות להן צדקה. פרי לקבל עליהם שכר. לאפומי מאי? לאפומי מדרוש
 דבה: דדרש רבה, מאי דכתיב: "ויהיו כמשלים לפניך ענת אפך עשה כהם"? אמר ריהה לפני תקדוש ברוך הוא? רבונזו של עולם,
 אפילו בשעה ששופין את יצרן ומבקשין לעשות צדקה לפניך, המשלים בבני אדם שאינו מתאונן, פרי לשלוח קבלו עליהן שכר. רבי
 יהושע בן לוי אמר: כל הריגיל לעשות צדקה - זוכה, חיון לו בנים בעלי חכמה, בעלי עושר, בעלי אגדה. בעלי חכמה - דכתיב:

ימנא

בבא בתרא. השותפין - פרק ראשון דף י עמוד א - מתוך מהדורת "אבן ישראל - (שטיינזלץ)"
רש"י תוספות

1 ימצא חיים - וכתב גבי חכמה כי מרצאי מצא חיים. בעלי אגדה - מתוך שחן דרשנין ומושכין את הלב - הכל מכבדין אותם. לבעל היין - רשע או גוי. להגאל אנו
2 כנו - שהעדרה מנצלת מניחיהם. כדאמרין לסקן בשמנתה. שמונתהו של אדם - שבר שיתפרנס ממנו. הפרותיו - הפסד שעתיד להפסיד. וכה - למלך טוב - יתן
3 אותו חסרון לעניים. [הוא] חלוא - בחלמא - במרצאי יום הכפורים. דבעו מחסר שבע מאה דריגין - באותה שנה. שקיל צדקה מינייהו - כל השנה היה כופו בדברים. ונבזה
4 מתוך צדקה. שש גבתייהו - ערב ראש השנה שיבסר דריגין שלא נתנו לצדקה. משבע מאה דריגין. לא ירחילו - למיפסד יתרה. אמאי לא אמרת לן - מתחלה, שכך חלמתי,
5 והייתו נותנין כולן. השתא כן - אם נבלתי.
6 אויבין מאן דמי לן - באדם שותלה קללתו
7 בחבירו. ממללי שבת ועובדי עבודה זרה -
8 שנקלה, ואמר מר (תבובות ל ב) מי
9 שנתחייב סקלה - או נזפל מן הגג או מהא
10 דורסתו, דמי לסקילה, דתגן (טבתרין מהא)
11 בית הסקלה היה גבה שתי קומות וכו'.
12 פרקליטין - מליצי ישר ושל מלאכי השרת.
13 כי אספתי את שליבי מאת תגם הוה - ומתו
14 השלום - את החסד ואת הרחמים שהיו
15 רגילין לנשטת. פספסעו - מרכיב, הניח סובלו
16 וכל הנפח מלאו רוח ואני בצדק - בתחלה,
17 ואמר כך 'אחוז פיך' תבלה. אשבעה
18 בהקין המנותך - בשכר הקיצה אשבע
19 תמותך. מלה ה' חונן דל - החונן רעים
20 נעשה מלה להקדוש ברוך הוא. וכתב 'יבנה'
21 לזה לאיש מלה' (משלי כב). ואיזו היא
22 צדקה המצלת מדינה של ניתם - כלומר,
23 איזה מן המדינות הללו מדרב מדין של
24 ניתם - אותו שכתבו 'לא יועיל הוה ביום
25 עברה.'

1 ואיזו שנצלת מדינה משונה נותנה ואיזו יודע
2 למי נותנה - ואם אמרה: אחרכה, ואת
3 שהיא מצוה רבה היה לה להציל מדינה של
4 ניהום, שדוא רע ביותר ואומר רבינו יצחק: דרוב
5 דברים אין עומדין לאדם בעולם הזה. אלא לאחד
6 מיתה. ובעולם הזה אין עומדין לאדם אלא מצוה
7 גדולה, כדכונן (פרקי' טעב). אלו דברים שאדם
8 אוכל מפרותיו בעולם הזה והקין קיימת לעולם
9 הבא. לכך קאמר דאפילו מיתה משונה, דדוי
10 בעולם הזה - מצלת.

אלא

11 אמשול לך משל, למה תדבר דומה? למלך בשר ודם
12 האסורין, וצוה עליו שלא להאכילו ושלא להשקותו, והלך אדם אחר והאכילו והשקהו,
13 כששמע המלך לא פועם עליו? ואתם קרויין עבדים, שנאמר: "כי לי בני ישראל עבדים"
14 אמר לו רבי עקיבא: אמשול לך משל, למה תדבר דומה? למלך בשר ודם שפעם על בנו
15 והכשו בבית האסורין, וצוה עליו שלא להאכילו ושלא להשקותו, והלך אדם אחר והאכילו
16 והשקהו, כששמע המלך לא דורון משגור לז? ואנן קרויין גנים, דכתבי: "גנים אתם לה'
17 אלהיכם" אמר לו: אתם קרויין גנים וקרויין עבדים, בזמן שאתם עושין רצונו של מקום
18 אתם קרויין גנים, ובזמן שאין אתם עושין רצונו של מקום אתם קרויין עבדים, ועכשיו אין אתם עושים רצונו של מקום אמר
19 לו, הרי הוא אומר: "הלא פרס לרעב לחמך ועניים מרודים תביא בית", אמיתי 'עניים מרודים תביא בית' - האידנא, וקאמר:
20 "הלא פרס לרעב לחמך". דרש רבי יהודה ברבי שלום: פשם שמוזנותיו של אדם קצובין לו מראש השנה, הן כן חסרונותיו של
21 אדם קצובין לו מראש השנה, וכה - "הלא פרס לרעב לחמך", לא וכה - "ועניים מרודים תביא בית". הן דבני אחרתיה
22 ירוי ויתגן בן וזאי הוא לזה בחלמא דבעו למיחסר שבע מאה דריגין, שניהו, שקל מיניהו לצדקה, פוש גבתייהו ששקרי דריגין.
23 כי מטא מעלי וימא דביכורה, שדור דבי קסר וקמיתו. אמר להו רבן יוחנן בן זכאי: לא תתחילו, שיכסר דיגרי גבייכו ויבכו דיגרי.
24 מינייכו, אמרו ליה: מינא דעת? אמר להו: חלמא הואי לכו. אמרו ליה: וזמאי לא אמרת לן [דנתיבתינו]? אמר להו: אמניא,
25 כי היכי דתעבדו מצוה לשמה. רב פפא היה סליק בדרגא, אישתמיט פרעיה בעי למפל, אמר: השתא בן אייתיב מאן דסגי לן
26 במחללי שבתות ועובדי עבודה זרה? אמר ליה תיאי בר רב מרדתי לרב פפא: שפא עני בא לרדך ולא פרנסתו. דתניא, רבי
27 יהושע בן קרחה אומר: כל המעלים עיניו מן הצדקה - פאילו עובד עבודה זרה; פתיב הכא: "השגמר לך פן יהיה דבר עם
28 לךבך כלעיל", וכתוב התם: "וצאו אנשים בני כלעיל", מה להלן עובד זרה, אף פאן עובד זרה. תניא, אמר רבי אלעזר ברבי
29 יוסי: כל צדקה וחסד שישארל עושין בעולם הזה, שלום גדול ופרקליטין גדולין בין ישראל לאביהן שבשמיים. שנאמר: "כה אמר
30 ה' אל תבא בית מרוח ואל תלך לפסוד ואל תגד להם כי אספתי את שלומי מאת העם הזה וגו' [את] החסד ואת הרחמים",
31 "חסד" - זו גמילות חסדים, "רחמים" - זו צדקה. תניא, רבי יהודה אומר: גדולה צדקה שמקדבת את הגאולה, שנאמר: "פה
32 אמר ה' שמרו משפט ועשו צדקה כי אהבה יעשיתי לכם וצדקתי להגלות". הוא היה אומר, עשרה דברים קשים נבראו בעולם:
33 רוח קשה - ברזל מחמתו, ברזל קשה - ברזל קשה - אור קשה - מים מבכנין אותו, מים קשים - עבים סובלים אותו, גמיות
34 קשים - רוח מפורתו, רוח קשה - גוף סובלו, גוף קשה - פחד שובו, פחד קשה - יין מנינו, יין קשה - שנית במפתחות, גמיות
35 קשה מכולם, [וצדקה] - וצדקה - מצלת מן המתות. דכתבי: "וצדקה תציל ממות". דרש רבי יוסתאי ברבי ינאי: בוא וראה, שלא
36 ממות הקדוש ברוך הוא מדת בשר ודם; מדת בשר ודם, אדם מביא דורון גדול למלך - ספק מקבלין אותו הימנו, ספק אין
37 מקבלין אותו הימנו; [ואם תמצא לומר מקבלים אותו ממינו] ספק רואה פני המלך, ספק אינו רואה פני המלך. ותקדוש ברוך
38 הוא אינו בן, אדם נותן פרוטה לעני - וכה ומקבל פני שכניה, שנאמר: "אני בצדק אהוה פינד". מאי "אשבעה בהקין המנותך"? רבי
39 אלעזר ריב פרוטה לעני והדר מצלי, אמר, דכתבי: "אני בצדק אהוה פינד". מאי "אשבעה בהקין המנותך"? אמר רב יוחנן בר
40 זבדא: אלו תלמידי חכמים ששנאדין שנית מעניהם בעולם הזה, ותקדוש ברוך הוא משביען מיו השכינה לעולם הבא. אמר
41 רבי יוחנן, מאי דכתבי: 'מלה ה' חונן דל'? אלמלא מקרא פתוב אי אפשר לאומר, כביכול "עבד לך לאיש מלה". אמר רבי
42 תיאי בר אפא, רבי יוחנן רמי, פתיב: "לא יועיל הוה ביום עברה תציל ממות", וכתבי: "לא יועילו אוצרות רשע וצדקה
43 תציל ממות", שתי צדקות הללו לפה? אחת שמצילתו מיתה משונה, ואחת שמצילתו מדינה של ניתם; ואי זו היא שמצילתו
44 מדינה של ניתם - ההוא דכתבי ביה "עברה", דכתבי: "יום עברה היום ההוא"; ואי זו היא שמצילתו מיתה משונה

ותנה

18 אתם קרויין גנים, ובזמן שאין אתם עושין רצונו של מקום אתם קרויין עבדים, ועכשיו אין אתם עושים רצונו של מקום אמר
19 לו, הרי הוא אומר: "הלא פרס לרעב לחמך ועניים מרודים תביא בית", אמיתי 'עניים מרודים תביא בית' - האידנא, וקאמר:
20 "הלא פרס לרעב לחמך". דרש רבי יהודה ברבי שלום: פשם שמוזנותיו של אדם קצובין לו מראש השנה, הן כן חסרונותיו של
21 אדם קצובין לו מראש השנה, וכה - "הלא פרס לרעב לחמך", לא וכה - "ועניים מרודים תביא בית". הן דבני אחרתיה
22 ירוי ויתגן בן וזאי הוא לזה בחלמא דבעו למיחסר שבע מאה דריגין, שניהו, שקל מיניהו לצדקה, פוש גבתייהו ששקרי דריגין.
23 כי מטא מעלי וימא דביכורה, שדור דבי קסר וקמיתו. אמר להו רבן יוחנן בן זכאי: לא תתחילו, שיכסר דיגרי גבייכו ויבכו דיגרי.
24 מינייכו, אמרו ליה: מינא דעת? אמר להו: חלמא הואי לכו. אמרו ליה: וזמאי לא אמרת לן [דנתיבתינו]? אמר להו: אמניא,
25 כי היכי דתעבדו מצוה לשמה. רב פפא היה סליק בדרגא, אישתמיט פרעיה בעי למפל, אמר: השתא בן אייתיב מאן דסגי לן
26 במחללי שבתות ועובדי עבודה זרה? אמר ליה תיאי בר רב מרדתי לרב פפא: שפא עני בא לרדך ולא פרנסתו. דתניא, רבי
27 יהושע בן קרחה אומר: כל המעלים עיניו מן הצדקה - פאילו עובד עבודה זרה; פתיב הכא: "השגמר לך פן יהיה דבר עם
28 לךבך כלעיל", וכתוב התם: "וצאו אנשים בני כלעיל", מה להלן עובד זרה, אף פאן עובד זרה. תניא, אמר רבי אלעזר ברבי
29 יוסי: כל צדקה וחסד שישארל עושין בעולם הזה, שלום גדול ופרקליטין גדולין בין ישראל לאביהן שבשמיים. שנאמר: "כה אמר
30 ה' אל תבא בית מרוח ואל תלך לפסוד ואל תגד להם כי אספתי את שלומי מאת העם הזה וגו' [את] החסד ואת הרחמים",
31 "חסד" - זו גמילות חסדים, "רחמים" - זו צדקה. תניא, רבי יהודה אומר: גדולה צדקה שמקדבת את הגאולה, שנאמר: "פה
32 אמר ה' שמרו משפט ועשו צדקה כי אהבה יעשיתי לכם וצדקתי להגלות". הוא היה אומר, עשרה דברים קשים נבראו בעולם:
33 רוח קשה - ברזל מחמתו, ברזל קשה - ברזל קשה - אור קשה - מים מבכנין אותו, מים קשים - עבים סובלים אותו, גמיות
34 קשים - רוח מפורתו, רוח קשה - גוף סובלו, גוף קשה - פחד שובו, פחד קשה - יין מנינו, יין קשה - שנית במפתחות, גמיות
35 קשה מכולם, [וצדקה] - וצדקה - מצלת מן המתות. דכתבי: "וצדקה תציל ממות". דרש רבי יוסתאי ברבי ינאי: בוא וראה, שלא
36 ממות הקדוש ברוך הוא מדת בשר ודם; מדת בשר ודם, אדם מביא דורון גדול למלך - ספק מקבלין אותו הימנו, ספק אין
37 מקבלין אותו הימנו; [ואם תמצא לומר מקבלים אותו ממינו] ספק רואה פני המלך, ספק אינו רואה פני המלך. ותקדוש ברוך
38 הוא אינו בן, אדם נותן פרוטה לעני - וכה ומקבל פני שכניה, שנאמר: "אני בצדק אהוה פינד". מאי "אשבעה בהקין המנותך"? רבי
39 אלעזר ריב פרוטה לעני והדר מצלי, אמר, דכתבי: "אני בצדק אהוה פינד". מאי "אשבעה בהקין המנותך"? אמר רב יוחנן בר
40 זבדא: אלו תלמידי חכמים ששנאדין שנית מעניהם בעולם הזה, ותקדוש ברוך הוא משביען מיו השכינה לעולם הבא. אמר
41 רבי יוחנן, מאי דכתבי: 'מלה ה' חונן דל'? אלמלא מקרא פתוב אי אפשר לאומר, כביכול "עבד לך לאיש מלה". אמר רבי
42 תיאי בר אפא, רבי יוחנן רמי, פתיב: "לא יועיל הוה ביום עברה תציל ממות", וכתבי: "לא יועילו אוצרות רשע וצדקה
43 תציל ממות", שתי צדקות הללו לפה? אחת שמצילתו מיתה משונה, ואחת שמצילתו מדינה של ניתם; ואי זו היא שמצילתו
44 מדינה של ניתם - ההוא דכתבי ביה "עברה", דכתבי: "יום עברה היום ההוא"; ואי זו היא שמצילתו מיתה משונה

1 דלא סיפוק קשה - דרבי אמי, ולדעני גויים חלקן רבא. והך דאמרן לעיל (תא) דרשרה גמי אפירא הורמיז למעזה רבה - משום שלום מלכות גמי קבליהו, ולא אפשר
 2 ליה לחלקן לעני גויים - דאסא לנגד עובת הבריות, ואפילו רעתו של גוי. אבל במעת המתחלוקת לעינים - אין גניבת דעת. דאזינו גמי ידעי שישאל רגילא לפרות
 3 עניי גויים, דראמרין במסכת גיטין (א.א.א.) מפרסין עניי גויים עם עניי ישראל, מפני דרכי שלום. אתה אמרת כו' - מתורתך למדנו, לפיכך נברא אדם יחיד - לומר לך
 4 כל המקים נפש אתה (מישראל) כאילו קיים העולם מלא, וכתבנו (בראשית ו) "קול דמי אחר" - דמו דמי ורעיתיה. אף כשאתה מקיים דמי אחר עמך - מעלה עלך חייו
 5 והיי ורעיתיו, שמרה טובה מרובה ממתת
 6 פורענות. מנבו המלך - בנה של הילני

7 המלכה, מרע החשמונאים. כשאתם סאין
 8 הצנח - אף משמים נשקף הצדק, ושלם
 9 גנול. נשקף - מביט, וכו'. ונתת "נשקפה ותייבב"
 10 (שופטים ה). כלומר, ונתת הצדק מביט
 11 ומסתכל למטה. מכן בסך - נגותן תחת
 12 מכן הכסא. (במקום) [דבר] שעושה פירות -
 13 והדקן קיים לעולם רבא, והפירות אוכל בחייו,
 14 שאמר "כי פרי מעלליהם יאכלו". אוצרות
 15 נפשות - שאמר "ולקח נפשות חיים" בחאי
 16 קרא. **משנה** שרילין ומוין - מיני פירות.
 17 בית השלחן - מתוך שיש לו מעין, וכו'.
 18 להשקותו תדיר, אם אין בו תשעה קבין -
 19 וזרעין בו שאר הורעם, לפיכך אפילו בפתות
 20 מנאן יש בו חלקה. אפילו בפתות מנאן
 21 יחלווק - משום דבעי למיתני; ובכתבי הקדש
 22 אף על פי ששניהם רוצים לא לחלווק, וני
 23 רישא. כתבי הקדש - עשרים וארבעה
 24 ספרים. והיי רגילים לכותבין בגולין כספר
 25 תורה שלהו, לפיכך גנאי הדבר לחתכו.
 26 **גמרא** אין משל פתחים - חצר של שניהם
 27 עני בתום פתח הנוכח. ולפי תפתח ארבע
 28 אמות צורך הבית הן, לפרק משאו מעל
 29 המזרח. וזרע מנאות ארבע אמות צורך שיהא
 30 ארבע אמות לשאר תשמשינו. חצר מתחלקת
 31 לפתחים - היתה לו חצר ובה שני בתים,
 32 ואחד מהן פתוחין לו שני פתחים לחצר,
 33 ולבית השני אין פתח לחצר אלא פתח אחד,
 34 והחצר נכסו על פיו, ונתח האחד לחאובן את,
 35 והשני לשמעון, וזרע אל הדלק. אם באו
 36 לחלוק את החצר, זה שיש לו שני פתחים
 37 נוטל שני חלקים בזה, ואחיו נוטל חלק אחד.
 38 נוטל חלק אחד, וזה ארבע אמות - ברחוב החצר
 39 לחלק מן הפתח, כנגד הרוחב. כפי רוחב
 40 הפתח. נוטל שמונה אמות - דהיינו כנגד
 41 רוחב הפתח. וארבע אמות ברחוב החצר לחלק
 42 מן הפתח. ואי פתח ריבופלי - מי שיש לו
 43 הפתח בחצר שנתונן בה ריעני המרים
 44 למאכל בהמה - יש לו ארבע אמות בחצר
 45 לכל סביבותיה. דלא מייחד ליה פתחים -
 46 ולא היה לו פתח אצל הפתח, אלא דרך
 47 פתח ביתו, שהוא רצא ונכנס בו היה לו דרך
 48 לצאת לחצר ולילך אחר הפתח שלפני סוף
 49 ביתו, ומשתמש.

1 **דלא סימיה קפיה. תנא:** אָמְרוּ עֲלוּ עַל בְּנֵימִין
 2 הַצְּדִיק שֶׁהָיָה מְמוֹנֶה עַל קוּפָה שֶׁל צְדָקָה, פָּעַם
 3 אַחַת בְּאַתְחָה אִשָּׁה לָּפְנֵינוּ בְּשֵׁנֵי בְּצוּרָת, אָמְרָה לוֹ:
 4 רַבִּי, פְּרִסְנֵי אָמְרָ לָהּ: הַעֲבֹדָה, שְׂאֵין קְפוּפָה
 5 שֶׁל צְדָקָה כְּלוּם אָמְרָה לוֹ: רַבִּי, אִם אֵין אַתְּהָ
 6 מְפָרְסְנֵי, הֲרֵי אִשָּׁה וְשִׁבְעָה בְּנֵיהָ מֵתִים עִמָּךְ
 7 וּפְרִסְנָהּ מִשָּׁלוֹ. לְמִיּוֹם הַלֵּה וְנָטָה לְמוֹת, אָמְרוּ
 8 מִלֵּאבֵי הַשָּׂרָת לִפְנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרַךְ הוּא: רְבוּנוּ
 9 שֶׁל עוֹלָם, אַתְּהָ אָמְרָת: כֹּל הַקְּפוּפָה נִפְשָׁ אַחַת
 10 מִיִּשְׂרָאֵל אִילוּ קִיַּם מֵלֵא, וְנִבְנִימִן הַצְּדִיק
 11 שֶׁהָיָה אִשָּׁה וְשִׁבְעָה בְּנֵיהָ יְמוֹת בְּשֵׁנִים מְעוֹמֹת
 12 הַלְלוּ? מִדֵּךְ קָרְעוּ לוֹ גֵּזֵר דִּיעוּ. תֵּנָא: הוֹסִיפוּ לוֹ
 13 עֶשְׂרִים וְשָׁתַיִם שָׁנָה עַל שְׁנוֹתָיו. תֵּנוּ רַבְּנֵי: מַעֲשֵׂה בְּמִנְיֹב הַמְּלָךְ שֶׁבָּזְבוּ אוֹצְרוֹתָיו
 14 וְאוֹצְרוֹת אֲבוֹתָיו בְּשֵׁנֵי בְּצוּרָת, וְהִכְרוּ עֲלוּי אֲחֵיו וּבֵית אָבִיו וְאָמְרוּ לוֹ: אֲבוֹתֶיךָ גָּנוּ
 15 וְהוֹסִיפוּ עַל שֶׁל אֲבוֹתָם, וְאַתְּהָ מְבִזְבֵּם אָמְרָ לָהֶם: אֲבוֹתֵי גָּנוּ לְמִטָּה, וְאַנִּי גָּנוּתִי
 16 לְמַעֲלָה, שְׂאָמְרוּ: "אֵמֶת מֵאֵינִן תִּצְמָךְ וְצִדֵּךְ מִשְׁמִימִם נִשְׁקָף", אֲבוֹתֵי גָּנוּ בְּמִקּוּם שֶׁהָיָה
 17 שׁוֹלְטִת בּוֹ, וְאַנִּי גָּנוּתִי בְּמִקּוּם שְׂאֵין תֵּדָ שׁוֹלְטִת בּוֹ, שְׂאָמְרוּ: "צִדֵּךְ וְיִשְׁפָּט מִכּוֹן
 18 בְּסִדָּךְ", אֲבוֹתֵי גָּנוּ דְּבַר שְׂאֵין עוֹשֶׂה פִּירוּת, וְאַנִּי גָּנוּתִי דְּבַר שְׁעוֹשֶׂה פִּירוּת, שְׂאָמְרוּ:
 19 "אֲמִרוּ צְדִיק כִּי טוֹב כִּי פָּרִי מַעֲלֵלְהֶם יֵאבְלוּ", אֲבוֹתֵי גָּנוּ [אוֹצְרוֹת] מִמּוֹן וְאַנִּי
 20 גָּנוּתִי אוֹצְרוֹת נְפֻשׁוֹת, שְׂאָמְרוּ: "פָּרִי צְדִיק עֵץ חַיִּים וְלוֹקַח נְפֻשׁוֹת חַיִּים", אֲבוֹתֵי גָּנוּ
 21 לְחֹתְרִים, וְאַנִּי גָּנוּתִי לְעֵצְמוֹ, שְׂאָמְרוּ: "לֵדָךְ תִּהְיֶה צְדָקָתְךָ", אֲבוֹתֵי גָּנוּ לְעוֹלָם הַהֵר, וְאַנִּי
 22 גָּנוּתִי לְעוֹלָם הַבָּא, שְׂאָמְרוּ: "הִלְכָךְ לִפְנֵיךְ צְדָקָה כְּבוֹד ה' אֱלֹהֵינוּ", וְאַם קָנָה
 23 בַּהּ בֵּית דִּירָה - הֲרֵי הוּא פְּאֻנְשֵׁי הָעִיר. מִתְּנִיתִין דְּלֵא קִרְבָן שְׂמַעוֹן בֶּן גְּמִלְיָא:
 24 דִּתְנִיָא, רַבֵּן שְׂמַעוֹן בֶּן גְּמִלְיָא אוֹמֵר: אִם קָנָה בֵּה קַרְקַע כֹּל שְׂהוּא - הֲרֵי הוּא
 25 פְּאֻנְשֵׁי הָעִיר. וְהָא תִּנְיָא, רַבֵּן שְׂמַעוֹן בֶּן גְּמִלְיָא אוֹמֵר: אִם קָנָה שֵׁם קַרְקַע הִרְאִיָּה
 26 לְבֵית דִּירָה - הֲרֵי הוּא פְּאֻנְשֵׁי הָעִיר - תֵּרִי תִּנְיָא וְאֵלִיפָא דִּרְבָן שְׂמַעוֹן בֶּן גְּמִלְיָא.
 27 **משנה** אין חולקין את החצר - עד שיהא ארבע אמות ליה וארבע אמות ליה.
 28 ולא את השדרה - עד שיהא בה תשעה קבין ליה ותשעה קבין ליה; רבי יהודה
 29 אומר: עד שיהא בה תשעה חצי קבין ליה ותשעה חצי קבין ליה. ולא את הגיזה
 30 - עד שיהא בה חצי קב ליה וחצי קב ליה; רבי עקיבא אומר: בית רובע, ולא את
 31 הפרקלין, ולא את המורן, ולא את השובר, ולא את הפגילת, ולא את הפרחין, ולא את בית
 32 הבר, ולא את בית השלחין - עד שיהא בהן פרי ליה וברי ליה. זה הכלל: כל השילק
 33 שישנו עליו - חולקין, ואם לאו - אין חולקין. אמינית? בומן שאין שניהם רוצים, אבל בומן
 34 שאין שניהם רוצים - אפילו פחות מכאן יחלקו. וכתבנו הקדש, אף על פי ששניהם רוצים -
 35 לא יחלקו. **גמרא** אמר רבי אסי אמר רבי יוחנן: ארבע אמות ששאמר, חזין משל פתחים.
 36 תנא גמי הכי: אין חולקים את החצר - עד שיהא בה שמונה אמות ליה ושמונה אמות
 37 ליה; והא אגן תני: ארבע אמות ליה וארבע אמות ליה אלא שמע מיה פדריבי אסי, שמע מניה. ואיפא דרמי להו מרמא;
 38 תני: אין חולקין את החצר - עד שיהא בה ארבע אמות ליה וארבע אמות ליה; והתניא: שמונה אמות ליה ושמונה אמות ליה
 39 אמר רבי אסי אמר רבי יוחנן: ארבע אמות שאמר, חזין משל פתחים. אמר רב הונא: חצר מתחלקת לפי פתחיה; ורב חסדא
 40 אמר: גותנין ארבע אמות לכל פתח ופתח, והשאר חולקין בשוה. תנא מוותיה דרב חסדא: פתחים שבתצו יש להן ארבע
 41 אמות; היה ליה פתח אחר ולוה שני פתחים - זה שיש לו פתח אחר נוטל ארבע אמות, וזה שיש לו שני פתחים נוטל
 42 שמונה אמות, והשאר חולקין בשוה; היה ליה פתח רחב שמונה אמות - נוטל שמונה אמות כנגד הפתח וארבע אמות
 43 בחצרו. ארבע אמות בחצר מאי עבידתיהו? אמר אביי, הכי קאמר: נוטל שמונה אמות באורך החצר וארבע אמות ברוחב
 44 החצר. אמר אמרמי: האי פירא דסופלי - יש לו ארבע אמות לכל רוח ורוח. ולא אמרן אלא דלא מייחד ליה פתחא,
 45 אבל

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12

הכא

אבל

הבא אפשר דמעיל לגואי ומפרק - פירש רש"י: סתם אבסדרה אין לה דפנות כלל. וגרס נמי בסוף פרק כ"ל גנות" (עירובין ע"ב). כי לית ליה לשמואל פי תרה - בארבע, אבל בשלש - אית ליה. פירושו: באבסדרה שאין לה דפנות כלל לית ליה לשמואל פי תרה ויודו וסותם בכל ארבע מציגות. ולכן קאמר שמואל באבסדרה בבקעה דאין מטלטלין בה אלא בארבע. אבל בשלש אית ליה. והדיינו אם יש לה דופן אחד אמרינן בשלש פי תרה. ולרובנו יצחק ר"א יראה סתם אבסדרה יש לה שלש מציגות, כדאמר בי"א חפז" (בבא בתרא ה"ב) גדלם הוה לאבסדרה הוא חממה, דרוח צפונית אינה נסתקת. כי לית ליה בשלש אבל בארבע אית ליה. פירושו: בשלש, שכאן כי אם שלש מציגות - כש אמרינן פי תרה ברביעית. אבל בארבע, כש קצת עם מציגות רביעית - אמר פי תרה. ואבסדרה דבי רב יש לה גמי שלש מציגות גמורות. והרביעית גבוהה ארבע אמות. ואבסדרה רומיתא - דרביעית אית גבהה ויהי עשרה טפחים. אי גמי, דבי רב גבוהה רביעית עשרה, והרומיתא חתת מעשרה טפחים. **בעא** רב הונא מרב אמר - הוא דאמר בפרק "הינדוקין" (גיטין נ"ב) דבי רב הונא רבי אמי רבי אבהו חשיבי דאריטא דשיראל מיפק כיפי לפי רבי הונא. והבא דהכי בעת מציגות אית ליה. דבי רב הונא רבי אמי רבי אבהו. **אבסניא** לפי פתחים כ"פ - פירש רבינו הנגאל: דהמביציג ליה שיריא שתתנה במקום אחוה. הובל אך חליקין. **אחד** ממני מבוי שבקש לשתום כנגד פתחו - פירש הקמחוס: להקין חרוצות סביבות הארבע אמות שיש לו במבוי כנגד פתחו. וקשה לרבינו יצחק: לריב גמתי שיהא לו ארבע אמות סביביו, אלא בחצר גמתי לרבינו יצחק פירוש רבינו הנגאל: כגון שישב בסוף המבוי אצל עד הסתום. והרצה לשתום כנגד פתחו כל רוח המבוי, והשאת קאמר רב הונא שמעבדין עליו בני המבוי, אף על פי שהם חיצונים, לפי שמרבה נעליהם את הדרך - פירושו: רגל בני אדם. שיהיו למר בני המבוי: ואין שיש רבים במבוי יכילם ליכנס עד סוף המבוי, ועל ידי הסתימה תרבה עליה את הדרך על ידי שהם ארוכים ויכנסו עליו במבוי. ואף לחצרות יצטרכו ליכנס מרוב דחקו. ומצינו לשון "מרבה עליהם את הדרך" בענין זה, דתנן לקמן ב"חזקת בתיים" (ט"ז, ע"ג). לית בית פתוחא אחרית - לא יפתחו לחצר השותפים. ומפרש טעמא בגמרא (ס"א). מפני שמרבה עליהם את הדרך, דהיינו רגל בני אדם. ובתוספתא דפרק ארבעה דמבולותין תנאי: יש לו חנות בשרות הרבים ומבקש לפתוח לחצר השותפים - יכולם לעכב על ידו, מפני שמרבה עליהם את הדרך. **והפנימיות** משתמשת עם כולן משתמשת לעצמה - פירושו "לעצמה" - שאין אחרונה משתמשת עמה. והחיצונה משתמשת לעצמה דלעיל - אין פירושו כמו זה, אלא "לעצמה" - שאינה משתמשת עם אחרות. פרץ

אבל מייחד ליה פיתחא - און לו אלא ארבע אמות לפני פתחו. אמר רב הונא: אבסדרה אין לה ארבע אמות; מעמא מאי? משום פרוק משאוי, הכא אפשר דעילי לגואי ומפרק. מתיב רב ששת: אחד שערי בתים ואחד שערי אבסדראות - יש להן ארבע אמות - כי תניא הוהיא - באבסדרה דבי רב. אבסדרה דבי רב, פשטיא. אידורנא מליא הוא אלא, באבסדרה רומיתא. תני רבנן: בית שער, אבסדרה ומפרקת - יש להן ארבע אמות; היו המשה בתים פתוחין למפרקת - אין להן אלא ארבע אמות לבד. בעא מנייה רבי יוחנן מרבי ינאי: לול של אמר ליה: מעמא מאי? משום פרוק משאוי, הכא מטמס ועולה, מטמס יורד. בעא מנייה רבא מרב תנחום: בית חציו מקורה וחציו אינו מקורה, יש לו ארבע אמות או אין לו ארבע אמות? אמר ליה: אין לו ארבע אמות; לא מבעיא קרויו מלינו, דאפשר דעילי לגואי ומפרק, אלא אפילו קרויו כלפי חוץ אפשר דעילי לגואי ומפרק. בעא מנייה רב הונא מרבי אמי: אחר מבוי מעבדין עליו או אין מעבדין עליו? אמר ליה: בני מבוי מעבדין עליו. ואלקסיא, לפי בני אדם מתחלקת או לפי פתחים מתחלקת. אמר ליה: אלא שבער מתחלקת לפי פתחים, תניא גמי הכי: זכר אדם. אמר רב הונא: אחר מבוי מעבדין עליו. שפירכה עליהן כולן משתמשות עם החיצונה, והחיצונה משתמשת לעצמה. ותשאר משתמשות עם השניה, והשניה פנימית משתמשת לעצמה ומשתמשת עם כל אחת ואחת - תנאי היא: דתניא: אחד מבוי מבוי שבקש לתחורר בתחוה אחר - בני מבוי מעבדין עליו. היה כסותם לפותחו - אין בני מבוי מעבדין עליו. וכן המש' חצרות הפתוחות למבוי - כולן משתמשות עם החיצונה, ובקש לפותחו - אמר המש' רבא: את פרוץ את פרוץ, בני מבוי מעבדין עליו. אמר ליה אבי לרבא, תניא דמסייע קל: לית

אבל מייחד ליה פיתחא - שהיה לו פתח לסוף ביתו אצל החפירה, ודרך אותו פתח היה רגיל להשליך הגרעין ולשילן - אין לו בחצר כשביל החפירה אלא ארבע אמות שלפני אותו פתח. אבסדרה - שיש לו מן הפתח לחצר. אין לו ארבע אמות - באבסדרה חצרו. מעמא מאי - אמרו רבנן שיש לפתח בית ארבע אמות בחצר. משום פרוק משאוי - שפרק שם משאוי מעל חמורו. לפי סתם בית אינו פניו מבוי כלום, ואו אפשר להכניס חמור עם משאוי בביתו, לפי שיש לה - באבסדרה כיון (ראוי) ויצרך להיות דאין לה דפנות - אפשר דמעיל לגואי ומפרק. אבסדרה דבי רב - דפנות סביב לה, אלא שמקופת חלונות. אבסדרה רומיתא - מקופת דפנות נמוכות, שאין מגיעות לתרה. בית שער - בית קטן שלפני פתח טרקלין, וקרוין לו פורקה בלעז. מופסת - אליווי. והרבה פתוח עורקה מתוחו לו, והכלן עילין דרוסא אחוה. שקורין גרזייה. אין להן אלא ארבע אמות - בין כולן, אצל רגלי הסולם. לול של תרנגולין - בית קטן שנתגלגל בו תרנגולין, ויש לו פתח לחצר. יש לו ארבע אמות בראש ועליה דרך רבא וכוותל לתוך הלול. בית חציו מקורה כ"פ - ופתחו לחצר, יש לו ארבע אמות בחצר או לא? לא מבעיא קרויו פלגו - החציו שאינו מקורה לעד החצר, דאין לו ארבע אמות בחצר. דהא אפשר דמעיל חמור מבוי ומפרק, שם אין דרך לתת כלים בחצר שאינו מקורה. אלא אפילו קרויו צלח החוץ - וגלוינו לעד פנים, נמי אין לו ארבע אמות דהא אפשר דמעיל חמור עד הגליונו ומפרק. לביבוי אחר - כגון בית שבין שני מבואות. בני מבוי מעבדין - אמר בני אחר, שאינו רגיל אצלם. אבסניא - דליל של מלך המלוטל על בני העיר לתת להן אבסניא ובהיתום. לפי בני אדם - הדרים בבית. הפתחים השליכו עם, עד שנעשית אשפת שבקש לפתום כנגד פתחו - להקין חרוצות סביבות אמות שיש לו במבוי כנגד פתחו. שפירכה עליהם הדרך - שהולקין מראשו עד עד סופו צריך להקין סביב המציגה. הפש חצות פתוחות למבוי - זו אצל זו לאיברו, וסתם כנבואת סתומין חן כסופן, ואחד מקבוציו פתוח לרשות הרבים. כולם משתמשות בכפני עם החיצונה כנגדה, כנגדה. שרירי לכולם יש במבוי לצאת דרך ראשו לרשות הרבים, וכל שיש לו דרך - יש לו תשמישו שאינו מעכב דרך המבוי. והחיצונה משתמשת לעצמה - כנגדה ברוחב המבוי, אבל אל כנגד ברוחבה, שאין לה עילוקין דרך. משתמשת לעצמה - לבדה, וקשיא לרב הונא. דאמר כולן מעבדין, האפילו חיצונים מעבדין על הפנימיים. והא תנאי - שהיה לו מקודם פתח פתוח לו, וסתמו, ולאחר זמן נגלך לפתחו. כולם משתמשין במבוי - בכל המבוי, ואפילו חיצון על הפנימי. שלא פרץ פנימיו - שבסתם פתחו לא סלק מוחותו ומשקפו ומתקן, דגלי דעתיה דלא סילק נפשיה, וסופו לפתוח לארז ומן. בית

המש' חצרות הפתוחות למבוי - כולן משתמשות עם החיצונה, ובקש לפותחו - אין בני מבוי מעבדין עליו. אמר רבא: את פרוץ את פרוץ, בני מבוי מעבדין עליו. אמר ליה אבי לרבא, תניא דמסייע קל: לית

אמר לו רבי עקיבה: מה למכשירי שהיטה לאחר שהיטה דוחין את השבת, שגבר דחת שהיטה את השבת. ידחו מכשירי שהיטה לפני שהיטה, ואדין לא דחת שהיטה את השבת. דבר אחר, שאם ימצא הנזבח פסיל ונמצא דוחה את השבת בלא שהיטה.

גבי מה אית לך שמא יחלה התינוק ונמצא דוחה את השבת בלא מילה.

התיבון, הרי מזבח שנפל בשבת הרי אינו ראוי לכנות מאתמול.

הגע עצמך שנולדה לו יבולת הרי אינו ראוי לחותכה בשבת. מין יבולת ראויה להתד מאתמול.

הגע עצמך שהל יום השביעי שלו להיות בשבת, הרי אינו ראוי לחזות בשבת מין הוזה ראוי מאתמול.

הלכה ד' מתני' – אימתו מביא חגיגה עמו? בזמן שהוא בא בחל בטרה ובמעט.

ובזמן שהוא בא בשבת במרבה ובטמאה, אין מביאין עמו חגיגה;

חגיגה היתה באה מן הצאן, מן הפקר, מן הפכשים ומן העזים, מן הזכרים ומן הנקבות. ונאכלת לשני ימים ולילה אחד.

גמרא – תני חגיגת ארבעה עשר היתה באה מן המעשר. רבי יעקב בר אחא בשם שמואל בר אבא: זאת אומרת, שהוא רשות אין תימר חובה, דבר שהוא בא חובה – בא מן המעשר.

תני חגיגה הפאה עם הפסח היתה נאכלת תחלה, כדי שיאכל הפסח לשבע. ולא יאכל הפסח לשבע. רבי יוסי בי רבי בון בשם רבי יעקב בר דסיי: שלא יבא לידי שכירת עצם.

תני חגיגה הפאה עם הפסח היתה מתבערת עמו. איתא חמי, חגיגה נאכלת לשני ימים ופסח נאכל עד תצות. תימר הכין

[דף מ"ג ע"א]

בעולה עמו על שלחנו התבשילין העולים עמו על השלחן – צריכין להתפער עמו.

אמר רבי יוסה: הדיא אמרה תהין דאובל חובין, ובדעתיה מיכול קופד צריד מבער פסחה.

הלכה ה' מתני' – הפסח ששחמו שלא לשמו בשבת, חיב עליו הפסח.

וישאר כל הזבחים ששחטן לשם פסח, אם אינן ראויין, חיב. ואם ראויין הן, רבי אליעזר מחיב הפאות, ורבי יהושע פטר.

אמר רבי אליעזר, מה אם הפסח שהוא מתר לשמו, בששנה את שמו, חיב, זבחים שהן אסורין לשמן, בששנה את שמן, אינו דין שיהא חיב.

אמר לו רבי יהושע, לא, אם אמרת בפסח ששנהו לדבר אסור, תאמר בזבחים ששנן לדבר המתר.

אמר לו רבי אליעזר, אמורי צבור יוכיחו, שהן מתרין לשמן, והשוחט לשמן, חיב.

אמר לו רבי יהושע, לא, אם אמרת באמורי צבור שיש להן קצבה, תאמר בפסח שאין לו קצבה.

רבי מאיר אומר, אף השוחט לשם אמורי צבור, פטור.

גמרא – מתניתא בידע בו שהוא פסח ושחטו לשם שלמים, היה יודע בו שהוא שלמים ושחטו לשם עולה, רבי מנא אומר: יש בעשיתו מצוה. רבי יוסה אומר: אין בעשיתו מצוה.

אילי צבור שהיה סבור שהן כבשים ושחטן לשם אילים, שמוא לא עלו לצבור לשם אילים.

[דף מ"ג ע"ב]

ותני כן, אילי צבור שהיה סבור שהן כבשים ושחטן לשם אילים – כפר עלו לצבור לשם חובה.

מתניתא בסבור בו שהוא פסח ושחטו לשם פסח, היה יודע בו שהוא שלמים, אלא שהיה סבור לומר שמתר לשנות שלמים לשם פסח. רבי מנא: אומר אין בעשיתו מצוה. רבי יוסה אומר: יש בעשיתו מצוה.

מסתברא דרבי מנא בקדמייתא ודרבי יוסה באחריתא.

אמרינן: לית הדיא דרבי לעזר, תתובה על דרבי יהושע, דו יכיל מימיר ליה, האידי את משיבני מדבר שדרבו לחלף על דבר שאין דרבו ליתחלף. ולא הדיא דרבי יושע: תתובה על דרבי אליעזר, דו יכיל מימיר ליה: הרי פסחו של ראובן ששחטו לשם שמעון, הרי שנהו לדבר פשר ותימר – חיב.

רבי מאיר אומר: השוחט לשם אמורי צבור – פטור. אמר רבי לעזר: דברי רבי מאיר אפילו עגל את שמע מינה תרתי. את שמע מינה דבר שאין לו קצבה, ודבר שאין דרכו להתחלף ויש בעשיתו מצוה.

[דף מ"ד ע"א]

רבי שמעון בן לקיש אומר: יש בעשייתו מצוה, בגון ובמתו נדה ובא עליה. רבי יוחנן אומר: אין בעשייתו מצוה בגון שני שפודיו, אחד של שהוטח ואחד של נבלה, ובקש לוכל מזה ואכל מזה.

מתניתא פליגא על רבי יוחנן: שכח ומל את שלאחר שבת בשבת. רבי אליעזר מתיב חטאת ורבי יהושע פטר – הרי אין בעשייתו מצוה. ורבי יהושע פטר. שמואל קפודקיה אומר: למחר יש בעשייתה מצוה.

אמר רבי יוחנן: דרבי מאיר היא, דרבי מאיר אומר: דבר שיש בעשייתה מצוה – פטר, דבר שאין בעשייתו מצוה – חיב. במחלקת

[דף מ"ד ע"ב]

רבי שמעון אומר: דבר שיש בעשייתו מצוה – חיב, ושאין בעשייתו מצוה – פטר. במחלקת

רבי יוסי רבי יהושע, דברי רבי מאיר. והוא, שיהא שם תמים וכן שנה ושלמים, וראוי להשתנות לשם פסח, את שמע מינה תלת. את שמע מינה דבר שאין לו קצבה, ודבר שאין דרבו להחליף ודבר שיש בעשייתו מצוה.

אית לה דבר שאין לו קצבה. רבי ירמיה סבר מימר: שלא נתנה התורה קצבה בפסחים ידחו את השבת בכל שנה. רבי יוסי סבר מימר, שאין את יכול לעמד על מנינו. רבי יוסה בד הנה מטי לאילין תינוקות ספקות, הנה אומר: יפה למדנו רבי ירמיה, אית לה מימר, שאין את יכול לעמד על מנינו, אלא שלא נתנה התורה קצבה בפסחים ידחו את השבת בכל שנה.

אמר רב חסדא: דברי רבי שמעון, תפתר שהיה שם חבורה אחת שלא שקמה. אומר רבי זעירא: מלתיה דרבי ינאי אמרה, והוא ששכח ומל את של שבת בערב שבת, מלו בשקרית, רבי זעירא אומר: סבר רבי ינאי פטר, רבי אבא אומר חיב.

ולידה מילה אמרה רבי ינאי? בא להודיעה היד דרבן של תינוקות להתחלק, על דעתיה דרבי זעירא ברבי ינאי, על דעתיה דרב ברבי מאיר.

אמר רבי מנא קומי רבי יוסה: מה דאמר רב חסדא ברבי שמעון. מה דאמר רבי ינאי ברבי מאיר, משיבין דבר בין רבי מאיר לרבי שמעון. אשכחנן פלוגא בין רבי מאיר לרבי שמעון בשוור, אילין

תינוקות ספקות מה את עבד לזין? כְּדָבָר שֵׁיִשׁ לוֹ קֶצֶבָה או כְּדָבָר שֵׁאִין לוֹ קֶצֶבָה. אִפְּלוּ אִין שָׁם תִּינוּק אַחַד לְמוּל. וְאִין תַּעֲבָדִינוּן כְּדָבָר שֵׁאִין לוֹ קֶצֶבָה, וְהוּא שֵׁיִהָא שָׁם תִּינוּק אַחַד לְמוּל. אֵיתָא חֲמִי,

[דף מ"ה ע"א]

הקדים זמנו - פטור. אחר זמנו - חיב.

רב הונא אָמַר: מִחֻלְפָּא הוּא מִתְּנִיתָא. דְּתַנִּי אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן לֹא נִחְלַק רַבִּי לִיעֶזֶר וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ עַל מִי שֶׁהָיָה לוֹ לְמוּל לְאַחַר שֶׁבֶת וּמְלוֹ בַשֶּׁבֶת שֶׁהוּא חֵיב וְעַל מַה נִּחְלְקוּ עַל מִי שֶׁהָיָה לוֹ לְמוּל בְּעֶרְבַת שֶׁבֶת וּמְלוֹ בַשֶּׁבֶת שֶׁרַבִּי אֱלִיעֶזֶר מְחִיב חֲטָאת וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ פּוֹטֵר. אָמַר רַבִּי יוֹסִי בִּי רַבִּי בּוֹן: מִן קוֹשֵׁי מְקַשֵּׁי לָהּ רַבִּי יִנְאִי, וְהוּא שֵׁשְׁכַח וּמַל אֶת שַׁל שֶׁבֶת בְּעֶרְבַת שֶׁבֶת.

רב אָדָא בַר אֲהוּא אָמַר: זֶה דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר וְרַבִּי שְׁמַעוֹן. אַבְל דְּבָרֵי רַבִּי יוֹסִי: אִפְּלוּ דְבָר שֵׁאִינוּ בְּעֵשִׂיתָהּ מִצְוָה, הוּאִיל וְמוֹעֵד בּוֹ לְשֵׁם מִצְוָה - פְּטוּר. פֶּרֶשׁ אִינוּ חוֹזֵר אֶלָּא עַל צִיצִיִן מְעַכְבִּין אֶת הַמִּוִּלָּה. אָמַר רַבִּי יוֹהַנָּן: דְּבָרֵי רַבִּי יוֹסִי אִפְּלוּ פֶרֶשׁ וְחֹזֵר, אִף עַל הַצִּיצִין שֵׁאִין מְעַכְבִּין אֶת הַמִּוִּלָּה.

היידין רבי יוסי? הדיא דתנינן: רבי יוסי אומר: יום טוב הראשון של חג שחל להיות בשבת, שכח והוציא את הלולב ברשות הרבים - פטור, מפני שהוציא ברשות,

אף בסבין של מילה בן, אף במוצה בן, מן מה דאמר רבי יוחנן: דברי רבי יוסי אפילו פרש וחזר אפילו על הציצין שאין מעכבין את המילה, הדיא אמרה אף בסבין של מילה בן, אף במוצה בן:

הלכה ו' מתני' - שְׁחֲטוּ שְׁלֹא לְאוֹכְלֵי וְשֵׁלֵא לְמַנְוִיִּי, לְעֶרְלִין וְלְטַמְאִין, חֵיב. לְאוֹכְלֵי וְשֵׁלֵא לְאוֹכְלֵי, לְמַנְוִיִּי וְשֵׁלֵא לְמַנְוִיִּי, לְמוֹלִין וְלְעֶרְלִין, לְטַהוֹרִים וְלְטַמְאִים, פְּטוּר.

שְׁחֲטוּ וְנִמְצָא כַּעַל מוּם, חֵיב. שְׁחֲטוּ וְנִמְצָא טְרֵפָה בְּסֵתֵר, פְּטוּר.

שְׁחֲטוּ וְנִדְעוּ שֶׁמְשַׁכּוּ הַבְּעָלִים אֶת יָדָם, או שמתו או שננטמאו, פטור, מפני ששחט ברשות.

גמרא - אָמַר רַבִּי לְעֶזֶר: לְמִי נִצְרַכְהָ? לְרַבִּי מֵאִיר. אֵתָּיָא דְרַבִּי לְעֶזֶר כְּרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן לְקִישׁ, כְּמַה דְרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן לְקִישׁ אָמַר יֵשׁ בְּעֵשִׂיתוֹ מִצְוָה, בֶּן רַבִּי לְעֶזֶר אָמַר: יֵשׁ בְּעֵשִׂיתוֹ מִצְוָה.

[דף מ"ה ע"ב]

אין תימר שניא הוא שהוא בעל מום, ובעל מום אין דרבו להתחלף. הרי עגל הרי אין דרבו להתחלף. ואמר רבי לעזר: דברי רבי מאיר אפילו עגל. אמר רבי יוסי: אין יסבר רבי לעזר כרבי יוחנן, אתיא היא דאמר רבי יוחנן: בעל מום אין דרבו להתחלף, עגל דרבו להתחלף.

שכן נצרכה לחלל, הא בגלוי חבי. אמר רבי יוחנן: דרבי שמעון הוא. רבי יעקב בר אבא רבי אימי בשם רבי שמעון בן לקיש: דרבי שמעון הוא.

רבי חמא בר עוקבה בשם רבי יוסי בי רבי חנינה: המושף ידו מפסחו – גופו קרב שלמים. רבי יונה אמר: שלמים בשמים. רבי יוסה אמר: שלמים פסולים.

והא תנינן פטור? סברין מימר פטור וכשר. פתרון ליה פטור ופסול.

רבי יסא בשם רבי יוחנן: אין לך פסח גופו קרב שלמים, אלא שאבד ונמצא מאחר שבפרו הבגלים. והא תנינן פטור! סברין מימר פטור כשר, פתרון לה פטור פסול.

שמואל אמר: כל שאמרו בהטאת מתה, פיצא בו בפסח גופו קרב שלמים. והא תנינן פטור. סברין מימר פטור פסול, פתרון לה פטור, כשר.

רבי יסא בשם רבי יוחנן, דרבי יהודה היא, דתנינן תמן: אין שוחטין את הפסח על היחיד; דברי רבי יהודה. ורבי יוסה מתיר.

רבי זעירא בעא קומי רבי מנא: הן אשכחנן פטור וכשר. אמר ליה: תנינן הכא פטור. ותנינן תמן כשר.

[דף מ"ו ע"א]

ועל פלם היה רבי ישמעאל בנו של רבי יוחנן בן ברוקה אומר תעבר צורתו ויצא לבית השרפה.

רבי לעזר בי רבי יוסי בעא קומי רבי יוסי: ניהא שפתו ושנממאו שמשכו הבגלים את ידם. מה אנו קנימין? אם בחיים פסול – מכשיר-פסול הוא. אם לאחר שחיטה – יש משיכה לאחר שחיטה? מפיון שיש לו רשות למושה, פסול-מכשיר הוא וטעון צורה:

הדרן עלך אלו דברים בפסח

פרק שביעי

הלכה א' מתני' – כיצד צולין את הפסח, מביאין שפוד של רמון, תוחבו מתוך פיו עד בית נקובתו, ונותן את פרגעיו ואת בני מעיו לתוכו, דברי רבי יוסי הגלילי. רבי עקיבא אומר, כמין בשול הוא זה, אלא תולין חוצה לו:

גמרא – למה של רמון? אומר רבי יהודה בר בא: כל העצים בוצצין משקין ושל רמון אינו בוצצין משקין. מה אנו קמין? אם בלחין, אפלו של רמון בוצצין. אם ביבישין אפילו כל העצים אינן בוצצין. אלא ביני, כל העצים יבישין מבחוץ ולחין מבפנים, רמון יבש מבחוץ יבש מבפנים.

תני בשם רבי יודה אומר: צולה אותו בשפוד של מתכת, אמרו לו: והרי הוא רותח ומרתחה! אומר להן: פשם של עין אינו נשרף כה של מתכת אינו מרתחה. אמרו לו: לא דומה העץ למתכת שהעץ חם מקצתו לא חם בלו, ושל מתכת חם מקצתו חם בלו. אית תניי תני, תוחבו מבית נקובתו עד שהוא מוגיע לתוך פיו. על דעתיה דהדין תנייה ברמי: חוזר והופכו.

מה פיריך עכה עבד ליה רבי יוסי הגלילי? או קרני דרש: "ראשו על פרגעיו ועל קרבו".

[דף מ"ו ע"ב]

מה נפק מביניהון? צליו בגדי של חלין, אין תימר פיריך עכה עבד ליה רבי יוסי הגלילי – פסול, אין תימר קרייא דרש "ראשו על פרגעיו ועל קרבו" – פשר.

התד מסנו בשר וצליו בו, אין תימר פיריך עכה עבד ליה רבי יוסי הגלילי – פשר, אין תימר קרייא דרש "ראשו על פרגעיו ועל קרבו" – פסול.

צליו בהבל של קדרה, אין תימר פיריך עכה עבד לה רבי יוסי הגלילי – פסול, אין תימר קרייא דרש "ראשו על פרגעיו ועל קרבו" – פשר. לא כן תני, צלי אש לא צלי קדרה! שני לה בנוגע בגופה של קדרה, תדא אמרה קרייא דרש.

הכל מודין ב"עליו" שהוא סמוך, מה מפליגין? ב"על". אבא שאול אומר: על המערכה – סמוך למערכה, ורבני אמרין: על המערכה – על גגה של מערכה. אתיא דאבא שאול פרי עקיבה ודרבני פרי יוסי הגלילי.

רבי אומר: אפילו עשאון שני סדרין של ארבע עשרה, רואין את העליונות באלו אינן והתחתונות בשרות. רבי יוסי בי רבי בון בשם רבי יוחנן, רבי ואבא שאול בשיטת רבי מאיר בשלחן. 'תוך פרבי דברי רבי טרפון. רבי ישמעאל אומר: מקלם. אתיא דרבי טרפון כרבי עקיבה ודרבי ישמעאל כרבי יוסי הגלילי.

דתני, רבי יוסי הגלילי אומר: אי זהו גדי מקלם?

[דף מ"ז ע"א]

בלו צלי ראשו על פרגעו ועל קרבו. שלק מקצת או בשל מקצת - אין הגדי מקלם.

מכניסין גדי מקלם בלילי יום טוב הראשון של חג וביום טוב האחרון של פסח. מכניסין עגל מקלם בלילי יום טוב הראשון של פסח אבל לא גדי מקלם.

תני, אמר רבי יוסה: תודום איש רומי הנהיג את אנשי רומי שיהו אוכלין גדיים מקולסין בלילי פסחים, שלחו חכמים ואמרו: לא! אלולא שאת תודום לא היינו מנדין אותך? מהו תודום? אמר רבי הנגיה: דהוה משלח פרנסתהון דרבנין. לא נמצאת מביא את הרבים לידי אכילת קדשים בחוץ? שפל המביא את הרבים לידי אכילת קדשים בחוץ צריך גדי!

רבי יוסה בי רבי בון בשם רב: זאת אומרת, שאסור לאדם לומר לחברו: הא לך את המעות וצא וקח לך בהם בשר לפסח, אבל אומר הוא לו: הא לך את המעות הללו וצא וקח לי בהם בשר לצלות.

רבי אימי בעי: גרף את התנור וצלייו בו. אמר רבי ירמיה: מה צריכה ליה כרבי יוסי הגלילי, ברם כרבי עקיבה פשיטה ליה. אמר רבי יוסי: ואפילו כרבי עקיבה צריכה ליה. משל גחלים לאויר התנור נצלה לחצי שעה, גחלים לאויר העולם נצלה לשעה. מה בין נצלה מקצתו מחמת התנור מה בין נצלה בלו מחמת התנור? אמר רבי יוסה בי רבי בון: תנור אינו מועיל לנחלים בלום, אינו אלא מכניס את הבל, בשעה שהנחלים באויר התנור נצלה לחצי שעה, בשעה שהנחלים באויר עולם נצלה לשעה.

הלכה ב' מתני' - אין צולין את הפסח לא בשפוד ולא באסבלה אמר רבי צדוק מעשה ברבן גמליאל שאמר למבי עבה צא וצלה לנו את הפסח על האסבלה

נגע בהרסו של תנור וקלף את מקומו נמף מרומבו על ההרם וחזר אליו וטול את מקומו

נטף מרזבבו על הפלגת יקמין את מקומו:

גמרא – צלי אש – ולא צלי שפוד, לא צלי קדרה, לא צלי אסקלה, לא צלי מתכת, ולא צלי כל דבר. "מכות אש", יכול מוֹרְרָתָא? תלמוד לומר: "וְהִיְתָה מִחֵית הַמִּכּוֹה", אם מִחֵית הַמִּכּוֹה,

[דף מ"ז ע"ב]

יכול עד שתעשה צלקת? תלמוד לומר "מכות אש", הא פיצד היתה ולא חיתה. וכן הוא אומר למפן: "צרכת המכוה היא" – עד שתקרום פקלפת השום. וכא הוא אומר הכין? אמר רבי לעזר: תפן צלי אש. "פי אם צלי אש" שנה עליו הכתוב לעפוב, פרם הכא: "וְהִיְתָה מִכּוֹת הַמִּכּוֹה" מכל מקום. אמר רבי שמואל בר אבדומא: תפן חקה תורה מעפב. הכא מאי אית לך?

לית לרבן גמליאל "צלי אש"? אית ליה פסח מצרים צלי אש, אין פסח הדורות צלי אש.

אמר רבי יוסי בי רבי בון: רבן גמליאל לא עבד תולדות אש פאש, ורבנין עבדין תולדות אש פאש. רבן גמליאל חלוק על חכמים ועושה הלכה פיוצא בו.

אילו אמר "לא תאכלו מפנו כי אם צלי אש" ולא נאמר "נא", היתתי אומר הכתבו וצלייו מתר, הני צרף הוא שיאמר "נא".

או אילו אמר "לא תאכלו מפנו כי אם צלי אש" ולא אמר "ובשל", היתתי אומר שלקו וצלייו יהא מתר, הני צרף הוא שיאמר "ובשל".

או אילו אמר "אל תאכלו מפנו כי אם צלי אש" ולא אמר "מבשל", היתתי אומר בשלו וצלייו יהא מתר, הני צרף הוא שיאמר "נא" וצרף הוא שיאמר "בשל" וצרף הוא שיאמר "מבשל".

אכל פזית נא מבפוד יום, אית תנני תנני חיב, ואית תנני תנני: פטור. מאן דאמר חיב – אל תאכלו מפנו נא" מכל מקום! ומאן דאמר פטור – בשעה שהוא בקום אכול צלי הוא ב'כל תאכל נא, בשעה שאינו בקום אכול צלי אינו ב'כל תאכל נא. שבר בו עצם מבפוד יום, אית תנני תנני חיב, אית תנני תנני פטור. מאן דאמר חיב – ונעצם לא תשברו בו" מכל מקום, ומאן דאמר פטור בשעה שאינו בקום אכול צלי אינו משום ונעצם לא תשברו בו", בשעה שהוא בקום אכול צלי הוא משום ונעצם לא תשברו בו".

נגע בחרסו של תנור – פסול גוף הוא ונשרף מיד. נטף מרובבו על החרס – פסול מכשיר הוא ומעון צורה.

נטף מרובבו על הסלת – יקמץ את מקומו. היה בר אחא בשם רבי שמעון בן לקיש:

[דף מ"ח ע"א]

הדא דתימא ברותחת אכל בצוננת אסור, אמר רבי לעזר: לא אמרה תורה הוא לא יצלה את אחרים, אלא הוא לא יצלה מחמת אחרים.

הלכה ג' מתני' – סכו בשמן של תרומה, אם חבורת כהנים – יאכלו. אם של ישראל, אם חי – ודיחנה, אם צלי – יקלף את החיצון.

סכו בשמן של מעשר שני – לא יעשנו דמים עם בני חבורה, לפי שאין מוכרין מעשר שני בירושלם.

גמרא – לא אמר אלא סכו, הא אם טבלו – אסור. חד בר נש בשל תרנגולתא בשמן שרפה. אתא שאיל לרבי ביסנא, אמר ליה: אול שולקה,

כיני מתניתא אין פודין מעשר שני בירושלים.

הלכה ד' מתני' – חמשה דברים באין בטמאה ואין נאכלין בטמאה: העמר ושתי הלחם ולחם הפנים וזבחי שלמי צבור ושעירי ראשי חדשים הפסח שקבא בטמאה נאכל בטמאה שלא בא מתחלתו אלא לאכילה.

גמרא – וכל קרבנות צבור אינן באין בטמאה? לא אתא אלא ממיר לה, אף על פי שהן באין בטמאה

אינן נאכלין בטמאה. בין כמאן דאמר הלחם עקר בין כמאן דאמר בכשים עקר, אך בעה אנו! תנייה חש לון ותניתון חמשה.

אית תניי תני כלהום למדין מן הפסה, אית תניי תני כל אחד ואחד למד במקומו. מאן דאמר כולהון למדין מן הפסה, מה "מועדו" שנאמר בפסה דוחה את הטמאה, אף מועדו שאמר בכלן דוחה את הטמאה. מאן דאמר 'כל אחד ואחד למד במקומו' מנין ליה? ואתניא בהדא דתני, רבי אומר: מה תלמוד לומר "וידבר משה את מועדי ה'"? לפי שלא למדנו אלא על הפסה והתמיד שידיחו את השבת

שנאמר בהם "במועדו" שאר כל קרבנות צבור מניין? תלמוד לומר "אלה תעשו לה' במועדיכם", לעמר ולקרב עמו, ולשתי הלחם ולקרב עמהן לא שמענו, וכשהוא אומר: "וידבר משה את מועדי ה' אל בני ישראל" – קבעז חוכת, שבלם יבואו בטמאות, וכשם שהן באין בטמאות, כך יהוא נאכלין בטמאות. גזרת הכתוב הוא:

[דף מ"ח ע"ב]

"והבשר אשר יגע בכל טמא לא יאכל". יאמר אף בפסח כן? שנייה היא, שלא בא מתחלתו אלא לאכילה.

הלכה ה' מתני' – נטמא הבשר והחלב קים – אינו זורק את הדם. נטמא החלב והבשר קים – זורק את הדם.

ובמקדשין אינו כן, אלא אף על פי שנטמא הבשר והחלב קים זורק את הדם.

גמרא – ודלא כרבי נתן, דרבי נתן אומר: יוצאין בזריקה בלא אכילה. מאי טעמא? "ושחטו אותה כל קהל עדת ישראל בין הערבים". "אותו" אף על פי שאין שם אלא פסח אחד, כולוהו יוצאין בזריקה אחת. ואפשר כוונת לכול אחד ואחד.

פשיטא דא מלתה, נטמא הבשר והאמורים קימים – זורק את הדם על האמורים, נטמאו האמורים והבשר קים – זורק את הדם על האמורים, נטמאו האמורים והבשר קים – זורק את הדם על הבשר נטמא הבשר ואכדו האמורים. אמר רבי שמוי: הוון קימא, לא כמו שנטמא הבשר ואכדו האמורין הוא, את אמר קומין אוף הכא זורק. אמר רבי: תפתר כרבי ליעזר, דרבי ליעזר אומר: אף על פי שאין שירים. יש קומין

כא בטמאת עובדין. היד עבידה, שחטו אותו בעלי מומין וזרקו אותו טהורין.

אמר רבי הילא: "והבשר אשר יגע בכל טמא לא יאכל" – הרי לא יגע בו טמא. "והבשר כל טהור יאכל בשר". הרי יש כאן טהורים שיאכלוהו. רבי זעירא, מאחר שאלו הפסח הכא בטמאה ונאכלת בטמאה, והכא כמי שבא בטמאה וידא אמר, דאמר רבי ישמאל: היד עבידא, מאחר שאין מתרין לו לזרק כמי שבא בטמאה, או מאחר שאלו עבר וזרק הרצה כמי שלא בא בטמאה.

נישמענה מן הדא. דאמר רבי הושעיה: "ונשא אהרן את עון הקדשים" –

[דף מ"ט ע"א]

עון הקרבים לא עון המקריבים. הפריש בין קרבים ליהודי לקרבים לצבור, הקרבים ליהודי אם יש לו, אומרים לו 'הבא'. ואם לאו – אין מתירין לו לזרק את דמו. עבר וזרק – הרצה המקריבים ליהודי, בין שיש לו בין שאין לו – לא הרצה. הקרבין לצבור, אם יש, אומרים לו: 'הבא', ואם לאו – מתירין לו לזרק בתהלה. המקריבין לצבור בין שיש לו, בין שאין לו עבר וזרק הרצה.

אמר רבי לעזר: מתניתא בבא בטמאה משעה ראשונה, אבל אם בא בטהרה ונטמא – אינו נאכל בטמאה. שהטו בטהרה ונטמא הצבור – יזרק הדם בטהרה ואל יאכל הבשר בטמאה. רבי לא בשם רבי יוחנן: רבי נתן היא, דרבי נתן אמר: יוצאין בזריקה, אבל אכילה,

שהטו בטהרה ונטמא הדם הצבור – יזרק הדם בטמאה ואל יאכל הבשר בטמאה. רבי ירמיה בשם רבי יוחנן: מפני כריות העין, שלא יאמרו ראינו פסח בא בטהרה ונזרק בטמאה.

מעשה לא יזרק הדם בטמאה? שלא יהו אומר ראינו פסח שבא בטהרה ונזרק בטמאה. הא סופד מימר דרבי נתן היא,

מודה רבי נתן בחולה ובזקן. מודה רבי נתן היא בהבירה שננטמא עובד שלחן שהו נדהין לפסח השני. מודה רבי נתן בהבירה שנמצאת יבולת בעזרה שהו נדהין לפסח השני.

חמש חבורות שנתערבו עורות פסחיהו, ונמצאת יבולת בעזרה של אחת מהו, כולחון יצאו לבית השרפה ופטורין מלעשות פסח שני. סברי מימר דרבי נתן היא.

[דף מ"ט ע"ב]

תפתר דברי הכל במטמא בכפס קבר התהום, וכרבי נתן זרק את הדם.

רבי יוחנן רבי ישמעאל בשם רבי יהושע: כתוב אחד אומר "אך בכור שור או בכור כשב או בכור עז" וגו', וכתוב אחד אומר: "וזרק תפקהו את הדם על מזבח ה' פסח אהל מועד והקטיר החלב לריח ניחח לה'" – עד שיהא שם או בשר לאכילה או אמורין להקטיר. תמן תנינן, נטמאו שיריה, נשרפו שיריה, עבדו שיריה – כמדת רבי אליעזר בשרה, וכמדת רבי יהושע פסולה. שלא בכלי שרת – פסולה. רבי ישמעאל מכשיר. הקטיר קמצו פעמים בשרה.

על דעתיה דרבי אליעזר, אם אין דם אין בשר, אף על פי שאין בשר יש דם. אם אין קמין אין שירים, אף על פי שאין שירים יש קמין. על דעתיה דרבי יהושע, אם אין דם אין בשר, אם אין בשר אין דם. אם אין קמין – אין שירים, אם אין שירים, אם אין קמין.

אמר רבי מנא: תפתר ברבי אליעזר, דרבי אליעזר אמר: אף על פי שאין שירים – יש קמין. אמר רבי יוסה כי רבי בון, רב ורבי יוחנן, תריהון אמרין: מודה רבי יהושע שאם עבר וזרק את הדם שהרצה.

הלכה ו' מתני' – נטמא קהל או רבו, או שהיו חפזנים טמאים והקהל טהור, יעשו בטמאה.

נטמא מעוט תקהל – הפהורין עושין את הראשון, והטמאין עושין את השני.

גמרא – מאן תנא רוב? רבי מאיר, דתני רבי מאיר אומר: היא מחצית כל השבטים. היא מחצית כל השבטים. היא מחצית כל שבט ושבט ובלבד רוב.

ר' יודה אומר:

[דף נ' ע"א]

חזי כל שבט ושבט ובלבד רוב שבטים שלמים שבט אחד גורר כל השבטים. רבי מאיר אומר: כל השבטים קרויים קהל. ר' יודה אומר: כל שבט ושבט קרוי קהל,

מה נפק מביניהון? גרירה. רבי מאיר אומר: אין שבט אחד גורר כל השבטים. רבי יודה אומר: שבט אחד גורר כל השבטים. אתיא דרבי יודה ברבי שמעון, כמה דרבי שמעון אומר: שבט אחד גורר כל השבטים. פן רבי יודה אומר: שבט אחד גורר כל השבטים, אף על גב דרבי יודה אמר שבט אחד גורר כל השבטים מודה הוא שתהא הוריה מלשכת הגזית.

אמר רבי יוסה: טעמא דהן תנניה: "מן המקום שהוא אשר יבחר ה'".

מה טעם דרבי יודה? "ונסלח לכל עדת בני ישראל", מה טעמא דרבי שמעון? "כי לכל העם בשנגדה". מה מקום רבי שמעון טעם דרבי יודה? "ונסלח לכל עדת בני ישראל" – פרט לנשים ולקטנים. מה מקום ר' יודה טעם דרבי שמעון? "כי לכל העם בשנגדה" – פרט לשתחלתה בודון וסופה בשנגדה.

ר' אבון בשם ר' בנמינ בר לוי: קרייא מסייע למאן דאמר כל שבט ושבט קרוי קהל – גוי וקהל גוים יהיה מוסד" וצדיק לא נולד בגימין.

מִסְכַּת מְנַחוֹת פָּרָק חֲמִישִׁי

א. שְׁנֵי כִבְשֵׁי עֶצְרָת - מְעַכְבִּין זֶה אֶת זֶה. מֵת אֶחָד מֵהֶם, או שְׁבָרַח, או שִׁנְעָשָׂה טֹרְפָה - יִקַּח זוּג לְשָׁנֵי. שְׁחַט אֶת אֶחָד מֵהֶם לְשָׁמוּ - יִקַּח זוּג לְשָׁנֵי. נִשְׁחַטוּ שְׁנֵיהֶן שְׁלֵא לְשֶׁמֶן - יָבִיא שְׁנַיִם בַּתְּחִלָּה, וַיִּנְיֵף הַלְחָם עִמָּהֶם. מֵהוּ לְזֹרֵק אֶת הַדָּם בְּיוֹם טוֹב? יִזְרַק וּמְתָר בְּאֲכִילָה. וּבִשְׂבַע לֹא יִזְרַק, וּמְתָר בַּהֲנָאָה. וְאִם זָרַק אֶת הַדָּם, בֵּין בְּשׁוּגַג בֵּין בְּמִזֵּיד, הַבָּשָׂר יֵאָכֵל וַיִּקְטֵר אֲמֹרִים לְמוֹצָאֵי שַׁבָּת.

ב. הַשּׁוֹחֵט שְׁתֵּי חֲטָאוֹת לְצַבּוֹר, וְאִין צָרִיךְ אֲלֵא אַחַת - חֵיב עַל הָאֲחֵרוֹנָה. שְׁתֵּי עוֹלוֹת לְצַבּוֹר, וְאִין צָרִיכִין אֲלֵא אַחַת - חֵיב עַל הָאֲחֵרוֹנָה. חֲטָאת צַבּוֹר שֶׁשְׁחָטָה בְּשַׁבָּת, שְׁלֵא לְשֶׁמֶה - הָרִי זֶה חֵיב, וַיִּקְטֵר אֲמֹרִין. עוֹלֹת צַבּוֹר שֶׁשְׁחָטָה בְּשַׁבָּת, שְׁלֵא לְשֶׁמֶה - הָרִי זֶה חֵיב, וַיִּקְטֵר אֲמֹרִין לְעֶרְב. חֲטָאת יְחִיד וְעוֹלֹת יְחִיד שֶׁשְׁחָטוּן בְּשַׁבָּת לְשֶׁמֶן, וְזֹרֵק דָּמָן לְשֶׁמֶן - הָרִי זֶה חֵיב, וְעָלוּ לְבָעָלִים לְשֶׁם חוֹבָה.

ג. שְׁנֵי כִבְשֵׁי עֶצְרָת - אִין מְקַדְשִׁין אֶת הַלְחָם אֲלֵא בְּשַׁחֲטָה. שְׁחָטוּן לְשֶׁמֶן, וְזֹרֵק דָּמָן לְשֶׁמֶן - הַלְחָם מְקַדֵּשׁ. שְׁחָטוּן שְׁלֵא לְשֶׁמֶן, וְזֹרֵק דָּמָן שְׁלֵא לְשֶׁמֶן - אִין הַלְחָם מְקַדֵּשׁ. שְׁחָטוּן לְשֶׁמֶן, וְזֹרֵק דָּמָן שְׁלֵא לְשֶׁמֶן - הַלְחָם מְקַדֵּשׁ וְאִינוּ מְקַדֵּשׁ; דְּבָרֵי רַבִּי. רַבִּי אֱלֵעָזָר בֶּן רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר: לְעוֹלָם אִין הַלְחָם מְקַדֵּשׁ עַד שֶׁיִּשְׁחָטְטֵם לְשֶׁמֶם, וְיִזְרַק דָּמָם לְשֶׁמֶם. פְּעָמִים שְׁהֵם מְפַגְלִים וְהַלְחָם מְפַגֵּל, הֵם מְפַגְלִין וְהַלְחָם כָּשֵׁר, הֵם כָּשֵׁרִים וְהַלְחָם מְפַגֵּל, הֵם כָּשֵׁרִים וְהַלְחָם כָּשֵׁר. שְׁחָטוּן לְשֶׁמֶן, לְאֹכֵל מֵהֵן לְמַחֵר, הֵם מְפַגְלִים וְהַלְחָם מְפַגֵּל, שְׁחָטוּן שְׁלֵא לְשֶׁמֶן, לְאֹכֵל מֵהֵן לְמַחֵר - הֵם מְפַגְלִים וְהַלְחָם כָּשֵׁר, שְׁחָטוּן לְשֶׁמֶן, לְאֹכֵל מִן הַלְחָם לְמַחֵר - הֵם כָּשֵׁרִים וְהַלְחָם כָּשֵׁר.

הַד, הַחֲמִירָה תוֹרָה מִחֲשַׁבְתּוֹת זִכְחִים מִמַּחֲשַׁבְתּוֹת.

כִּיצַד מִחֲשַׁבְתּוֹת זִכְחִים מִמַּעֲשֵׂיהֶן? הַשּׁוֹחֵט אֶת הַזֶּבַח לְזֹרֵק דָּמוֹ בַּחוּץ, או מְקַצֵּת דָּמוֹ בַּחוּץ, לְהַקְטִיר אֲמֹרֵיו בַּחוּץ, או כְּזֵית מֵאֲמֹרֵיו בַּחוּץ, לְאֹכֵל בְּשָׂרוֹ בַּחוּץ, או כְּזֵית מִבְּשָׂרוֹ בַּחוּץ - פְּסוּל וְאִין בוּ כֶּרֶת. וְאִם עָשָׂה כֵן - אִינוּ פְּסוּל. לְזֹרֵק דָּמוֹ לְמַחֵר, או מְקַצֵּת דָּמוֹ לְמַחֵר, לְהַקְטִיר אֲמֹרֵיו לְמַחֵר, או כְּזֵית מֵאֲמֹרֵיו לְמַחֵר, לְאֹכֵל מִבְּשָׂרוֹ לְמַחֵר, או כְּזֵית מִבְּשָׂרוֹ לְמַחֵר - פְּגוּל וְחֵיבִין עָלָיו כֶּרֶת. וְאִם עָשָׂה כֵן - אִינוּ פְּגוּל. הַקּוֹמֵץ אֶת הַמִּנְחָה, לְאֹכֵל שִׁירֵיהֶּ בַּחוּץ, או כְּזֵית מִשִּׁירֵיהֶּ בַּחוּץ, לְהַקְטִיר קִמְצָה בַּחוּץ, או כְּזֵית מִקְמֻצָה בַּחוּץ, לְהַקְטִיר לְבוֹנְתָהּ בַּחוּץ, או כְּזֵית מִלְבוֹנְתָהּ בַּחוּץ - פְּסוּל וְאִין בוּ כֶּרֶת. וְאִם עָשָׂה כֵן - אִינוּ פְּסוּל. לְאֹכֵל שִׁירֵיהֶּ לְמַחֵר, או כְּזֵית מִשִּׁירֵיהֶּ לְמַחֵר, או כְּזֵית מִקְמֻצָה לְמַחֵר, לְהַקְטִיר קִמְצָה לְבוֹנְתָהּ לְמַחֵר, או כְּזֵית מִלְבוֹנְתָהּ לְמַחֵר - פְּגוּל, וְחֵיבִין עָלָיו כֶּרֶת. וְאִם עָשָׂה כֵן - אִינוּ פְּגוּל.

ה. כִּיצַד מַעֲשֵׂה זִכְחִים מִמַּחֲשַׁבְתּוֹת? הַשּׁוֹחֵט אֶת הַבְּהֵמָה עַל מְנַת שִׁיזְקוֹ עֲרָלִים וְטִמְאִים אֶת דָּמוֹ, עַל מְנַת שִׁיזְקוֹ עֲרָלִים וְטִמְאִים אֶת אֲמֹרֵיו, עַל מְנַת שִׁיאֲכָלוּ עֲרָלִים אֶת בְּשָׂרוֹ - כָּשֵׁר. וְאִם עָשָׂה כֵן - הָרִי זֶה פְּסוּל. נִתֵּן מִלְמַטָּה לְמַעֲלָה, וְאֶת הַנִּתְנִין מִלְמַעֲלָה לְמַטָּה. אֶת הַנִּתְנִין בְּפָנִים בַּחוּץ, וְאֶת הַנִּתְנִין בַּחוּץ בְּפָנִים - כָּשֵׁר. וְאִם עָשָׂה כֵן - הָרִי זֶה פְּסוּל.

ו. הַשּׁוֹחֵט אֶת הַחֲטָאת, לְהַכְנִיס מִדְּמָה לְפָנִים - כָּשֵׁרָה. חֲטָאת שֶׁהַכְנִיס מִדְּמָה, אָפְלוּ כָּל שֶׁהוּא - פְּסוּלָה. הַקּוֹמֵץ אֶת הַמִּנְחָה, לְהַקְטִיר מִקְמֻצָה, פְּחוֹת מְכֻזֵּית לְמַחֵר - כָּשֵׁר. הַקּוֹמֵץ שֶׁחָסַר אָפְלוּ כָּל שֶׁהוּא - פְּסוּל.

ז. כָּל הַמִּנְחוֹת שֶׁקִּמְצָן שְׁלֵא לְשֶׁמֶן - כָּשֵׁרוֹת, לְפִיכָּד אִם חָשַׁב עָלָיו חוּץ לְמִקְוָמוֹ - פְּסוּל וְאִין בוּ כֶּרֶת. חוּץ לְזִמְנוֹ - פְּגוּל וְחֵיבִין עָלָיו כֶּרֶת. קִמְצָן כֶּהֵן, קִמְצָן הַכָּשֵׁר,

ח. מנחת חוטא ומנחת קנאות שנתן עליה לבונה - ילקט את הלבונה וכשרה. עד שלא לקט את הלבונה, וחשב עליה, בין חוץ לזמנו ובין חוץ למקומו - אין בו משום פגול. משלקט את הלבונה, וחשב עליה, חוץ למקומו - פסול ואין בו פרת. חוץ לזמנו - פגול וחיבין עליו פרת.

ט. כל המנחות שהונפו ולא הגשו, הגשו ולא הונפו, יצק ולא בלל, בלל ולא פתת, פתת ולא מלח, מלח ולא פתת - כשרה. לפיכך אם חשב עליה חוץ למקומו - פסול ואין בו פרת, חוץ לזמנו - פגול וחיבין עליו פרת, לפיכך הקטיר את הקמץ בפני עצמו, ואת הלבונה בפני עצמה, או שהקטיר קמצה פעמים - כשרה. לפיכך אם חשב עליה חוץ למקומו - פסול ואין בו פרת. חוץ לזמנו - פגול, וחיבין עליו פרת. זה הכלל, אין המנחות נפסלות אלא בארבעה דברים: בקמיצה, ובהלוך, ובמתן כלי, ובהקטרה, מוסיף עליהן מנחת חוטא ומנחת קנאות, שקמצן שלא לשמן - הרי אלו פסולין. לפיכך, אם חשב עליה, בין חוץ לזמנו, ובין חוץ למקומו - אין בו משום פגול. אחד מנחת חוטא, ואחד כל המנחות, שקמצן זר, ואונן, וטבול יום ומחסר בגדים, ומחסר כפורים, ושלא רחויז ידים ורגלים, ערל, וטמא, יושב, ועומד על גבי כלים, ועל גבי בהמה, על גבי רגל חברו - פסול. חשב עליו, בין חוץ לזמנו ובין חוץ למקומו - אין בו משום פגול. היה קומץ מברך וקמץ, ועלה בידו צרור, גרגר מלח, או קרט של לבונה - פסול. לפיכך, אם חשב עליו, בין חוץ לזמנו ובין חוץ למקומו - אין בו משום פגול. קמץ הזר, קמץ פסול, קמץ בשמאלו, קמץ בכלי חול - פסול. לפיכך, אם חשב עליו, בין חוץ לזמנו ובין חוץ למקומו - אין בו משום פגול. רבה שמנה, וחסר שמנה, רבה סולתה, וחסר סולתה - פסולה. לפיכך, אם חשב עליו, בין חוץ לזמנו ובין חוץ למקומו - אין בו משום

קמץ בימינו, קמץ בכלי הקדש - כשר. לפיכך אם חשב עליו חוץ למקומו - פסול ואין בו פרת, חוץ לזמנו - פגול, וחיבין עליו פרת. קמץ הכשר ונתן לפסול - יחזיר לכשר - וכשר. ביד הפסול וחשב עליו בין חוץ לזמנו ובין חוץ למקומו - אין בו משום פגול. ביד הכשר וחשב עליו חוץ למקומו - פסול ואין בו פרת. חוץ לזמנו - פגול וחיבין עליו פרת. קמץ בימינו ונתן לשמאלו - יחזיר לימינו וכשר. בשמאלו וחשב עליו, בין חוץ לזמנו ובין חוץ למקומו - אין בו משום פגול. בימינו וחשב עליו חוץ למקומו - פסול ואין בו פרת. חוץ לזמנו - פגול, וחיבין עליו פרת. קמץ בכלי קדש, ונתן לכלי חול - יחזיר לכלי קדש, וכשר. בכלי חול וחשב עליו, בין חוץ לזמנו ובין חוץ למקומו - אין בו משום פגול. בכלי קדש וחשב עליו חוץ למקומו - פסול, ואין בו פרת. חוץ לזמנו - פגול וחיבין עליו פרת; דברי רבי אליעזר ורבי שמעון. וחכמים אומרים: קמץ הכשר ונתן לפסול - פסולתו מתנתו. קמץ בכלי הקדש ונתן לכלי חול - פסולתו מתנתו. קמץ בימינו ונתן לשמאלו - פסולתו מתנתו. אבל הקומץ מתוך כלי חול, ונתן לתוך כלי שרת, עד שלא נתן שמנה ולבונתה, וחשב עליה, בין חוץ לזמנו ובין חוץ למקומו - פסול, ואין בו משום פגול, משנתן שמנה ולבונתה, וחשב עליה חוץ למקומו - פסול ואין בו פרת. חוץ לזמנו - פגול וחיבין עליו פרת. קמץ על שבחוץ, ונכנס לפנים - יחזר ויקמץ בפנים, וכשר. בחוץ, וחשב עליו, בין חוץ לזמנו ובין חוץ למקומו - אין בו משום פגול. בפנים, וחשב עליו חוץ למקומו - פסול ואין בו פרת. חוץ לזמנו - פגול וחיבין עליו פרת. נתפזר הקמץ על הרצפה - יחזר ויאספנו וכשר. עד שלא אספו וחשב עליו, בין חוץ לזמנו ובין חוץ למקומו - אין בו משום פגול, משאספו וחשב עליו חוץ למקומו - פסול, ואין בו פרת. חוץ לזמנו - פגול וחיבין עליו פרת.

הוא עושה? נותן על גבי המזבח עם שקיעת החמה, ומתעפלין והולכין כל הלילה.

ג. המעלה כזית משתי הלחם בעבודה, או בחוץ - הרי זה חיב, שנאמר (ויקרא ב, יב): "קרבן ראשית תקריבו אותם לה' ואל המזבח לא יעלו". אחד המזבח ואחד הכבש לכהן.

ד. המעלה מבשר חטאת, ומבשר אשם, מבשר קדשי קדשים ומבשר קדשים קלים - מתר. העמר, ושתי הלחם, ולחם הפנים, ושירי מנחות, משאור ומדבש - עובר בלא תעשה, שנאמר (ויקרא ב, יא): "כי כל שאור וכל דבש לא תקטירו ממנו".

ה. המחמץ את המנחה, אחת מן הכשרה ואחת מן הפסולה - עובר בלא תעשה, שנאמר (ויקרא ב, יא): "(כפי) כל המנחה אשר תקריבו לה' לא תעשה חמץ".

ו. ריקי מנחת ישראל - מעכבין זה את זה. ומיעוטין - מעכב את רבן. חלות תודה וריקקי זזיר - מעכבין זה את זה. ומיעוטין - מעכב את רבן. פר אין מעכב את השעיר, והשעיר אין מעכב את הפר. כל הזאות שלפנים, כגון ארבעים ושמונה של יום הכפורים, ואחת עשרה של פר העדה, ואחת עשרה של פר כהן משיח - מעכבין זה את זה. ומיעוטין - מעכב את רבן. שבע הזאות שבפרה - מעכבות זו את זו. שבע הזאות שבמצרע - מעכבות זו את זו. צפרים - מעכבות זו את זו. אבני בית המנוגע, ועציו, ועפרו - מעכבין זו את זו. עץ ארז ואזוב ושני תולעת - מעכבין זו את זו. תכלת וארגמן, ותולעת שני, ושש משור - מעכבין זה את זה. שמונה בגדי כהן גדול - מעכבין זה את זה. ארבעה בגדי כהן הדיוט - מעכבין זה את זה. אבני שהם ואבני מלואים - מעכבין זה את זה. כתב שעל גביהן - מעכבין זה את זה. סמני קטרת, וסמני שמן המשחה - מעכבין זה את זה. ומיעוטין מעכב את רבן. שבעה קני

פגול. קמץ שלא ממקום השמן, ושלא ממקום הלבונה, או שלא נתן עליה לבונה, אפלו כל שהוא - פסולה. לפיכך, אם חשב עליה, בין חוץ לזמנו ובין חוץ למקומו - אין בו משום פגול. מנחת חוטא ומנחת קנאות, שנתן עליה שמן - פסולה. לפיכך, אם חשב עליה, חוץ לזמנו וחוץ למקומו - פסול ואין בו משום פגול. נטל בכלי ונתן עליה - כשרה. לפיכך, אם חשב עליה חוץ למקומו - פסול ואין בו פרת, חוץ לזמנו - פגול וחיבין עליו פרת. זה הכלל! אין הפגול נוהג אלא בדבר הראוי לעבודה, ובמקום הראוי לעבודה.

מִסְכַּת מְנַחֹת פְּרָק שִׁישִׁי

א. אלו שהן טעונין מלח: אברי עולה ואמורי קדשי קדשים, ואמורי קדשים קלים, וקמץ, ולבונה, ומנחת כהנים, ומנחת כהן משיח, ועולת העוף. אבל הדם, והיין, והעצים, והקטרת - אין טעונין מלח.

ב. בשלשה מקומות היתה מלח נתנה: בלשכת מלח, ועל גבי כבש, ובראשו של מזבח - קרן דרומית מערבית. המלח שבלשכת המלח, היו מולחין בה את הארין. שבראשו של מזבח קרן דרומית מערבית, היו מולחין פסולי קדשי קדשים ואמורי קדשים קלים, הקמץ והלבונה, ומנחת כהנים, ומנחת כהן משיח, ועולת העוף. מלח שעל גבי הכבש ושעל גבי המזבח - לא נהנין ולא מועלין. ושעל גבי האברים - מועלין בכלם. כיצד מולחין? היה נותנין על גבי המלח, חוזר והופכן. ואלו הן שמעלין אותן כל הלילה: אברי עולה, ואמורי קדשי קדשים, ואמורי קדשים קלים, ומנחת כהן משיח, ומנחת נסכים, ועולת העוף. אבל הקמץ, והלבונה, ומנחת כהנים, ומנחת כהן משיח הבאין בפני עצמן - אין מעלין אותו כל הלילה. זה הכלל! כל שקרב מתיריו ביום - מעלין אותו כל הלילה. כל שלא קרב מתיריו ביום - אין מעלין אותו כל הלילה. כיצד

היום ואל יקרבו למחר, מפני שנפסלים בלינה. העמר - אין מעכב את הכבש, והכבש - אין מעכב את העמר. הלחם מעכב את הכבשים, כיצד יעשו? יניפו, ותעובר צורתן ויצאו לבית השרפה; דברי רבי עקיבא. אמר רבי שמעון בן גנס: לא כן! אלא כבשים מעכבין את הלחם, ולא הלחם מעכבתם אמר לו רבי עקיבא: עדין דבר שקול! מי מכריע? אמר בן גנס: אני אכריע! וכן מצינו, כשהיו ישראל במדבר ארבעים שנה, קרבו כבשים בלא לחם, אף כאן יקרבו כבשים בלא לחם. אמר רבי שמעון: הלכה מדרש כדברי בן גנס, אבל אין הטעם כדבריו. נמצא אתה אומר, כיון שעברו ישראל את הירדן - נתחייבו בחלה ובערלה ובחדש. הגיע ט"ז בניסן - נתחייבו בעמר ובקרב עמו. שהו חמשים יום - נתחייבו שתי הלחם ובקרב עמהן. ל"ד שנה נתחייבו בנטע רבעי. רבי יוסי בן רבי יהודה, ורבי אלעזר בן רבי שמעון אומר: לא נתחייבו בנטע רבעי אלא לאחר ארבע עשרה שנה. כשכבשו ושחלקו - נתחייבו במעשרות. התחילו מוגים שנה ראשונה, ושניה, ושלישית, ואחר כך נתחייבו בנטע רבעי. לעשרים ואחת שנה - עשו שמייטה. לששים וארבע שנה - עשו יובל. מפני מה אני אומר קרבו כבשים בלא לחם? מפני שהכבשים מתירין את עצמן, ולא הלחם. לחם בלא כבשים - אין לו מי יתירנו.

מסכת מנחות פרק שביעי

א. קנמון יש בו חצאים, שנאמר (שמות ל, כג): "קנמן בשם מחציתו חמשים ומאתים וקדה חמש מאות שקל בשקל הקדש ושמן זית היו שנים עשר לוג". קטרת שלא קרבה חציה בבקר - תקרב בלה בערב, חובת בין הערבים. כהן גדול שלא קרב חציה בבקר - תקרב בלה בין הערבים, חובת בין הערבים. שעירי הרגל, לא קרבו ברגל - יקרבו בראש החדש, לא קרבו בראש החדש - יקרבו ביום הכפורים. לא קרבו ביום הכפורים - יקרבו לרגל הבא,

מנורה - מעכבין זה את זה. ושבעה נרותיה - מעכבין זה את זה. גביעיה, כפתוריה ופרחיה - מעכבין זה את זה. קרן, וכבש, ויסוד, ורבע - מעכבין זה את זה. רבי יוסי בר רבי יהודה אומר: אף הסוכב. מדת המזבח, בין ארכו, ובין רחבו - אינה מעכבת. אבל רבוי - מעכב. השלחן, והמנורה והמזבחות - מעכבין זה את זה. רבי שמעון בן אלעזר אומר: כהנים, ולוים, וישראלים - מעכבין את הקרבן. ברכות כהנים - מעכבות זו את זו. ברכות כהן גדול - מעכבות זו את זו. ברכות תעניות - מעכבות זו את זו. ברכות של ראש השנה - מעכבות זו את זו. ברכות - מעכבות זו את זו. תקיעות - מעכבות זו את זו. ותקיעות - מעכבות זו את זו. הלל, ושבח ותפלה - מעכבות זו את זו. תפלין של יד, ושל ראש - מעכבות זו את זו. אם אין לו אלא אחת - הרי זה יניח. התכלת והלבן - אין מעכבין זה את זה. מצוה שיקדים לבן לתכלת, ואם הקדים תכלת ללבן - יצא נסכי בהמה והסלת - מעכבין זה את זה. פרים אילים וכבשים - מעכבין זה את זה. רבי יהודה אומר: פרים - אין מעכבין זה את זה, מפני שמתמעטין בהג. אבל אילים וכבשים - מעכבין זה את זה. אין מביאין פרים, אילים וכבשים, ואחר כך נסכים, אלא פרים בנספיהן, אילים בנספיהן, כבשים בנספיהן. רבי יהודה אומר: יחיד שהיה חיב פרים, אילים וכבשים, ואין לו נסכים - יביא פרים בנספיהן, ואל יביא פרים אילים וכבשים בלא נסכים. יחיד שהביא נסכים, ולא היה צריך להם - יתנם לצבור. צבור שהביא נסכיו, ולא היה צריך להם - יתנם ליחיד.

ז. הביא נסכיו לעולה, ונטמא זבח, או שנפסל - יתנם לשלמים. הביא נסכיו לשלמים ונטמא זבח, או שנפסל - יתנם לעולה. ונסכיו שלא קרבו היום - יקרבו למחר. במה דברים אמורים? שלא קדשו בכלי, אבל בזמן שקדשו בכלי - יקרבו

ה' (שמות מ, ח). היכן צוהו? "את הפכש האחד תעשה בבקר" וגו' (שמות כט, ט).

ג. דבר אחר, "וירא משה את כל המלאכה והנה עשו אותה ויברך אותם משה" (שמות ט, מג); מה היה ברכה שברך? אמר להם: תשרה שכניה על מעשה ידיכם! רבי מאיר אומר: כך ברכך - ה' אלהי אבותיכם יוסף עליכם ככם אלף פעמים" (דברים א, יא). אמר להם: כשם שנתעסקתם במלאכת משכן ושרתה שכניה על מעשה ידיכם, כך תזכו ותבנו לפניו בית הבחירה, ותשרה שכניה על מעשה ידיכם. והם אומרים: "ויהי נעם ה' אלהינו עלינו" וגו' (תהלים צא, יז).

זד. בזמן שישראל ברצון לפני המקום, מהו נאמר בהם? (במדבר כח, ב): "את קרבני לחמי" - פכנים שמתפרנסים מאביהן. בשעת תוכחות, מהו אומר? "לאשי ריח ניחוחי" - כל קרבנות שאתם מקריבים, אינן אלא לאש. וכן הוא אומר: (תהלים ג, ח): "לא על זבחיך אוכיחך וגו' לא אקח מביתך פד ממכלאתיך עתודים, אם ארעב לא אמר לך וגו', ידעתי כל עוף הרים וגו', כי לי כל חיותו יער וגו', האכל בשר אבירים" וגו'. וכי יש רעבון לפניו? ואומר, אם יש רעבון לפני, כבש שאתה מקריב בבקר, וכבש בין הערבים, הן היו דיי? אילו היו דיי, בידך אני מוסר מזונותי? שאמרתי לך (תהלים ג, יד): "זבח לאלהים תודה", אלא שתהא מודה ביי! (שם): "ושלם לעליון נדריך".

ה. כהן שהקריב מחצה שחרית ומנו כהן אחר תחמיו - לא יביא חצי עשרון מביתו, ולא חצי עשרונו של ראשון, אלא מביא עשרון שלם וחוצהו. מחצה זה ומחצה ראשון - תעבר צורתן ויצאו לבית השרפה. כהן שהקריב מחצה שחרית, ונטמא חציה שני - הרי זה מביא עשרון שלם, וחוצהו. מחצה זה ומחצה ראשון - תעבר צורתן ויצאו לבית השרפה.

שמתחלה לא הקדשו קרבנות צבור אלא על מנת לקרב במזבח חיצון. מוספי שבת שלא קרבו בשבת זו - יקרכו בשבת אחרת, חובת שבת הבאה אחרת. מוספי ראש חדש שלא קרבו בראש חדש זה - יקרכו בראש חדש אחר, חובת ראש חדש הבא. לא הקריבו כבש בבקר - יקריבו בין הערבים. לא הקטירו קטרת בבקר - יקטירו בין הערבים. אמר רבי שמעון: אימתי? בזמן שהיו בית דין אנוסין, או שוגגים, אבל אם היו מזידין, שהיתה חגבת המזבח ולא הקריבו כבש בבקר - לא יקריבו בין הערבים. לא הקטירו קטרת בבקר - לא יקטירו בין הערבים. אמר רבי שמעון: כלה היתה קרבה בין הערבים, שאין מחנכים את מזבח הזהב אלא בקטורת סמים, ולא את מזבח העולה, אלא בתמיד של בקר, ולא את השלחן, אלא בלחם הפנים בשבת, ולא את המנורה אלא בנרות בין הערבים.

ב. רבי יוסי אומר: כל שבעת ימי מלואים - היה שלחן בטל בלא לחם, לפי שלא נגמרה מלאכתן למוצאי שבת. לא סדרו עליו את הלחם, אלא בשבת בזמנו, הרי הוא אומר (שמות ט, מג): "וירא משה את כל המלאכה והנה עשו אותה כאשר צוה ה' וגו'. היכן צוהו? (שמות כה, ח): "ועשו לי מקדש" וגו' (שם מ, כב): "ויתן את השלחן באהל מועד" וגו'. (מ, כג): "ויערף עליו ערף לחם לפני ה' כאשר צוה ה'". היכן צוהו? (ויקרא כד, ח): "ביום השבת, ביום השבת יערכנו לפני ה' וגו'. (שמות מ): "וישם את המנורה באהל מועד וגו', ויעל הנרות לפני ה' כאשר צוה ה'". היכן צוהו? "על המנורה הטהורה יערף את הנרות" וגו' (ויקרא כד, ד). "וישם את מזבח הזהב באהל מועד וגו', ויקטר עליו קטרת סמים כאשר צוה ה'". (שמות מ, כד). היכן צוהו? "בבקר בהיטיבו את הנרות יקטירנה" (שמות ל, ז). "וישם את מסך הפתח למשכן ואת מזבח העולה שם פתח משכן אהל מועד, ויעל עליו את העולה ואת המנחה כאשר צוה

ו. לא מנו כהן אחר, משל מי היתה קרבה? רבי שמעון אומר: משל צבור, שנאמר (ויקרא ו, יא): "חק עולם". מי שהבירית כרותה לו. רבי יהודה אומר: משל יורשיו, שנאמר: (שם ו, טו) "מבניו יעשה". ושלמה היתה קרבה, בין בבקר בין בערבים, שנאמר (שם): "כליל תקטר".

ז. כל המנחות, אין לשין אותן ברותחין, מפני שהן חולטין. ולא בצונן, מפני שהן רוטשין. אבל לשין אותן בפושרין, ומשמרן שלא יחמצו. ואם החמיץ את שיריה - עובר משום ארבעה דברים, משום כל תלוש, וכל תירך, וכל תקטף, וכל תאפה. אפיה בכלל היתה, ולמה יצאת? להקיש אליה, מה אפיה מיחדת, מעשה יחידי, וחיבין עליה בעצמה, אף אני מרבה את לישתה ועריכתה ואפיתה, וכל מעשיה שיש בה לחוב עליו בעצמו. רבוכה, לשין אותה ברותחין, אין לה טעון רבוכה אלא שלשת מינין בלבד. חביתי כהן משיח, ורבוכה שפתודה, ואיל המלואים.

ח. אלו דברים שבין מנחת כהן גדול לבין מנחת כהן הדיוט: מנחת כהן גדול באה תמיד, באה תדיר, באה רבוכה, וקרבה וקצאין, וטעונה שני קמצין, אחד שחרית ואחד בין הערבים וחובה. שלשה לוגין שמן, לוג ומחצה שחרית לוג ומחצה בין הערבים. במה דברים אמורים? במנחת חובה של כהן גדול, אבל במנחת נדבה של כהן גדול - הרי היא כמנחת נדבה של כהן הדיוט. מנחה שבכמה, זר קומץ ומקטיר על גבי האיש; דברי רבי מאיר. וחקמים אמורים: אין מנחה בכמה.

ט. כיצד מחלק את השמן? מנחה של עשרון אחד - נותנין לה לוג. של ששים עשרון - נותנין לה ששים לוג. אבל קמץ לבונה, קמץ אזכרה - קמץ אחד לכלן. רבי נחמיה ורבי אלעזר: כשם שהקמץ של לבונה ושל אזכרה קמץ אחד לכלן, כך מנחה של עשרון אחד, ושל ששים עשרון

- לוג אחד לכלן, שנאמר: "למנחה ולוג שמן" - לכל המנחה לג שמן. כיצד מניף? שלמי יחיד היתה מפריש מהן שתי כליות, ויותרת הכבד, ואליה מן הכבש, חזה ושוק, ומסיר עליהן הזרוע והלחיים, ונותנין לידי הבעלים, וכהן מניח ידו תחת ידי הבעלים, ומוליך ומביא, ומעלה ומוריד, וכן היתה תנופתה. חזה ושוק וזרוע, ותרומת הלחם - נאכל לכהנים, ויותרת הכבד, ואליה, וחזה ושוק - נותנה לכהן אחר, ומניח ידו תחת ידו של כהן, ומוליך ומביא, ומעלה ומוריד. וכן היתה תנופתו, וחזה ושוק - נאכל לכהנים, והשאר קרב לאשים.

י. כיצד מניף שתי הלחם? נותן חלה אחת על גבי כבש זה, וחלה אחת על גבי כבש זה, כהן מניח ידו תחת ידו של כבש, וכהן אחר מניח ידו תחת ידו של כהן, ומוליך ומביא, ומעלה ומוריד, וכך היתה תנופתם. רבי יוסי בן המשלם אומר: כבשים על גבי הלחם, שנאמר (ויקרא כג, ט): "והניף הכהן אותם על לחם הכבורים תנופה" וגו'. אמרו לו: והלא כבר נאמר: "תנופה לפני ה' על שני כבשים". אמר להם: מה מצינו, עד אין הדבר שקול, מי מכריע? אמרו לו: מה מצינו באיל המלואים, הלחם למעלה, אף כאן - הלחם למעלה. כל המנחות, אין באות פשרות אלא בתנור, עשאן בכפח וברעפים - פסולות. רבי יהודה אומר: כפח כתנור.

מסכת מנחות פרק שמיני

א. כל המנחות שרבה מדת חלות, או שחסר מדת חלות, או שהיתה מדה חסרה מחברתה, או יתרה מחברתה - הרי אלו פסולות. שתי הלחם ולחם הפנים, חלות תודה ורקיקי גזיר, שרבה מדת חלות, או שחסר מדת חלות, או שהיתה מדה יתרה מחברתה, או חסרה מחברתה - הרי אלו פסולות. ושאר כל המנחות, בין משל יחיד,

ובין משל צבור - אין להם קצבה, ובלבד שיביאו מן המבקר.

ב. שתי הלחם ולחם הפנים - נאכלות אבל לא נקמצות. מנחת כהן גדול, מנחת כהן משיח, ומנחת נסכים - לא נאכלות ולא נקמצות. רבי שמעון אומר: מנחת חוטא של כהנים נקמצות. הקמץ קרב לעצמו, ושירים קרבין לעצמן. רבי אלעזר בן רבי שמעון אומר: הקמץ קרב בעצמו, והשירים מתפורים על גבי הדשן.

ג. כל המנחות נעשות בכלי, וטעונות שלשה מתנות שמן: יציקה, ובלילה, ומתן שמן בכלי קדם לעשייתה. כיצד הוא עושה? נותן שמן בכלי ומטגנו שמן בסלת, ובלילה ופותתה, ויצק עליה שמן. בדרך שיצק על הגריסין. חלות טעונות בלילה ורקיקה, משיחה. נמצאת אומר, פשר בחלות - פסול ברקיקין. פשר ברקיקין - פסול בחלות. כיצד בוללין? חלות חלות בוללין; דברי רבי, שנאמר (ויקרא ז, יב): "חלת בלולת בשמן". וחכמים אומרים: סלת, שנאמר (שם ב, ה): "סלת בלולה בשמן". אמר להן: עד אין הדבר שקול, מי מקריע? אמרו לו: נאמר כאן 'חלות', ונאמר בתורה 'חלות', מה 'חלות' האמורות בתורה, אי אפשר לבוללן, בלא סלת אף 'חלות' האמורות כאן - אי אפשר לבוללן בלא סלת. אמר רבי: רואה אני את דבריכם מדברי.

ד. כיצד מושחן? מושח פני כל הרקיק. רבי שמעון אומר: מושח את הרקיקין כמין 'פי', ושאר השמן נאכל לכהנים. מנחה שהיתה באה מחצה חלות ומחצה רקיקין, נותן מחצה לחלות ומחצה לרקיקין. רבי שמעון אומר: משח את הרקיקין כמין 'פי', ושאר השמן נותן לחלות. וכן היה רבי שמעון אומר: מותר רקיקי מנחת ישראל פתיתיהן פזיתים - כדי שיהיה שולט בהן לקומצן.

ה. חצי לוג מים לסוטה, וחצי לוג שמן לתודה, נותן מחצה לחלות ומחצה לרקיקין. רבי שמעון אומר: מושח את הרקיקין כמין 'פי', ושאר השמן נאכל לכהנים. וכן היה רבי שמעון אומר: האומר מאפה - מביא מחצה חלות ומחצה רקיקין, בולל ונוטל מן האמצע, ואם נתן ממין על חברו - יצא.

ו. רבי שמעון אומר: שלשה מינין טעונים שלש מצות. שתיים בכל אחד, ושלישית אין בהן. אלו הן: זבחי שלמי צבור וזבחי שלמי יחיד, ואשם מצורע. זבחי שלמי יחיד - טעונין סמיכה חיים, ותנופה שחוטין, ואין בהם תנופה חיים, היכן תנופתן? בזבחי שלמי צבור. זבחי שלמי צבור טעונין תנופה חיים ושחוטין, ואין בהן סמיכה. והיכן סמיכתן? באשם מצורע. אשם מצורע טעון סמיכה ותנופה חיים, ואין טעון תנופה שחוט, והיכן תנופתו? בזבחי שלמי צבור.

ז. כל המנחות טעונות שלש מאות שיפה וחמש מאות בעיטה. אחרים אומרים: שיפה ובעיטה בחטין. רבי יוסי אומר: בבצק העמר היה בא עשרון משלש סאין. כמה עשרון? שלש סאין, נמצא עשרון שלו קב ומחצה. העמר - היה מנפחו בשלש עשרה נפה. שתי הלחם - בשתיים עשרה. לחם הפנים - באחת עשרה. בדקה ובגסה, בדקה - שתהא קולטת את הסלת. ובגסה - שתהא קולטת את הסבין. רבי שמעון בן אלעזר אומר: שלש עשרה נפה היו זו על גבי זו, תחתונה שבכלן - עשויה שתהא קולטת את הסלת.

ח. העמר ושתי הלחם, ולחם הפנים, שרבה מדת עשרונן, או שחסר מדת עשרונן, שהיתה מדה מרבה מחברתה, או חסרה מחברתה - הרי אלו פסולות. רבה מדת סאין, או שחסר מדת סאין - הרי אלו פסולות. תודה היתה באה חמש סאין

תּוֹסֵפֶתָא

הַשָּׁלֵם

ירוּשְׁלָמִיּוֹת, שֶׁהֵן שֵׁשׁ מִדְּבָרִיּוֹת, נִמְצָאָת
ירוּשְׁלָמִיּוֹת יְתֵדָה עַל מִדְּבָרִיּוֹת שְׁתוֹת.

ט. אֵיל הַמְּלוֹאִים הָיָה בָּא בְּמִצְחָה שְׁבֵתוֹדָה,
חִלּוֹת רִקִּיקִין וּרְבוּכָה, שְׁמֵנָן כְּשֵׁמֶן תּוֹדָה
וְתַנּוּפָה כְּתַנּוּפַת אֵיל נְזִיר. הָיָה בָּא שְׁנֵי
יְדוֹת כְּמִצְחָה שְׁבֵתוֹדָה, חִלּוֹת וּרְקִיקִין, אֵין
בּוֹ רְבוּכָה, שְׁמֵנּוּ כְּשֵׁמֶן תּוֹדָה, וְתַנּוּפָתוֹ
כְּתַנּוּפַת תּוֹדָה.

י. הַשׁוּחֵט אֶת הַתּוֹדָה לְפָנִים וְלַחֲמוּמָה אֲבֵית
פְּגִי - לֹא קָדַשׁ הַלְּחָם. אֶפְלוּ כֻלָּם בְּפָנִים
וְאָחָד מֵהֶם בַּחוּץ - לֹא קָדַשׁ הַלְּחָם.
שְׁחָטָה, וְנִמְצָא רֹבֵעַ וְנִרְבַּע, מְקַצֵּה וְנִעְבֵּד,
אֲתָנָן וּמְחִיר - לֹא קָדַשׁ הַלְּחָם. זֶה הַכֹּלֵל,
כָּל שֶׁפִּסְלָה קִדְּם לְשַׁחֲטָה - לֹא קָדַשׁ
הַלְּחָם. שְׁחָטָה חוּץ לְזִמְנָה, וְחוּץ לְמִקְוֵה -
קָדַשׁ הַלְּחָם. שְׁחָטָה וְנִמְצָאָת טְרֵפָה - לֹא
קָדַשׁ הַלְּחָם. שְׁחָטָה וְנִמְצָאָת בְּעֵלְת מוֹם;
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: קָדַשׁ. רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ
אוֹמֵר: לֹא קָדַשׁ; דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר. אָמַר רַבִּי
יְהוּדָה: לֹא נִחְלְקוּ רַבִּי אֱלִיעֶזֶר וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ
עַל שְׁשַׁחְטָה חוּץ לְזִמְנָה, שֶׁקָּדַשׁ הַלְּחָם,
וְעַל שְׁשַׁחְטָה וְנִמְצָאָת בְּעֵלְת מוֹם שְׁלֹא
קָדַשׁ הַלְּחָם, עַל מֵה נִחְלְקוּ? עַל שְׁשַׁחְטָה
חוּץ לְמִקְוֵה, שְׂרַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: קָדַשׁ,
וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר: לֹא קָדַשׁ. אָמַר לוֹ רַבִּי
אֱלִיעֶזֶר: אֵי אַתָּה מוֹדֵה שְׁשַׁחְטָה חוּץ
לְזִמְנָה, שֶׁקָּדַשׁ הַלְּחָם? אֵף שְׁשַׁחְטָה חוּץ
לְמִקְוֵה - 'קָדַשׁ הַלְּחָם! אָמַר לוֹ רַבִּי
יְהוֹשֻׁעַ: אֵי אַתָּה מוֹדֵה, שְׁשַׁחְטָה וְנִמְצָאָת
בְּעֵלְת מוֹם, שְׁלֹא קָדַשׁ הַלְּחָם, אֵף שְׁשַׁחְטָה
חוּץ לְמִקְוֵה - לֹא יְקָדַשׁ הַלְּחָם?! אָמַר לוֹ
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר: אַתָּה מְקִישׁוֹ לְבַעַל מוֹם? וְאֵנִי
מְקִישׁוֹ חוּץ לְזִמְנָה! נִרְאָה, לְמִי דוּמָה? אִם
דוּמָה לְבַעַל מוֹם - נִלְמְדוּ מִבַּעַל מוֹם. וְאִם
דוּמָה לְחוּץ לְזִמְנָה - נִלְמְדוּ מִחוּץ לְזִמְנָה.
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: חוּץ לְזִמְנָה נִפְסַל
בְּמַחְשָׁבָה, וְחוּץ לְמִקְוֵה נִפְסַל בְּמַחְשָׁבָה,
וְאֵל יוֹכִיחַ בַּעַל מוֹם, שֶׁאֵין נִפְסַל בְּמַחְשָׁבָה
אֶלָּא בְּמַעֲשֵׂה. רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר: בַּעַל מוֹם
- פְּסוּל וְאֵין בּוֹ כְּרַת, וְחוּץ לְמִקְוֵה - פְּסוּל

וְאֵין בּוֹ כְּרַת, וְאֵל יוֹכִיחַ חוּץ לְזִמְנָה,
שְׁפָגוּל, וְחִזְבִּין עֲלָיו כְּרַת.

יא. תּוֹדָה טְעוּנָה לְחֵם, וְהַטּוּעָה אֵינָה
טְעוּנָה לְחֵם. אֵיזָה הוּא טוּעָה? הַמְּפָרִישׁ
תּוֹדָה וְאֲבָדָה, וְהַפְּרִישׁ אַחֲרַת תַּחְתִּיָּה, וְלֹא
הַסְּפִיק לְהַקְרִיבָהּ, עַד שֶׁנִּמְצָאָת הָרֵאשׁוֹנָה,
וְהָרִי שְׁתִּיָּהֶן עוֹמְדוֹת: רֵאשׁוֹנָה - תַּקְרַב,
וְטְעוּנָה לְחֵם, וְטְעוּנָה נְסָכִים. וְשֵׁנִיָּה -
תַּקְרַב וְאֵין טְעוּנָה לְחֵם, אֲבָל טְעוּנָה
נְסָכִים.

יב. הַמְּפָרִישׁ מְעוֹת לְתוֹדָתוֹ, וְאֲבָדוֹ,
וְהַפְּרִישׁ מְעוֹת תַּחְתִּיָּהֶם, וְלֹא הַסְּפִיק לְקַח
בְּהֵן תּוֹדָה עַד שֶׁנִּמְצָאוּ מְעוֹת הָרֵאשׁוֹנוֹת -
יָבִיא מְאֵלוּ וּמְאֵלוּ תּוֹדָה, וְתַקְרַב, וְטְעוּנָה
לְחֵם, וְטְעוּנָה נְסָכִים, וְהַשָּׂאָר, יָבִיא בְּהֵן
תּוֹדָה, וְתַקְרַב, וְאֵין טְעוּנָה לְחֵם. אֲבָל
טְעוּנָה נְסָכִים. הַמְּפָרִישׁ מְעוֹת לְתוֹדָתוֹ
וְאֲבָדוֹ, וְהַפְּרִישׁ תּוֹדָה תַּחְתִּיָּהֶן, וְלֹא הַסְּפִיק
לְהַקְרִיבָהּ עַד שֶׁנִּמְצָאוּ הַמְּעוֹת - יָבִיא בְּהֵן
תּוֹדָה וְתַקְרַב, וְטְעוּנָה לְחֵם, וְטְעוּנָה נְסָכִים,
וְהַתּוֹדָה - תַּקְרַב, וְאֵין טְעוּנָה לְחֵם אֲבָל
טְעוּנָה נְסָכִים. הַמְּפָרִישׁ תּוֹדָתוֹ וְאֲבָדָה,
וְהַפְּרִישׁ מְעוֹת תַּחְתִּיָּה, וְלֹא הַסְּפִיק לְקַח
בְּהֵן תּוֹדָה עַד שֶׁנִּמְצָאָת תּוֹדָה, תּוֹדָה תַּקְרַב
וְטְעוּנָה לְחֵם, וְטְעוּנָה נְסָכִים, וְהַמְּעוֹת יָבִיא
בְּהֵן תּוֹדָה וְתַקְרַב, וְאֵין טְעוּנָה לְחֵם, אֲבָל
טְעוּנָה נְסָכִים. הַמְּפָרִישׁ תּוֹדָתוֹ וְאֲבָדָה,
וְהַפְּרִישׁ אַחֲרַת תַּחְתִּיָּה, וְהַקְרִיבָהּ, וְאַחֲרַיָּךְ
נִמְצָאָת הָרֵאשׁוֹנָה - תַּקְרַב וְטְעוּנָה לְחֵם
וְטְעוּנָה נְסָכִים. הַמְּפָרִישׁ מְעוֹת לְתוֹדָתוֹ,
וְאֲבָדוֹ, וְהַפְּרִישׁ מְעוֹת תַּחְתִּיָּהֶן, וְלֹקַח בְּהֵן
תּוֹדָה, וְהַקְרִיבָהּ, וְאַחֲרַיָּךְ נִמְצָאוּ מְעוֹת
הָרֵאשׁוֹנוֹת - יָבִיא מְאֵלוּ וּמְאֵלוּ תּוֹדָה,
וְתַקְרַב, וְטְעוּנָה לְחֵם וְטְעוּנָה נְסָכִים, לְקַח
בְּהֵן תּוֹדָה וְהוֹתִיר - יָבִיא בְּהֵן תּוֹדָה
וְתַקְרַב, וְאֵין טְעוּנָה לְחֵם, אֲבָל טְעוּנָה
נְסָכִים.

יג. עַד שְׁלֹא שְׁחָטָה וְיָצָא חוּץ לַחוּמָה -
יָחֹזר וְיִשְׁחַט עָלֶיהָ וְכִשְׂרָהּ, מִשְׁשַׁחְטָה וְיָצָא
חוּץ לַחוּמָה - הֵדֵם יִזְרַק וְלֹא יָצָא יְדֵי גִדְרוֹ.

איזהו מבחר שלֵהן? מכֵּמֶשׁ זוֹ לַחֵה אֶלְפָּא לְסַלְתָּ, שְׁנִיָּה לָהּ עֶפְרַיִם בְּבִקְעָה. רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר: אָף חֲטִי בְּרַחֲמִים וּכְפַר אַחוּס – אֵלוּ הָיּוּ בְּצַד יְרוּשָׁלַיִם, וּמֵהֵן הָיוּ מְבִיאִין. אֵין מְבִיאִין, אֲלָא מִן הַשְּׂדוֹת הַנִּיטְרוֹת הַמִּיחִדוֹת לִכְן. כִּיצַד הוּא עוֹשֶׂה? נִרְהָ שְׁנֵה רֵאשׁוֹנָה, וּשְׁנֵיָה חֲרֻשָּׁה, זוֹרְעָה קֶדֶם לְפִסַּח שְׁבַעִים יוֹם כְּדִי שִׁתְּהָא סְמוּכָה לַחֲמָה, וְהִיא עוֹשֶׂה סֵלֶת מְרֻבָּה, וְהִיתָה עוֹשֶׂה קִנְיָה זֵרֶת וּשְׁבֵלֶת זֵרֵמִים. הָיּוּ בּוֹרִין אוֹתָהּ וְלוֹתְמִין אוֹתָהּ, וְטוֹחֲנִין אוֹתָהּ וּמְרַקִּידִין אוֹתָהּ, וּמוֹלִיכִין אוֹתָהּ אֶצֶל גִּזְבָּר, וְהַגִּזְבָּר מְכַנֵּס יָדוֹ לַתּוֹכָהּ, אִם הָיָה אֶבֶק עוֹלָה מִתּוֹכָהּ – חוֹזֵר וּמְרַקִּידִין שְׁנֵיָה. וּמִשֵּׁם רַבִּי נִתֵּן אֲמָרוֹ: יָדוֹ סָף בְּשִׁמּוֹן וּמִשְׁקִיעַ לַתּוֹכָהּ, כְּדִי שִׁיְהֵא אֶבֶק עוֹלָה מִתּוֹכָהּ. סֵלֶת שֶׁהִתְלִיעַ – הָרִי זוֹ בַעַל מוֹם לְמַזְבַּח. חֲטִיִן שֶׁהִתְלִיעוּ, אוֹ שֶׁהֲרַקְבוּ – הָרִי אֵלוּ בַעֲלֵי מוֹמִין לְמַזְבַּח. תְּקוּעָה אֶלְפָּא לְשִׁמּוֹן. אֲבָא שְׂאוּל אוֹמֵר: שְׁנֵיָה לָהּ רִגְבַּ בַעֲבֹר הַיַּרְדֵּן. רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמֵר: שְׁלִישִׁית הָיָה לָהּ גּוֹשׁ חֲלֵב בְּגָלִיל.

ב. אֵין מְבִיאִין, אֲלָא מִן הַזֵּיתִים הַמִּיחִדִּין לִכְךָ. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: לֹא הָיָה טוֹחֲנִין בְּרַחֲמִים, אֲלָא כּוֹתֶשֶׁן בְּמַכְתֶּשֶׁת. לֹא הָיָה טוֹחֲנִין בְּקוֹרָה אֲלָא בְּאֶבְנִים. אֵין נוֹתְנִין אֶת הַלֶּחֶם לַתּוֹךְ הַסֵּל אֲלָא סַל לַתּוֹךְ הַלֶּחֶם. בּוֹרֵר מִתּוֹךְ הַסֵּל, הָרֵאשׁוֹן לְמַנּוֹרָה הַשְּׁנִי וְהַשְּׁלִישִׁי לְמַנְחוֹת, שִׁמּוֹן אֲנָפוֹקִינִין – פְּסוּל שְׂאִינוֹ אֲלָא שְׂרָף, שִׁמּוֹן הַשְּׂרׁוּי, וְהַשְּׁלוּק, וְהַמְבַשֵּׁל שֶׁל שְׂמֵרִים, וְשֶׁל רֵיחַ רַע – הָרִי זֶה בַעַל מוֹם לְמַזְבַּח. זֵין אֲלִיסְטִין וְהַכּוֹשִׁי, וְהַבוֹרֵק, וְשֶׁל צְמוּקִים – לֹא יְבִיאָן. וְאִם הִבִּיא – כְּשֵׁר. רַבִּי אוֹמֵר: זֵין בֶּן שְׁתֵּי שָׁנִים, וּבֶן שְׁלֹשׁ שָׁנִים שְׂדָחָה טְמֵא, אוֹ שְׁנִשְׁתַּנֵּה מְרָאִיו – לֹא יְבִיא. וְאִם הִבִּיא – כְּשֵׁר. אֵין מְבִיאִין, לֹא מִן הַפְּדֻמָּת, וְלֹא מִן הַדְּלִית, אֲלָא מִן הַרְגְּלוֹת הַמִּיחִדוֹת לִכְן. לֹא הָיּוּ בּוֹצְרִים עֲנָבִים וְכוֹרְמִין אוֹתָן, אֲלָא בּוֹצְרִים אוֹתָן וְדוֹרְכִים אוֹתָן מֵדָ, וְלֹא הָיוּ כּוֹנְסִין אוֹתָן, לֹא בְּחֻצְבִים גְּדוֹלִים, וְלֹא בְּחֻבּוֹת

תּוֹדָה מִתְּרַת בְּאֶכִילָה וְהַלְחָם אֲסוּר. מִשְׁנֹזֶק הֵדִם תּוֹרְמִין מִמָּה שְׁבַפְנִים עַל מָה שְׁבַחוּץ. עַד שְׁלֹא שִׁחֲטָה וּנְפָרַס הַלְחָם – יְבִיא לַחֵם אַחַר וּישְׁחַט עָלָיו, וּכְשֵׁרָה. מִשְׁשִׁחֲטָה, וּנְפָרַס הַלְחָם – הֵדִם יִזְרַק, וְיִצֵּא יָדֵי נְדָרוֹ. תּוֹדָה מִתְּרַת בְּאֶכִילָה וְהַלְחָם אֲסוּר. מִשְׁנֹזֶק הֵדִם תּוֹרְמִין מִן הַשְּׁלֵם עַל הַפְּרוּס. מִשְׁשִׁחֲטָה נִטְמָא לַחֲמָה – הֵדִם יִזְרַק וְלֹא יִצֵּא יָדֵי חוֹבֶת נְדָרוֹ. תּוֹדָה מִתְּרַת בְּאֶכִילָה, וְהַלְחָם אֲסוּר. מִשְׁנֹזֶק הֵדִם – תּוֹרְמִין מִן הַטְּהוֹר עַל הַטְּמֵא.

יד. תּוֹדָה חֲצִיָּה מִן הַחֲלִין וְחֲצִיָּה מִן הַמַּעֲשֵׂר – יְבִיא לַחֲמָה כִּיִּצֵּא בָּהּ. חֲצִיָּה מִן הַחֲלִין וְחֲצִיָּה מִן הַמַּעֲשֵׂר. תּוֹדָה הִיא וְלַחֲמָה מִן הַמַּעֲשֵׂר, אֲבָל חוֹבְתוֹ אֵינוֹ מְבִיא אֲלָא מִן הַחֲלִין, שְׁנֵאֲמַר (שְׁמוֹת יב, ה): "וְעִבְדָּתָ אֶת הָעִבְדָּה הַזֹּאת בַּחֲדָשׁ הַזֶּה", מָה זֶה אֵינָה בָּאָה אֲלָא מִן הַחֲלִין, אָף כֹּל דְּבָר שְׁבַחוּכָה – לֹא יְבִיא אֲלָא מִן הַחֲלִין, לֹא יְבִיא מִחֲטִי מַעֲשֵׂר שְׁנִי אֲלָא מִמַּעוֹת מַעֲשֵׂר שְׁנִי. הָרִי עָלֵי תּוֹדָה וְהָרִי עָלֵי שְׁלָמִים, הוֹאִיל וְהֵן בָּאֵין חוֹבָה – לֹא יְבִיא אֲלָא מִן הַחֲלִין. נִסְכִּים בְּכָל מְקוֹם – לֹא יְבִיא אֲלָא מִן הַחֲלִין. מִכָּאֵן אֲמָרוּ: אֵין מְבִיאִין מְנַחוֹת וְנִסְכִּים, מְנַחַת בְּהֵמָה, וְלַחֲמָה שֶׁל תּוֹדָה מִן הַטְּבֵל וּמִן הַתְּבוּאָה. מַעֲשֵׂר רֵאשׁוֹן שְׁנִטְלָה תְּרוּמָתוֹ וּמַעֲשֵׂר שְׁנִי וְהַקֶּדֶשׁ שְׁנִפְדּוּ, מִן הַמִּדְמַע וּמִן הַחֲדָשׁ, וּמִפִּירוֹת שְׁבִיעִית, וְאִם הִבִּיא – הָרִי אֵלוּ פְּסוּלִין. וְאֵין צְרִיף לוֹמַר מִן הָעֵרְלָה וּמִכְלָאֵי הַכֶּרֶם.

מִסְכַּת מְנַחוֹת פְּרָק תְּשִׁיעִי

א. כֹּל קְרִבְנוֹת צְבוּר וְהִיחִיד בָּאֵין מְאָרֵץ וּמַחוּץ לְאָרֶץ, אֶפְלוּ מִבֵּין הָעוֹבְדֵי כּוֹכְבִים. חוּץ מִבְּכוֹר וּמַעֲשֵׂר, שְׂאִין בָּאֵין אֲלָא מִן הָאָרֶץ. וְאֵין בָּאֵין אֲלָא מִשְׂרָאֵל. כֹּל הַמְנַחוֹת בָּאוֹת מִן הָאָרֶץ וּמַחוּץ לְאָרֶץ, מִן הַחֲדָשׁ וּמִן הַיֶּשֶׁן, חוּץ מִן הָעֶמֶר וּשְׁתֵּי הַלְחָם, שְׂאִין בָּאֵין אֲלָא מִן הַחֲדָשׁ וּמִן הָאָרֶץ. וְכֵלֶן אֵין בָּאֵין אֲלָא מִן הַמְּבַחֵר, שְׁנֵאֲמַר (דְּבָרִים יב, יא): "וְכֹל מִבְּחַר נְדָרֵיכֶם".

קטנות, אלא בכדידיות בינוניות. לא היו מניחין אותן, לא במרתף ולא בראש הגג, אלא מניחין אותן כמות שהן. ואינו ממלא חבית על פיה, אלא שתי ידות בה, כדי שיהא ריחה נודף. ואינו מביא, לא מפיה מפני קמחין, ולא משוליה מפני שמרים, אלא נוקבה, ונוטלה משלישה ומאמצעה. כיצד בודק? הגזבר קנה בידו, כיון שזרק גיר של שמרים, אומר, ומעבירין אותה מפניו, ומביאין אחרת תחתיה. והן אומרים: 'בואו וקחו לכם פסלת המזבח'. אין מביאין יין פחות מכן ארבעים יום, ואם הביא מגתו - כשר.

ג. אילים - ממואב, עגלים - משרון, כבשים - ממדבר. גוזלות - מהר המלך. רבי יהודה אומר: כבשים שגביהן רחבים.

ד. כל העצים כשרים לגבי מזבח, חוץ משל זית ושל גפן. רבי אליעזר מוסיף חמשה עצים פסולין, אף של שקמה, ושל חרוב, ושל דקל, ושל מים, ושל אלון, ושל סתירה, מפל מקום הרי אלו פסולין. אבל באלו רגילין במדבריות: של תאנה, ושל שמן, ושל אגוז.

ה. מלח - זו מלח סדומית; שנאמר (ויקרא ב, א): "ולא תשבית מלח" - הבא מלח שאינו שוכתת! ואיזו זו? מלח סדומית. ומנין אם לא מצא סדומית יביא אסתרקנית? תלמוד לומר "מלח", "מלח" - רבה.

ו. תכלת - אין כשרה אלא מן החלזון, שלא מן החלזון - פסולה. שני התולעת - מן התולע שבהרים. הביא שלא מן התולעת שבהרים - פסולה.

ז. שש - זה פשתן. הביאה מן הנקבות - פסולה.

ח. מגורה וכלי שרת - מצותן להביא ממותר נסכים. אין להם - יביאו מתרומת הלשכה. מגורה - אינה כשרה אלא מן העשת. עשאה מן הגרוטאות - פסולה. ומשאר מיני מתכות - כשרה.

ט. חצוצרות - אין כשרה אלא מן הכסף, עשאה מן הגוש - כשרה, משאר מיני מתכות - פסולה. ונמצאת אומר - פסול במגורה כשר בחצוצרות. פסול בחצוצרות - כשר במגורה. של בעץ, ושל אבר, ושל קסטרין, ושל מתכות; רבי פוסל ורבי יוסי בר רבי יהודה מכשיר. של עץ, ושל עצם, ושל זכוכית - הכל מודים שפסולה.

י. כלי שרת, עד שלא נשתמש בהן גבוה - רשאי הדיוט לשתמש. משנשתמש בהן גבוה - אין רשאי הדיוט לשתמש בה. כלים שנעשו מתחלתן להדיוט - אין עושין אותן כלי שרת. כלי שרת שנקבו - אין מתיכין אותן, ואין מטליין לתוכן אבר, ואין משחזיין את פגימתה. סכין שפיגם - אין מחזירין אותה, ואין משחזיין את פגימתה. אבא שאול אומר: סכין היתה טורפת, וצווי עליה וגנוזה.

מסכת מנחות פרק עשירי

א. רבי מאיר אומר: מה תלמוד לומר עשרון עשרון? אחד נגדש ואחד שאינו נגדש, זה שהיה נגדש בו היה מודד לכל המנחות. זה שלא היה נגדש בו היה מודד לחביתי כהן משיח. וכלן היה שם, לא מדת שלשה דפר ולא מדת שנים לאיל, אלא אפלו ששים פרים וששים אילים, עשרון אחד היה מודד לכלן, שנאמר (ויקרא יד, כא): "למנחה ולג שמן", שמן לכל מנחה ולוג שמן. שבעה מדות של לח היו במקדש, רביעית חצי לוג, ולוג רביע הין, ושליש הין והין. רבי יהודה אומר: הין, וחצי הין, ושלישית הין, ורביעית הין לוג, וחצי לוג ורביעית. רביעית מה היתה משמשת? בה היה מודד לחביתי כהן משיח. חצי לוג מה היה משמש? בו היה מודד שלשת לוגין ומחצה למגורה, וחצי לוג לכל נר. לוג, בו היה מודד לכל המנחות, רביע הין מה היה משמש? כל מין צאן, גדולים וקטנים, זכרים ונקבות, מפני שכלן שוין בנסכים, נבללים זה בזה. שלישי הין, הוא היה

אומר: עני שבכלן לא היה משמש אלא בנסכי אילים, בן שטים ומתן למעלה. חצי הין מה היה משמש? כל מין בקר גדולים וקטנים, זכרים ונקבות, מפני שכלן שוין בנסכים, ונבללין זה בזה. רבי שמעון אומר: לא היתה מדה שבעה במקדש הין, שאין נותנין מדה אחת לשני פרים, מדה אחת לשני אילים, מה היה מביא תחתיהם? לוג ומחצה. אמר רבי יהודה: וכי היה שם חצי לוג ולוג? אמר לו רבי שמעון: אם כן, יכול לפרנס כלן ברביעית אלא שאין מדה במקדש משמשת תחת חברתה. רבי אלעזר בר רבי צדוק אומר: ארבע מדות של לח היו במקדש: - רביעית, וחצי לוג, ולוג, והין, היה שם, ושנתות היו בהין: - עד כאן לפר, עד כאן לאיל, עד כאן לכבש, חצי לוג לתודה, ורביעית לזויר.

ב. אין מקדישין בפנים אלא בחוץ. אין מערבין נסכי כבשים בנסכי פרים ואילים. במה דברים אמורים? במנחות, בסלת, ובשמן. אבל ביין מערבין נסכי יחיד בנסכי יחיד, ונסכי צבור בנסכי צבור, של יחיד בשל צבור, ושל יום בשל אמש, ושל היום בשל מחר. במה דברים אמורים? שלא קדשו בכלי, אבל בזמן שקדשו בכלי - אין מערבין של יום בשל מחר, מפני שנפסלים בלינה. כל ברוצי מדות הלח בלח - קדש וביבש - חול. מפני מה בלח קדש? מפני שנמשחות מבפנים. מפני מה ביבש חול? מפני שאין נמשחות. כל ברוצי מדות הללו, אם יש שם זבח אחר - יקרבו עמו. ואם לאו - יפסלו בלינה. ואם לאו - תעבר צורתן ויצא לבית השרפה. ואם לאו - ימכרו לחיבי זבח אחר, ובוא מהן קיץ המזבח, מה הן לוקחין בהן? עולות! ומקיצים בהן את המזבח.

ג. כל קרבנות צבור אין בהם סמיכה, חוץ מפר הבא על כל המצות ושעירי עבודת כוכבים שהן טעונים סמיכה; דברי רבי יהודה. רבי שמעון אומר: שעירי עבודת

כוכבים אין טעונין סמיכה. מה היה מביא תחתיהן? שעיר המשתלח. אמר לו רבי שמעון: והלא אין סמיכה אלא בבצלים. שעיר המשתלח סומכין עליו אהרן ובניו כאחד. אמר לו רבי יהודה: אף הן מתכפרין בו. כלל אמר רבי שמעון: כל הבא על עברות מצוה ידועה ודמו נכנס לפנים - טעון סמיכה, כל שאין בא על עברות מצוה ידועה ואין דמו נכנס לפנים - אין טעון סמיכה. הירוש ואחד עשר שבמעשר - הרי אלו ממירין, טעונין סמיכה ונסכים; דברי רבי מאיר. רבי יהודה אומר: הירוש אינו ממיר ואחד עשר שבמעשר אינו ממיר, מפני שהיא תמורה ואין תמורה עושה תמורה. אמר לו רבי יהודה: אלו היה תמורה היה קרב, אלא זבח היה ונסכים היו בפני עצמן, כיצד סומך? זבח עומד בצפון ופניו במערב, סומך במערב ופניו במערב, מניח שתי ידיו על גבי קרניו של זבח, ולא היה מניח ידיו על גבי זבח, ולא היה מניח ידיו זו על גבי זו, ולא היה דבר חוצץ בין ידים לקרנות, מתודה עליו עון עברה על חטאת, עון חטאת על אשם, עון אשמה על עולה, עון לקט שכחה ופאה שאין להם ודוי; דברי רבי יוסי הגלילי. אמר לו רבי עקיבה: על מה עולה מכפרת? על דברים שיש בהן ענש? הרי זה ענש אמור, על לא תעשה שלהן אמורה, על מה עולה מכפרת? על מצות עשה, ועל מצות לא תעשה שיש בה קום עשה. סמיכה נוהגת בכהנים, ולוים, וישראלים, וגרים, ועבדים משחררין, חללין, נתינין, וממזרין, סריס אדם, סריס חמה, פצוע דכה, וכרות שפכה. אין נוהגת לא בעובדי כוכבים, ולא בנשים, ולא בעבדים ולא בקטנים.

ד. חמשה שהביאו זבח אחד - כלן סומכין עליו. ולא כלן כאחד סומכין עליו, אלא כל אחד ואחד סומך ומסתלק. סמיכה בשלשה. סמיכת זקנים בשלשה. רבי יהודה אומר: בחמשה. לא כלן כאחד

בְּקַפָּה זוֹ? בְּקַפָּה זוֹ? רַבִּי אֶלְעָזָר בְּרַבִּי צְדוֹק מוֹסִיף: אַף, בְּמַגָּל זוֹ? בְּמַגָּל זוֹ? בְּמַגָּל זוֹ? - שְׁלֹשׁ פְּעָמִים עַל כָּל דְּבַר וְדַבֵּר, וְהֵן אוֹמְרִין לוֹ: הֵן! הֵן! הֵן! אַקְצֹר? אוֹמְרִים לוֹ: קְצוֹר! וְכָל כֵּךְ לְמָה? מִפְּנֵי בִיתֹסִין, שֶׁהֵיוּ אוֹמְרִין: "אֵין קְצִירַת הָעֵמֶר בְּמוֹצָאֵי יוֹם טוֹב". קְצוֹרוּהוּ וּנְתַנּוּהוּ לְקַפּוֹת וְהִבִּיאוּ לְעֶזְרָה, הָיוּ מְהַבְהִיבִין אוֹתוֹ בְּאוֹר, כְּדֵי לְקַיֵּם בּוֹ מִצְוֹת קְלִי; דְּבַרֵי רַבִּי מֵאִיר. וְחֻכְמִים אוֹמְרִים: אֵין לְשׁוֹן הוּא זֶה, אֲלֵא אֲבוֹב שֶׁל נַחֲשֵׁת הָיָה מְנַקֵּב נִקְבִים, כְּדֵי שֶׁתֵּהָא הָאוֹר יוֹצֵא בְּכָלוֹ בְּעֶזְרָה, וְהַרְוִיחַ מִנְשֻׁבַת בּוֹ, וּנְתַנּוּהוּ לְרַחֲמִים שֶׁל גְּרוֹסוֹת, לְהוֹצִיא מִמֶּנּוּ עֶשְׂרוֹן שְׁמוֹנֶפֶה בְּשֵׁלֶשׁ עֶשְׂרֵה נֶפֶשׁ. וְהִשְׁאָר נִפְדָּה וְנֹאכַל לְכָל אָדָם, וְחֵיב בְּחֻלָּה, וּפְטוּר מִן הַמַּעֲשָׂרוֹת. רַבִּי צְקִיבָא מְחִיב בְּחֻלָּה וּבְמַעֲשָׂרוֹת. בָּא לוֹ לְעֶשְׂרוֹן, נִתֵּן שְׁמֵנוּ וְלִבְנֵינוּ, יֶצֶק, וְכִלְל, וְהִנִּיף וְהִגִּישׁ. קִמֵּץ וְהִקְטִיר, וְהִשְׁאָר נֹאכַל לְכֹהֲנִים, מִשְׁקָרֵב הָעֵמֶר - יוֹצֵאִין וּמוֹצֵאִין אֶת שׁוּקֵי יְרוּשָׁלַיִם, שְׁמֵלָא קִמַּח וְקָלִי, שְׁלֵא בְּרִצּוֹן חֻכְמִים; דְּבַרֵי רַבִּי מֵאִיר. וְחֻכְמִים אוֹמְרִים: בְּרִצּוֹן חֻכְמִים הֵן עוֹשִׂין. מִשְׁקָרֵב הָעֵמֶר - הַתֵּר הַחֲדָשׁ מִיָּד. הִרְחוּקִין מִתְּרִין מִחֲצוֹת הַיּוֹם וְלֵהֲלֹן. מִשְׁחָרֵב הַבֵּית, הַתֵּקֵן רַבֵּן יוֹחָנָן בֶּן זְכַאי, שִׁיְהָא יוֹם הַגֶּף - כְּלוּ אֶסוּר. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה: וְהֵלֵא מִן הַתּוֹרָה הוּא אֶסוּר! שְׁנֵאמַר (וַיִּקְרָא כג, יד): "עַד עֲצֹם הַיּוֹם הַזֶּה"; מִפְּנֵי מָה הִרְחוּקִין מִתְּרִין מִחֲצוֹת הַיּוֹם וְלֵהֲלֹן? מִפְּנֵי שִׁיּוּדְעִין שְׂאִין בֵּית דִּין מִתְעַצְלִין בּוֹ. הָעֵמֶר - הָיָה מִתֵּיר בְּמִדְיָנָה. וְשִׁתֵּי הַלֶּחֶם - בְּמִקְדָּשׁ. כִּיּוֹן שְׁקָרְבוּ שְׁתֵּי הַלֶּחֶם, הַתְּחִילוּ מִבֵּיאִין מִנְחוֹת וּנְסֻכִים מִכָּל מְקוֹם, אֵין נִמְנָעִין וְאֵין מִבֵּיאִין מִנְחוֹת בְּטוֹבְלָן.

ז. הַמִּקְדָּשׁ קָמָה לְמִנְחוֹת - פְּטוּרָה מִן הַמַּעֲשָׂרוֹת. רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר אוֹמֵר: מְקַטְפִין לְפָנֵי הָעֵמֶר, וּמוֹכְרִין לְאַחַר הָעֵמֶר, וּמִבֵּיאִין מִנְחוֹת בְּטוֹבְלָן. הַמִּקְדָּשׁ קָמָה לְמִנְחוֹת - פְּטוּרָה מִן הַמַּעֲשָׂרוֹת. וְאֵף עַל פִּי שְׂאֵמְרוּ: אֶסוּר בְּחֲדָשׁ לְפָנֵי הַפֶּסַח - מִתֵּר

סוֹמְכִין עֲלֵינוּ, אֲלֵא אֶחָד וְאֶחָד סוֹמֵךְ וּמִסְתַּלֵּק. אֵיל הַמְלוֹאִים אֶהְרֵן וּבְנָיו כְּאֶחָד, כְּשֵׁם שֶׁהַסְּמִיכָה בְּטַהוּרִין, כֵּךְ שְׁחִטָּה בְּטַהוּרִין, תִּכְף לְסְמִיכָה שְׁחִטָּה, בְּמִקְוֵם שְׁסוֹמְכִין שׁוֹחֲטִין. תְּנוּפָה נוֹהֶגֶת בְּכֹהֲנִים, בְּלוּיִם וַיִּשְׂרָאֵלִים, בְּגֵרִים וְעַבְדִּים מְשַׁחְרָרִים, חֲלָלִים נְתִינִין מִמְּזוּרִין, וְסָרִיס אָדָם וְסָרִיס חֲמָה, פְּצוּעַ דָּפָה וְכָרוֹת שְׁפָכָה - אֵין נוֹהֶגֶת, לֹא בְּעוֹבְדֵי כּוֹכְבִים, וְלֹא בְּנָשִׁים, וְלֹא בְּעַבְדִּים, וְלֹא בְּקַטְנִים. חֲמִשָּׁה שֶׁהִבִּיאוּ זָבַח אֶחָד - אֶחָד מִנִּיף עַל יְדֵי כֹהֵן. הַמְשַׁלַּח זָבַח בְּיַד אַחֵר - כֹּהֵן מִנִּיף עַל יְדוֹ, וְהֵאשָׁה - כֹּהֵן מִנִּיף עַל יְדֵיהָ.

ה. רַבִּי יִשְׁמַעֵאל אוֹמֵר: הָעֵמֶר הָיָה בָּא בְּשֻׁבַת - מִשְׁלֵשׁ סָאִין. וּבַחֹל - מִחֲמֵשׁ סָאִין. וְחֻכְמִים אוֹמְרִים: אֶחָד בְּשֻׁבַת וְאֶחָד בַּחֹל - מִשְׁלֵשׁ הָיָה. אָבָא שְׂאוּל אוֹמֵר: בְּשֻׁבַת - הָיָה נִקְצֹר בִּיחִיד, בְּמַגָּל אַחַת וּבְקַפָּה אַחַת. בַּחֹל - בְּשֵׁלֶשׁה, וּבְשֵׁלֶשׁ קַפּוֹת וּבְשֵׁלֶשׁ מַגָּלוֹת. וְחֻכְמִים אוֹמְרִים: אֶחָד שֻׁבַת וְאֶחָד חוֹל - בְּשֵׁלֶשׁה, בְּשֵׁלֶשׁ קַפּוֹת וּבְשֵׁלֶשׁ מַגָּלוֹת. עֵמֶר הָיָה בָּא מִבְּקַעַת בֵּית מִקְלָה שֶׁל נַחַל קְדְרוֹן, מִקְדָּמַת הַיְּתָה, וַיִּשְׁנָה, כָּבַת שֶׁלֹּשׁ סָאִין הַיְּתָה, וְחֲמָה זוֹרַחַת מִתּוֹכָהּ וְשׁוֹקַעַת לְתוֹכָהּ, הָיָה נִיר לְחֻצְיָהּ וְזוֹרַע חֻצְיָהּ. שׁוּמְרֵי סְפִיחִין בְּשִׁמְטִין וְיוֹבְלוֹת לְהִבִּיאַת מֵהֵן עֵמֶר וְשִׁתֵּי הַלֶּחֶם - נוֹטְלִין שְׁכָרָן מִתְּרוּמַת הַלֶּשֶׁכָה. וּמִשֵּׁם הָיוּ מִבֵּיאִין, בֵּין מְרַבָּה וּבֵין מְדָבָר מוֹעֵט, הֵן הָיוּ דְמִים. הַרוּצָה לְהַתְּנַדֵּב - אֵין שׁוּמְעִין לוֹ. רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר: הַרוּצָה לְהַתְּנַדֵּב - יִנְדֵּב, וּבְלִבְדָּ שִׁימְסֵרֵם לְצַבוּר.

ו. יוֹם הַגֶּף שָׁחַל לְהִיּוֹת בְּשֻׁבַת - דּוּחָה אֶת הַשֻּׁבַת בְּקְצִירַת הָעֵמֶר. כִּיצַד הָיוּ עוֹשִׂין? שְׁלוּחֵי בֵּית דִּין יוֹצֵאִין מְעַרְבַּב יוֹם טוֹב, נוֹטְלִין אֶת הַקַּפּוֹת וְאֶת הַמַּגָּלוֹת, וּמְסַרְגִּין שֵׁם בְּעוֹמֵד שֶׁלֹּשׁ סָאִין, וּמִנִּיחִין אֶת הַקַּפּוֹת וְאֶת הַמַּגָּלוֹת, וּבָאִין. יוֹם טוֹב סְמוּךְ לְחֻשְׁכָה הָיוּ יוֹצֵאִין, וְאוּכְלוּס גְּדוֹל הָיָה יוֹצֵא עִמָּהֶן, כִּיּוֹן שְׁחֻשְׁכָה. אָמַר לָהֶן: בְּשֻׁבַת זוֹ? בְּשֻׁבַת זוֹ? בְּשֻׁבַת זוֹ? בְּקַפָּה זוֹ?

מנחות יש בהן מצושה כלי בפנים, טחנן והרקידן בחוץ, לישתן ועריכתן ואפיתן בפנים, ובזר - כשרות, עד שיביאו לבית הקמיצה.

ב. כל המנחות, אין דוחות, לא את השבת ולא את הטמאה, חוץ מחבתי כהן משיח, מפני שיש לו זמן קבוע. זה הכלל, כל שיש לו זמן קבוע מן התורה, ואין יכול לעשות מערב שבת דוחה את השבת, וכל שאין לו זמן קבוע מן התורה ויכול לעשות מערב שבת - אין דוחה את השבת.

ג. ארבע סניפין של זהב דומה לרקנין היו שם, שבהן היו סומכין את החלה, מפני שדומה לספינה כדי שלא תהא רוקדת. רבי יהודה אומר: לא היו שם סניפין, אלא גבה היה לשלחן טפח, שנאמר (שמות כה, כה): 'ועשית לו מסגרת טפח סביב'; אמרו לו: והלא אין מסגרת אלא מן הרגלים.

ד. עשרים ושמונה קנים של זהב חלולין, מפצלין, מקבלין טמאה - היו שם.

ה. כל הכלים שהיו במקדש ארפן לארפן של בית, חוץ מן הארון, שהיה ארכו נתון כנגד רחבו של בית, כך היו בדיו נתונים כנגד רחבו, וכך היה נטל.

ו. עשרה שלחנות עשה שלמה, שנאמר (דברי הימים-ב ד, ח): 'ויעש שלחנות זהב עשר', ואף על פי כן לא היו מסדרין אלא על של משה, שנאמר (מלכים-א ז, מט): 'ואת השלחן אשר עליו לחם הפנים עשרה מנורות זהב עשה שלמה', שנאמר (דברי הימים-ב ד, ח): 'ויעש מנורות זהב עשרה', אף על פי כן לא היו מדליקין אלא בשל משה, שנאמר (דברי הימים-ב יג, יא): 'את המנורה ואת נרותיה לבער בערב בערב'; מה מנורה שעשה משה לא היתה צריכה שמן המשחה, מפני שקדשה ראשונה קדשה לשעתי וקדשה לעתיד לבא. רבי יוסי בר רבי יהודה אומר: על כל השלחנות היו מסדירין, שנאמר (מלכים-א ז, מח): 'את

לרפואה, לאכילת עובדי כוכבים, לאכילת כלבים. לא אסרו, אלא ישראל בלבד. ישראל שאכל מן החדש קדם לפסח - הרי זה לוקה את הארבעים. היה מכניס בשלשה עשר, ונעקרה בידו - שותלה במקום הטיגא, אבל לא במקום הגרוד, שמקצת היום ככלו. אף על פי שאמרו אסור לקצר בית השלחין שבהרים, בית הבעל שבצמקים, קוצרין מפני הנטיעות ומפני האבל ומפני בטול בית המדרש. לא יהא קוצר ועושה אותם פריכות, אלא קוצר ומניח כדרכו. מתר לעשות בו שביל, קוצר לשחת, עד שלא הביא שלישי - יתחיל. משהביא שלישי - לא יתחיל. ואם התחיל - יגמר. עד שלא הביא שלישי - פטור בלקט שכחה ובפאה, משהביא שלישי - חייב בלקט בשכחה ובפאה. רבי שמעון אומר: אף משהביא שלישי - פטור בלקט ושכחה, וחייב במעשרות. מצות העמר, להביא מן הקמה, אין לו - יביא מן העמרים. אין לו - יביא מן האוצר. ומן הקוצר, אין לו - יביא מן הלח. אין לו - יביא מן היבש. שתי הלחם - מצוה להביא מן החדש. אין להן - יביאו מן העליה.

מִסְכַּת מְנַחוֹת פָּרָק אַחַד עֶשֶׂר

א. אחת שתי הלחם ואחת לחם הפנים, לישתן ועריכתן בחוץ ואפיתן בפנים, ואין דוחות את השבת; דברי רבי מאיר. רבי יהודה אומר: כל מעשיהן בפנים. רבי שמעון אומר: כל מעשיהן בחוץ, שהיה רבי שמעון אומר: לעולם אל תמנע לומר 'אחת שתי הלחם ואחת לחם הפנים', כדרך שכשרות בעזרה כך כשרות בבית פאגי. כדרך שנפסלות בעזרה כך נפסלות בבית פאגי, ולשכה היתה לה בפני עצמה, והיה עושה אותה בתוכה. תנור היה לה כמין מזרת מרבע, של שתי הלחם היה מחזיק אחד ושל לחם הפנים היה מחזיק שתיים. שלשה דפוסים היו שם: האחד לתנור ואחד לבצק, ואחד שהוא רודה ונתנו לאלפס כדי שלא יקלקלו את הלחם.

הַשְּׁלֵחָנוֹת וְעֲלֵיהֶם לַחֵם הַפָּנִים זֶה־ב. וּבְכַל מְנוֹרוֹת הָיוּ מְדֻלֵּקִין, שֶׁנֶּאֱמַר (דְּבָרֵי הַיָּמִים ב ד, כ): "וְאֵת הַמְּנוֹרוֹת וְנִרְתִּיתֶיהֶם לְבַעֲרָם כַּמִּשְׁפָּט לְפָנֵי הַדְּבִיר זֶה־ב סְגוּר". מִשּׁוּם רַבִּי אֲלֵעָזָר בֶּן שְׁמוּעַ אָמְרוּ: מַה תִּלְמוּד לומר "אֵת הַשְּׁלֵחָנוֹת וְעֲלֵיהֶם לַחֵם הַפָּנִים זֶה־ב" - זֶה שֶׁלְּחָן גְּדוֹל שֶׁל זֶה־ב שֶׁהָיָה לְפָנִים מִבְּהֵיכַל, וְשֶׁלְּחָן שֶׁהָיָה בְּאוֹלָם עַל פֶּתְחוֹ שֶׁל בֵּית, שֶׁעָלְיוֹ הָיוּ נוֹתְנִין לַחֵם הַפָּנִים יִשְׁנָה.

ז. כִּיצַד מְכַנְּסִין לַחֵם הַפָּנִים? עָרַב שֶׁבֶת הָיָה פּוֹרְקָה מִדְּפוּס וְנוֹתְנָה עַל גְּבֵי הַשְּׁלֵחָן שֶׁהָיָה בְּאוֹלָם עַל פֶּתְחוֹ שֶׁל בֵּית. בְּשַׁחְרִית, כִּיּוֹן שֶׁנִּזְרַק דָּם הַתְּמִיד נִטְלוּ שְׁנֵי כֹהֲנִים שְׁתֵּי בְּזִיכִין, וְנוֹתְנִין לְתוֹכָן שְׁנֵי קוֹמְצִין שֶׁל לְבוּנָה. כָּל בְּזִיכִין שֶׁבִּמְקוֹדֶשׁ לֹא הָיוּ לֵהֲנוּ שׁוֹלִים חוּץ מֵאֵלּוּ שֶׁהָיוּ לֵהֲנוּ שׁוֹלִים, אֲלוֹ מוֹשְׁכֵי טַפַּח וְאֵלּוּ מְנִיחֵין טַפַּח, טַפַּחוֹ שֶׁל זֶה בְּתוֹךְ טַפַּחוֹ שֶׁל זֶה, כְּדֵי שֶׁלֹּא יִלִּין שֶׁלְּחָן בְּלֹא לַחֵם, שֶׁנֶּאֱמַר (שְׁמוֹת כה, ל): "לְפָנֵי תְּמִיד". רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר: אֶפְלוּ פָּרְקוּ יִשְׁנָה בְּבִקְרָה וְהִכְנִיסוּ חֲדָשָׁה בֵּין הָעֲרָבִים, אֶפְלוּ בְּשֶׁאֵר יָמוֹת הַשָּׁנָה מוֹצִיאִין אוֹתוֹ חוּץ לְעִזְרָה אֵין בְּכֹךְ כְּלוּם. וּמַה תִּלְמוּד לומר "לְפָנֵי תְּמִיד" - כְּדֵי שֶׁלֹּא יִלִּין שֶׁלְּחָן בְּלֹא לַחֵם, אֲלוֹ שְׁנֵי כֹהֲנִים שֶׁבִּידָם שְׁנֵי בְּזִיכֵי לְבוּנָה שֶׁל לַחֵם הַפָּנִים יִשְׁנָה, הָיוּ נוֹתְנִין אוֹתָהּ עַל גְּבֵי הַמִּזְבֵּחַ עִם אֲבָרֵי תְּמִיד, כִּיּוֹן שֶׁהִקְטִירוּ שְׁנֵי בְּזִיכִין - נוֹתְנִין חֲצִיָּה חֲלָה לְכָל מִשְׁמֵר וּמִשְׁמֵר, וְהֵן חוֹלְקִין בִּיגִינָה. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: זֶה שֶׁהָיָה מִחֶלֶק לַחֵם הַפָּנִים הָיָה עוֹמֵד עַל הַרְּכֹד שֶׁבְּאוֹלָם, מִפְּרִיס וּמְנִיחַ, וְכָל אֶחָד וְאֶחָד בָּא וְנוֹטֵל חֶלְקוֹ, וּלְבַעֲלֵי מוֹמִין שֶׁבִּפְהוּנָה מוֹצִיאִין לֵהֲנוּ חֶלְקָן לְחוּץ, שָׂאִין יְכוּלִין לִכְנֹס בֵּין הָאוֹלָם וּלְמִזְבֵּחַ.

ח. כִּיצַד מְסַדְּרִין לַחֵם פָּנִים? נוֹתְנֵן שֵׁשׁ חֲלוֹת לְסֹדֵר זֶה, וְשֵׁשׁ חֲלוֹת לְסֹדֵר זֶה, וְאֵם נִתְּן שְׁמוֹנָה חֲלוֹת לְסֹדֵר זֶה וְאַרְבַּע חֲלוֹת לְסֹדֵר זֶה, אוֹ עֲשֵׂשָׁה שְׁלֹשָׁה סְדָרִים שֶׁל אַרְבַּעָה אַרְבַּעָה - לֹא עֲשֵׂשָׁה כְּלוּם. עֲשֵׂה שְׁנֵי סְדָרִין שֶׁל אַרְבַּע עֲשָׂרָה. רַבִּי אוֹמֵר: רוֹאִין

אֵת הָעֲלִיוֹנוֹת כְּאֵלּוּ אֵינָן וְהַתְּחַתּוֹנוֹת כְּשֵׁרוֹת.

ט. כִּיצַד מְסַדְּרִין אֵת הַבְּזִיכִין? נוֹתְנֵן בְּזֶךְ אֶחָד עַל גְּבֵי סֹדֵר זֶה, וּבְזֶךְ אֶחָד עַל גְּבֵי סֹדֵר זֶה, אִם נִתְּן בְּזִיכִין שֶׁל לְבוּנָה, אוֹ לְבוּנָה שֶׁל בְּזִיכִין, אוֹ שֶׁהָיָה דְּבַר חוּצָץ בֵּין הַבְּזִיכִין לְלַחֵם, אוֹ בֵּין הַלַּחֵם לְשֶׁלְּחָן - הָרִי אֲלוֹ פְּסוּלִין. אֲבָא שְׂאוּל אוֹמֵר: בְּתוֹךְ שְׁנֵי טַפְחִים שֶׁבֵּין הַסֹּדֵר לְחִבְרוֹ הָיָה נוֹתְנֵן, מַה אֲנִי מְקַיֵּם (וַיִּקְרָא כד, ז) "וְנִתְּתָה עַל הַמַּעֲרֶכֶת לְבוּנָה זֹכָה"? - שֶׁתְּהֵא כְּלָה סְמוּכָה לְמַעֲרָכָה.

י. כִּיצַד מְסַדְּרִין אֵת הַקְּנִים? אַחַר שֶׁבֶת הָיָה נִכְנַס מְגִבִּיָּה רֹאשָׁה שֶׁל חֲלָה, וְנוֹתְנֵן קְנָה תְּחִמָּיָה, וּמְגִבִּיָּה רֹאשָׁה שֶׁל שְׁנִיָּה, וְנוֹתְנֵן קְנָה תְּחִמָּיָה, וְאֲזוּר בְּאֲמֻצָּע, וְשֹׁלְשָׁה תַּחַת כָּל חֲלָה וְחֲלָה, וְשְׁנַיִם תַּחַת הָעֲלִיוֹנָה שְׂאִין עֲלֵיהֶם מְשׁוּי, הַתְּחַתּוֹנָה נִתּוּנָה עַל טְהָרוֹ שֶׁל שֶׁלְּחָן. הִקְטִירוּ וְאַחַר כִּךְ נִפְרַס הַלַּחֵם - כְּשֶׁר. נִטְמָא לַחֲמָה, בֵּין מִשְׁפָּרְקָה וּבֵין עַד שֶׁלֹּא פָּרְקָה - הַלַּחֵם פְּסוּל, וְלֹא הִקְטִירוּ בְּזִיכִין. סֹדֵר אֵת הַלַּחֵם בְּשֶׁבֶת וְאֵת הַבְּזִיכִין לְאַחַר הַשֶּׁבֶת, וְהִקְטִיר אֵת הַבְּזִיכִין בְּשֶׁבֶת - פְּסוּלָה. וְאֵין חֲזִבִּין עֲלֵיהֶם מְשׁוּם פְּגוּל נוֹתֵר וְטָמֵא. סֹדֵר אֵת הַלַּחֵם וְאֵת הַבְּזִיכִין בְּשֶׁבֶת, וְהִקְטִיר אֵת הַבְּזִיכִין אַחַר שֶׁבֶת - פְּסוּלָה, וְחֲזִבִּין עֲלֵיהֶן מְשׁוּם פְּגוּל נוֹתֵר וְטָמֵא. סֹדֵר אֵת הַלַּחֵם וְאֵת הַבְּזִיכִין אַחַר שֶׁבֶת, וְהִקְטִיר אֵת הַבְּזִיכִין בְּשֶׁבֶת - פְּסוּלָה. אִם יֵשׁ שֵׁם לַחֲמָה מִן הַמְּבַחֵר - יְבִיאוּ, וְאִם לֹא, יִמְתִּין לְשֶׁבֶת הַבְּאָה. הַלַּחֵם מִתֵּר בְּאֲכִילָה, וְחֲזִבִּין עֲלֵיהֶם מְשׁוּם פְּגוּל נוֹתֵר וְטָמֵא.

עצרתו אמונה
בזו מיון טויר?

IDFA: 8462765654

יא, מיטן איבערשטנ'ס הילף!

סיונט אויך אויף עס צו
באקומען וועכנטליך
אויף די פאסט

רופט אדער טעקסט:

718-387-2691

אנעיל צו:

subscribe@kerenhadfusa.org

<p>30</p>	<p>ראשון Sunday</p>	<p>כד 24</p>	<p>עלות השחר _____ 4:16 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:37 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:05 שקיעה _____ 8:30 בבלי: ב"ב ח • ירושלמי: פסחים מג • תוספתא: מנחות ה נ"ך: ישעיה נג-נג • רמב"ם: שמיטה ויובל ח</p>
<p>1</p>	<p>שני Monday</p>	<p>כה 25</p>	<p>עלות השחר _____ 4:16 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:38 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:05 שקיעה _____ 8:30 בבלי: ב"ב ו • ירושלמי: פסחים מד • תוספתא: מנחות ו נ"ך: ישעיה נד-נד • רמב"ם: שמיטה ויובל ט</p>
<p>2</p>	<p>שלישי Tuesday</p>	<p>כו 26</p>	<p>עלות השחר _____ 4:17 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:38 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:05 שקיעה _____ 8:30 בבלי: ב"ב ז • ירושלמי: פסחים מה • תוספתא: מנחות ז נ"ך: ישעיה נה-נה • רמב"ם: שמיטה ויובל י</p>
<p>3</p>	<p>רביעי Wednesday</p>	<p>כז 27</p>	<p>עלות השחר _____ 4:18 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:39 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:06 שקיעה _____ 8:30 בבלי: ב"ב ח • ירושלמי: פסחים מו • תוספתא: מנחות ח נ"ך: ישעיה נח-נט • רמב"ם: שמיטה ויובל יא</p>
<p>4</p>	<p>חמישי Thursday</p>	<p>כח 28</p>	<p>יום כפור קטן עלות השחר _____ 4:18 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:39 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:06 שקיעה _____ 8:29 בבלי: ב"ב ט • ירושלמי: פסחים מז • תוספתא: מנחות ט נ"ך: ישעיה ס-סא • רמב"ם: שמיטה ויובל יב</p>
<p>5</p>	<p>ששי Friday</p>	<p>כט 29</p>	<p>עלות השחר _____ 4:19 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:39 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:06 שקיעה _____ 8:29 בבלי: ב"ב י • ירושלמי: פסחים מח • תוספתא: מנחות י נ"ך: ישעיה סב-סג • רמב"ם: שמיטה ויובל יג</p>
<p>6</p>	<p>שבת Shabbos</p>	<p>ל 30</p>	<p>קרח, א' רדאש חודש תמוז, ברוך ד עלות השחר _____ 4:19 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:40 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:06 שקיעה _____ 8:29 בבלי: ב"ב יא • ירושלמי: פסחים מט • תוספתא: מנחות יא נ"ך: ישעיה סד-סה • רמב"ם: בית הבחירה א</p>

Candle Lighting 8:11 הדלקת הנרות

Shabbos Ends 9:42 זמן מוצש"ק

מחלוקת ברענגט ארימקייט.

(ספר הנדרות אות מריבה סיון כ"ז)